

Mami Rothermere ellen

Budapest, 1930 június 16

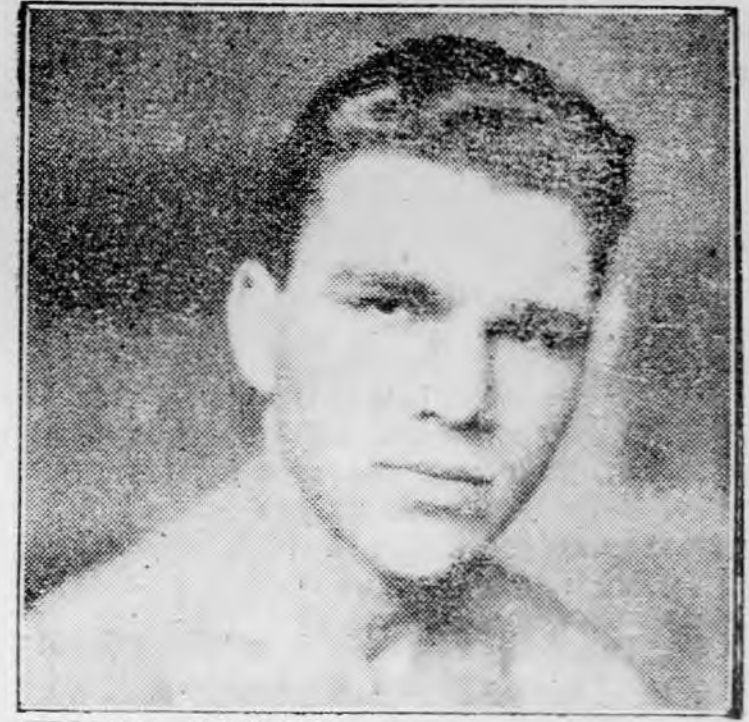
Hétfő, II. évfolyam 26. szám

**Bocskay-
Ferencváros**

2:0

Ujpest—SK Zilna 7:1

Reggeli Ujság

MAX SCHMELING
a boxolás világbajnoka.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10

Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Ujabb letartóztatás és házkutatás a szállítási panamáknak ügyében

Lühnsdorf egyik bevásárlóját 40.000 pengős sikkasztás miatt letartóztatták — A rendőrség házkutatást tartott Littke Kázmér lakásán

Vay Kázmér fegyelmi vizsgálatának újabb részletei

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Lühnsdorf-féle szénaszállítási panama egyik érdekes mellékhatása került két nappal ezelőtt a főkapitányság intellektuális osztályához. Lühnsdorf Ferenc, aki a Markó-utcai fogház lakója, ügyvédje útján bünvádi feljelentést tett

egyik volt tisztviselője, illetve bevásárlója ellen 40.000 pengő elsikkasztása miatt.

Lühnsdorf Ferenc feljelentésében elmondotta, hogy vidéki bevásárlásainak lebonyolításával Gergely Tamás nevű tisztviselőjét bízta meg, aki a reábizott üzleti pénzekkel nem számolt el és amikor az ügyek rendezésére felszólította,

néhány ezer pengő értékű zálogcédlulát adott át, amelyekről később kiderült, hogy nem Gergely Tamás tulajdonát alkotják.

A feljelentés ügyében a főkapitányságon megindult a nyomozás és Gergely Tamást előállították a detektívek. Kihallgatása során tagadta, hogy a szóbanforgó összeget elsikkasztotta volna. Kijelentette, hogy amennyiben Lühnsdorf Ferencnek veie szemben követelése van, az polgári bíróság elé tartozik. A nyomozás adatai azonban bizonyítékokat produkáltak Gergely Tamás ellen és sikerült megállapítani, hogy ő Lühnsdorf Ferenc-től többször pengőt vett át vásárlási célokra, ezért árut nem szállított és

a reá bízott összegeket Miskolcon elmulatta és elkártyázta.

Kiderült az is, hogy a tíz darab zálogcédlulát, amelyeket Lühnsdorf Ferencnek fedezetképpen átadott 8000 pengő értékben,

Széphegyi Gyula kereskedőtől esalta ki.

A kereskedő ugyancsak feljelentést tett Gergely Tamás ellen csalás miatt és ehhez a feljelentéshez csatlakozott még a miskolci „Papagáj”-mulató főpincérének panasza, aki ugyancsak csalás miatt kéri Gergely ellen az eljárás megindítását, mert a mulatóban rendezett dártdiók után többszáz pengőnyi csehkel adós maradt.

Gergely Tamást vasárnap délelben csalás és sikkasztás büntette címén előzetes letartóztatásba helyezték.

Lühnsdorf Ferenc és társai bünlistája

Vasárnap délelőtt a katonai szénaszállítási panama ügyében Nagy Pál vizsgálóbíró kihirdette Lühnsdorf Ferenc, Toplák Ferenc, a jelenleg

kényszerezegységben levő Toplák és Koráb cégtulajdonosai előtt

a vizsgálati fogságról szóló végzést.

Az ügyészség hetek óta tartó nyomozás után most fejezte be a vizsgálatot. Megállapították, hogy Lühnsdorf Ferenc több magasrangú katonatisztet, egy alezredest, egy őrnagyot és egy századost vesztegetett meg,

ezenkívül még több alacsonyabbrangú tisztet is megkörnyékeztetett abból a célból, hogy azokkal összejátszva, a szénaszállításokkal kapcsolatosan nagy és illetéktelen hasznot biztosítson magának. Ugy a rendőri, mint a katonai hatóságok által végzett nyomozás során ugyszolyán teljes mértékben napfényre kerültek Lühnsdorf Ferenc s

Ujabb házkutatás az építkezési panamáknak ügyében

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Littke-féle bűnügyben érdekes esemény történt. Az ügy referense, Széchy István dr. királyi ügyész még szombaton délután átiratot küldött a főkapitánysághoz, hogy Littke Kázmér Wesselényi-utcai lakásán tartanak újabb házkutatást. Az esti órákban az intellektuális osztály egyik rendőrtisztviselőjének vezetésével több detektív házkutatást tartott a letartóztatott építész lakásán

és igen sok üzleti könyvet, aktát, bizalmas természetű feljegyzéseket, építészeti terveket és iratokat foglaltak le.

amelyeket az ügyészségre szállítottak.

Még a vasárnap délelben hozzáfog az ügyben nyomozást vezető ügyész a lefoglalt iratok tanulmányozásához. A hírek szerint az ügyészség

az iratok között sok olyan adatra bukkant, amelyek egészen új megvilágításba helyezik a rendőri és csodőri építkezésekkel kapcsolatos visszaéléseket, illetve a nyomozásban az új adatok alapján a közeli órákban meglepő fordulat fog beállni.

Vay Kázmér miniszteri tanácsos fegyelmi ügyében az illetékes hatóságok nagy erővel folytatják a nyomozást. A felfüggesztett miniszteri tanácsos fegyelmi ügyétől teljesen függet-

a vele üzleti összeköttetésben álló Toplák és Koráb terménykereskedők összes büneselményei. Vitéz Széchy István ügyész, a Lühnsdorf-per referense most fejezte be a vizsgálatot

s Lühnsdorf Ferenc ellen 92 rendbeli közokirathamítás, többrendbeli megvesztegetés és 36 rendbeli csalás büntetése való felbujtás címén emelt vádat,

ezenkívül egész sereg hasonló természetű büneselményekkel vádolta meg Toplák Ferenc, Koráb József terménynagykereskedőket. Nagy Pál vizsgálóbíró magáévá tette a Lühnsdorf és társai ellen emelt vádat s vasárnap délelőtt hirdette ki mindhármuk előtt a vizsgálati fogságról szóló végzést s egyben elrendelte a vizsgálat folytatását.

egyik minisztérium osztálytanácsosi rangban levő főtisztviselője ellen is.

Továbbá hétfőn a belügyminisztérium hat tisztviselője ellen indul meg a fegyelmi vizsgálat.

A fegyelmi eljárások során egy nemrég nyugdíjba vonult előkelő állású miniszteri főtisztviselő neve is szóba került. Ennek a miniszteri főtisztviselőnek a kihallgatása a közeli napokban valószínűleg meg fog történni, mert úgy gondolják, hogy érdekes és a nyomozás szempontjából fontos adatokat bocsáthat a hatóság rendelkezésére.

Számítási hiba folytán eltűnt 17.000 pengője a belügyminiszteriumnak

A belügyminisztériumban megindult sorozatos fegyelmi eljárásokkal kapcsolatosan érdekesnek tartjuk megemlíteni azt az esetet, amely néhány hónappal ezelőtt történt. A belügyminisztérium házipénztárából érthetetlen körülmények között

17.000 pengő hiány mutatkozott,

amelyet valószínűleg téves elszámolás során fizettek ki valakinek. Annak idején vizsgálat indult meg a 17.000 pengős hiány kikutatása ügyében, azonban semmi konkrét eredményt produkálni nem tudtak. Természetesen a belügyminisztérium házipénztárának vezetőjét, Eberl Alajos dr. segédhivatali igazgatót is felelősségre vonták,

azonban a főtisztviselő kétségtelenül igazolta, hogy a 17.000 pengő csakis számítási hiba folytán tűnt el a pénztárból.

A segédhivatali igazgatót a pénztári teendők vezetésétől felmentették és a gondnoki hivatalba osztották be szolgálatátételre.

A belügyminisztérium gazdasági osztályának adminisztratív vezetőjét a jövőben meg fogják szorítani és a különféle ellenőrzésekkel lehetetlenné teszik, hogy hasonló esetek a jövőben előforduljanak.

Hétfőn dönt a belügyminiszter a fegyelmi megindításáról

Kétségtelen, hogy Vay Kázmér miniszteri tanácsos fegyelmi ügyének lefolytatása után nem tér többé vissza a minisztériumba, hanem legjobban esetben nyugdíjaztatását fogja kérni. Hogy a fegyelmi vizsgálat végső eredményétől függ. A belügyminisztériumban egyébként rendkívül szigorú ellenőrző munka indult meg. Minden legkisebb aktát, iratot átvizsgálják és már a legjelentéktelenebbnek látszó szabálytalanságról is jelentést tesznek az illetékes fegyelmi biztosoknak.

Vay Kázmér fegyelmi ügyével egyidejűleg több belügyminiszteri tisztviselő ellen ugyancsak fegyelmi eljárást indítottak.

Hír szerint fegyelmi eljárás indult meg

Friedrich István, Láng Lajos, Pakots József nyilatkozatai a törvényhatósági választásról

Megegyezés készül a polgári ellenzék körében Kiket nevez ki Ripka főpolgármester? Junius 25-én választanak 22 örökös tagot

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
A törvényhatósági tanács tagjait szerdán választja meg a főváros közgyűlése és a helyzet olyan, hogy még ma sem lehet pontosan tudni, hogy a pártok milyen számarányban helyezkednek el ebben a testületben. Pedig ez a kérdés

főleg az őszi választások nézőpontjából nem egészen közömbös.

E pillanatban csupán a közgyűlés két többségi pártjának koalíciója biztos; ezek a már nyilvánosságra került közös listával indulnak a választási harcra és biztos a szociáldemokrata párt részvétele is a választáson. Sajnos, nem ilyen tiszta a helyzet a polgári ellenzék frontján. A demokrata párt, a keresztény ellenzéki párt, a nemzeti szabadelvű párt és a pártonkívüliek csoportja

körülbeül hetven szavazatot jelentene és ha ezek a pártok összefognának.

a polgári ellenzék öt biztos mandátumhoz jutna

a törvényhatósági tanácsban. De nem tudnak megállapodni. A demokrata párt és a Friedrich pártja között megállapodás jött ugyan létre tekintetben, hogy

közös listával indulnak a választási harcra,

ez a megállapodás azonban, mint velünk biztos helyről közlik, még megerősítve nincsen, bár megvan a remény arra, hogy

az utolsó órában mégis csak létrejön egy megegyezés,

amely a polgári ellenzék biztosan három,

de esetleg négy mandátumhoz is juttathatja. A zavart úgy látszik az okozza, hogy a demokrata párt többsége Pakots József helyébe Láng Lajos dr.-t jelölte a második tanácsnagok helyre azért, hogy

a sok politikus között legyen egy ember, aki a közgazdasági kérdésekhez ért és akinek szava ezekben a kérdésekben döntő jelentőséggel esik latba.

Mert tagadhatatlan, hogy a többi párt jelölése — a törvényhatósági ellenzék — egy politikai és nem egy város-közigazgatási testület színezetével ruházta fel a megválasztandó törvényhatósági tanácsot.

Az a tény, hogy a törvényhatósági tanácsban országos és pártpolitikai célok és akarások nyilvánulnak meg ahelyett, hogy a főváros polgárságának szociális és gazdasági érdekei nyomulnának előtérbe, nem sok jóval biztat

és a közeli jövő meg fogja mutatni, hogy a törvényhatósági tanácsnak politikai alapon való szervezése abszolút elhibázott és célját lényegesen elhanyagolta. A demokrata pártot ugylátszik ez az elgondolás vezette, amikor Pakots helyére, aki politikus, gyakorlati embert jelöljön, akit sem országos, sem pártpolitikai velleitások nem kötnek, hanem aki tisztán a közigazgatás és a városi polgár szeméjén át nézi a város adminisztrációját.

A helyzet most a következő: ha a demokrata párt és Friedrich pártjának szövetezése ténylegesen létrejön, akkor ugyszólván bizonyos, hogy

a polgári ellenzék részéről Bródy Ernő dr., Láng Lajos dr. és Friedrich István helyet kapnak a törvényhatósági tanácsban.

Ha ez a megegyezés nem jön létre, akkor az a veszedelem fenyeget, hogy

a polgári ellenzék egyáltalán nem kap helyet a törvényhatósági tanácsban,

mert egyetlen ellenzéki párt sem olyan erős, hogy a huszonöt jelölt és a tízenegyet ajánló nevével össze tudná hozni. Mindenesetre véget kell vetni a polgári ellenzék pártjai között a torzalkodásnak, a féltékenykedésnek és

létre kell hozni egy platformot, amelyen az egyes pártok találkozhatnak és az őket megillető mandátumokat elnyerhetik. Az ajánlásokat kedden déli fél 12 óráig kell benyújtani és ezt megelőzően hétfőn hitelesí-

teni kell a jelöltek nyilatkozatát. Ha ez a mai nap folyamán nem történik meg, akkor a polgári ellenzék egyáltalán nem vehet részt a szerdai választáson, ami nemcsak a köz érdekeinek nézőpontjából káros, de szerintünk

egyenesen katasztrofális kihatással lesz az őszi választásokon az egyes polgári ellenzéki pártokra.

Láng Lajos dr.,

akihez kérdést intéztünk, kijelentette, hogy a demokrata párt és a Friedrich-párt kooperációja biztosítottnak tekinthető,

az erre vonatkozó megegyezés létrejött és nyilatkozatok hitelesítése a holnapi nap folyamán megtörténik.

— Az én meggyőződésem szerint — mondotta Láng Lajos —, ha a pártonkívüliek és a nemzeti szabadelvű párt köréből is kapunk szavazatot, a polgári ellenzéknek négy esetleg öt mandátum

juthat. Remélem és hiszem, hogy az utolsó percben mégis csak rátalálunk egymásra és sikerül egy mindenképp kielégítő megoldáshoz jutni.

Friedrich István,

akihez munkatársunk szintén kérdést intézett, a következőket jelentette ki:

— Az én megítélésem szerint legjobb volna, ha a polgári ellenzék egyáltalán nem venne részt a választáson,

mert ilyen törvény, mint ez az új törvény, amely a választást ilyen nehézé teszi, még nem volt a világon. Mi bármely polgári ellenzéki párttal szívesen indulunk, ha biztosított látunk arra vonatkozóan, hogy nem kihatástalan a küzdelem. A demokrata párttal a megállapodás megvan ugyan, de perfekta még nincsen. E tekintetben holnap fogunk még tárgyalni.

Pakots József

országgyűlési képviselő, aki tudvalevően a demokrata párt jelöléséből kimaradt, azt mondotta nekünk, hogy

ő a demokrata pártból nem lép ki, de sem a törvényhatósági tanács választásában, sem a demokrata párt politikai életében egyelőre nem vesz részt.

— Mára is — ugymond — hirdettek egy népgyűlést, amelyre azonban én már nem mentem el.

Pakots Józsefnek ezt az elképzeltelenedését a demokrata pártok mély sajnálattal látják, de azt hiszik, hogy elhatározása a törvényhatósági tanács választására semmiféle komolyabb kihatással nem lesz, annál kevésbé, mert maga Pakots József sem akarja útját állani annak, hogy a polgári ellenzék a törvényhatósági tanácsban megfelelő képviselet-höz jusson.

Ilyen auspiciumok mellett indul hát neki a polgári ellenzék a szerdai választásnak.

Minden érdek azt kívánja, hogy megegyezés jöjjön létre,

mert különben az a helyzet áll majd elő, hogy a keresztény községi párt és az egységes polgári párt

nyolc-nyolc mandátumhoz jut

és a fennmaradó négy mandátum a szociáldemokraták birtokába kerül. Ha tekintetbe vesszük, hogy a főpolgármester a törvényhatósági tanácsba még három keresztény párti és három egységes polgári párti bizottsági tagot nevez ki, akkor kétségtelen, hogy a négytagú szocialista ellenzék

teljesen tehetetlenül fog állni a két párt koalíciójával szemben.

Itt említjük meg, hogy Ripka Ferenc főpolgármester a főváros szerdai közgyűlésén a törvényhatósági tanács választások megejtése után

a törvényhatósági tanács tagjaivá a keresztény párt részéről Ernst Sándort, Csilléry András dr.-t és Homonnay Tivadar dr.-t,

esetleg Tabódy Tibort (a harmadik hely sorsa még nem dőlt el); az egységes polgári párt részéről pedig

Bódy Tivadar dr.-t, Glücksthal Samu dr.-t és Harrer Ferenc dr.-t fogja a törvényhatósági tanács tagjává kinevezni.

Ugyancsak a szerdai közgyűlés választja meg azt a négytagú kijelölő bizottságot is,

amelyik a június 25-én összeülő közgyűlésnek javaslatot tesz

huszonkét örökös bizottsági tag megválasztására.

Elintéztnek tekinthető, hogy Wolff Károly, dr. Kozma Jenő, Buday Dezső, Gaár Vilmos, Plathy György, Joanovics Pál, Ugron Gábor, Glücksthal Samu, Becsey Antal, Ernst Sándor, Csilléry András, Bódy Tivadar és — ugy hírlík — Bárczy István is a főváros törvényhatóságának örökös tagjai lesznek. A demokrata párt a maga részéről Pakots Józsefnek

ajánlotta fel az örökös tagságot, aki azonban ezt a megjelölést nem fogadta el. Az a hír is járja, hogy egyes fiatal, ambiciózus bizottsági tagok, olyanok, akik mindössze öt év óta tagjai a törvényhatósági bizottságnak, erősen törtetnek az örökös tagság felé, Anélkül, hogy ezeknek az uraknak az érdekeit kisebbíteni akarnók, felhívjuk az illetékesek figyelmét arra, hogy az örökös tagság elvégre is olyan megjelölés, amelyre valaki csak hosszú közéleti működés árán szerezhet igényt. A fiatal óriások jékezzék meg kissé a hevüket.

Bethlen miniszterelnök Londonba érkezett

London, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bethlen István gróf miniszterelnök és felesége, Bethlen Margit grófnő, a kisérőjükben utazó Apor Gábor báró követtségi tanácsossal ma délután 5 óra 15 perckor a Victoria-pályaudvaron megérkeztek. Utközben Brüsszelben Hymans belga külügyminiszter a külügyminisztérium osztályfőnökét küldte ki a pályaudvarra, hogy az utazó miniszterelnököt és feleségét üdvözzölje. A brüsszeli pályaudvaron megjelent Török Béla magyar követ is.

Rubido-Zichy István báró londoni magyar követ Dowerbe utazott a miniszterelnöki pár elé. A Victoria-pályaudvaron a miniszterelnököt és feleségét Bárdossy László dr. követtségi tanácsos, a londoni magyar követtség valamennyi tagja és vitéz Bély Alajos alezredes, katonai atlasé fogadták.

A miniszterelnök fogadására az angol külügyminisztérium részéről J. B. Monck, a diplomáciai testület helyettes marsallja jelent meg. A pályaudvaron sokan voltak jelen a magyar kolónia tagjai közül és megjelent Sir William Goode is. A miniszterelnök a rendelkezésre bocsátott autón a Claridge-szállóba hajtatott, majd feliratkozott az angol királynál a Buckingham-palotában, a walesi hercegnél a St. James-palotában, továbbá névjegyeket adott le MacDonald angol miniszterelnöknek, Henderson külügyminiszternek, Snowden pénzügyminiszternek és a kabinet többi tagjánál, valamint a westminsteri liboros-érseknél és a Londonban akkreditált nagyköveteknél.

Az angol kormány a miniszterelnöknek és feleségének a Claridge-szálló második emeletén három szobából álló pompás lakosztályt bocsátott rendelkezésére. A lakosztály nagy szalonja zöld levélzettel szegélyezett hófehér és lángvörös szőnyegekkel volt igen izlésesen díszítve, a középső asztalon pedig Bethlen grófnőnek szóló nagyszerű virágcsokor várakozott.

Ma este a magyar követségen szűkebbkörű ebéd volt.

Tizenhárom millió font lesz a magyar kölcsön

London, június 15.

A Daily Herald szerint Bethlen István gróf látogatása nem áll kapcsolatban a magyar kölcsönnel, amelynek részleteit már elintézték. A kölcsön összege 12—13 millió font lesz, ebből 3 milliót bocsátanak ki Londonban.

A bűnvádi eljárás miatt kényszeregyességbe ment a Pest megyei Polgári Hitelszövetkezet, a Terra Építőipari rt. és a Terra betéti társaság Nem sikerült a magánegyesség

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság multheti számában foglalkoztunk Bernáth Miklós, a Pest megyei Polgári Hitelszövetkezet Részvénytársaság ügyvezető igazgatójának ügyével, illetve a szabadlábra helyezésével és akkor megírtuk, hogy a hitelintézet néhány ügyfele hónapokkal ezelőtt bűnvádi feljelentést tett a rendőrségen egy a Polgári Hitelszövetkezet, mint a Terra Építőipari Rt., valamint a Terra betéti társaság igazgatóságára ellen.

A rendőrség — mint ismeretes — megindította a vizsgálatot, majd az iratok átkerültek az ügyészségre, ahol tovább folytatták a nyomozást, melynek során megállapították, hogy a károsultak néhány ezer pengőt fizettek be a Polgári Hitelszövetkezet azzal, hogy az intézettel érdekközösségekben álló és építkezési vállalkozásokkal foglalkozó Terra Építőipari Rt.-nél levő folyószámjuk javára írják ezeket az összegeket.

A nyomozás során olyan adatok merültek fel, amelyek azt látszottak igazolni, hogy Bernáth Miklós ügyvezető igazgatónak is tudomása volt azokról az állítólagos visszaélésekről, amelyekkel az intézet ügyfeleit megkárosították és ezért — mint

a részvénytársaság ügyvezető igazgatója ellen — Bernáth ellen is kiterjesztették a vizsgálatot,

bár az is kiderült, hogy Bernáth személyében nem követelt el semminemű visszaélést, mivel a szerettektől soha pénzt fel nem vett.

A három érdekközösségben álló vállalat ügye azonban ezzel még korántsem ért véget, mert egy a Polgári Hitelszövetkezet, mint a Terra Építőipari és a Terra betéti társaság nagyrésztben a vezetőjük ellen folyamatban levő bűnvádi eljárás miatt, másrésztben pedig a súlyos gazdasági helyzet miatt, válságba került úgy, hogy az igazgatóság képtelen volt a Lloyd Hitelvédő Egylet közbenjárásával magánegyességi tárgyalásokat kezdeni. Esztendőkkor ezelőtt, a nagy pénzbőség idején

Az Observer Bethlen érdemeiről

London, június 15.

Az Observer diplomáciai tudósítója Bethlen István gróf miniszterelnök londoni látogatásával foglalkozva, kiemeli, hogy az utnak nincs különösebb politikai jelentősége, eltekintve attól a ténnytől,

hogy a nemzetközi udvariasság a nemzetközi politikában fontos szerepet játszik.

Bethlen István kormányzása során nagy jellemzőságnak adta tanujelét, amivel fontos szolgálatot tett Magyarországnak pénzügyi és gazdasági érdekeinek. 1924-ben a népszövetségtől nemzetközi kölcsönt és huszonnégyévi jövátelti moratóriumot eszközölt ki,

amivel megállította az országot fenyegető pénzügyi romlást.

Ő mentette meg Magyarországot a kommunizmus-tól is. A cikk behatóan ismerteti a miniszterelnök politikai pályafutását. Kiemeli, hogy ő szerelte meg Magyarországot számára a népszövetségi tagságot,

továbbá a velencei konferencián visszaszerelte az Ausztriának jutott Sopront és 1927-ben megkötötte Mussolinival a magyar-olasz barátsági szerződést.

A Reuter-iroda Bethlen látogatásának fontosságáról

London, június 15.

Bethlen István látogatásával kapcsolatban a Reuter-Iroda ezt jelenti:

Ugy értesülünk, hogy Bethlen gróf látogatásának egyedüli célja az, hogy a magyar kormány és nép hálóját kifejezze az angol kormány barátságos magatartásáért, még pedig különösen Magyarországnak a rekonstrukciós kölcsön, valamint a hágai és a párizsi jövátelti tárgyalások alkalmával nyújtott támogatásért.

Bethlen István gróf három napig fog Londonban tartózkodni, mint az angol kormány vendége és kedden a «Foreign Officeban» tiszteletére adandó díszlakomán jelenik meg. Egyébként a miniszterelnökkel is fog villásreggelizni s találkozik fog Snowden kincstári kancellárral, továbbá Baldwin és Lloyd-George-zsal.

Holnap délelőtt Bethlen István gróf a Foreign Officeban meglátogatja Henderson külügyminisztert és Sir Robert Vansittart külügyi államtitkárt, délben pedig Sir Austen Chamberlain volt külügyminiszter fog tiszteletére villásreggelit adni.

a Polgári Hitelszövetkezet is nagy forgalmat bonyolított le, jelentős bankületeket kötött s éppen ez a szerencsés gazdálkodás hívta életre a másik két vállalatot is, amelyek főként az építkezési és építőipari szakra vágó vállalkozásokkal foglalkoztak. A három vállalatnak a Teréz-körút 3. szám alatt volt a központi irodája s egy a Polgári Hitelszövetkezet, mint a két Terra-vállalkozás a legszebb reményekre jogosított mindaddig, amíg be nem állott a rendkívül súlyos gazdasági helyzet. Ezt a válságot azonban le tudta volna küzdeni Bernáth Miklós, ha közbe nem jön a néhány ezer pengőről szóló bűnvádi feljelentés, mert

amikor a hatóság megindította az eljárást, a vállalatok ügyfelei elvesztve bizalmukat, meghozták a Hitelszövetkezetet, a másik két vállalatnak a hitelkeretét pedig erősen megszorították.

Ilyformán egyik napról a másikra — annak ellenére, hogy mindhárom vállalatnak jelentős és többszáz ezer pengőt kitevő kinnlevősége, valamint a Svábhelyen és a főváros különböző pontjain kénytelen volt magánegyességi tárgyalásokat nagykiherjedésű telkei és ingatlansjai voltak — kezdeni.

Az első napokban a Lloyd Hitelvédő Egylet igyekezett elsimítani a zavarokat és ezért előnyös egyességet ajánlott fel a hitelezőknek, akik azonban kevesnek találták a súlyos válsággal küzdő vállalatok ajánlatát, aminek az lett a következménye, hogy

a Polgári Hitelszövetkezet, valamint a Terra Rt. és a Terra betéti társaság most esdőnkívüli kényszeregyesség megindítása iránt nyújtott be kérvényt a budapesti törvényesítéshez.

A státust e pillanatban pontosan nem lehet még megállapítani, de minden valószínűség szerint a kvótát emelni fogják, különböző tekintettel arra, hogy többszáz ezer pengő jönnek ígérkező kinnlevőséggel is rendelkező vállalatok.

Béautó

Automata: 865-76

elegáns, városi és vidéki utakra legolcsóbban rendelhető. Fénnapra 15 pengő.

Ottó trónralépését és a Roijhermere revízióit lehetetlennek mondja a román király

Dobrescu bukaresti főpolgármester Budapestre akar jönni Magyarországra, Jugoszlávia és Románia agrárblokkjának megalakítását akarja az új román kormány Helena még nem tért vissza II. Károlyhoz; a koronázás is csak a kibékülés után lesz

— A Reggeli Ujság Bukarestbe kiküldött tudósítójától —

Bukarest, június 15.

Helena királyné

Péntek délután megtörtént a Maniu-kormány a parlamentben. Előnk és mozgalmi képet nyújtott a palota épülete előtt felsorakozott autótábor. Az ünnepi öltözködésben megjelent képviselők és miniszterek csoportokban vonultak végig a zöld szőnyeggel és virágokkal feldíszített folyosón. Feltűnt, hogy a képviselők közül mennyien beszéltek magyarul. A Ház folyosóján Maniu lépés és ezeket mondja:

— Érdekes hírem van az ön számára! A kereskedelmi kamara elnöke Jugoszláviából átiratot kapott, amely szerint azt javasolja, hogy a magyarok, a románok és a jugoszlávok alakítsanak egy agrár-föderációt, amelyhez később a többi agrárállamok is csatlakoznának. A Reggeli Ujság útján közlöm a magyar közönséggel, hogy ezt a tervet a román kormány a legnagyobb szimpátiával fogadja.

A minisztert most már körül fogják a képviselők és gratulációkkal halmozzák el.

Az agrárblokk terve, melyet a király a trónbeszédében is megemlített, eredetileg Belgrádból indult ki. Szilágyi Géza dr., az ottani magyar kereskedelmi képviselő vezetője indította meg a tervet az akciót ebben az irányban. A magyar kezdeményezés élénk visszhangra talált a szerb gazdasági körökben és a tavasszal a szabadkai értekezleten már román kiküldöttek is részt vettek, itt elvben megállapodtak egy magyar-szerb-román konvencióban a tengerpartok közötti érdekesítésére. A gyakorlati megvalósuláshoz a román kiküldöttek elébb kormányuk hozzájárulását várták s erre nézve biztatást is kaptak. A terv már sikerrel kecsesített, amikor Mironescu román külügyminiszter a hágai tárgyalásokról hazatérve, Prágában látogatást tett Benes külügyminiszternél.

Benes kívánságára azután meg is jelent rögtön egy hivatalos kommuniké, mely szerint a román kormány semmi olyan gazdasági szövetséghez nem járulhat hozzá, melyben a kisantant mindhárom állama részt nem vesz.

Most, amikor ezt a tervet a román trónbeszéd vétele fel, aligha lesz elég erős Benes ennek a közöledésnek megakadályozására.

A parlamenti folyosóján találok a magyar párt két reprezentánsát,

Abrudbányay Ede dr.-t és Willer József dr. főtitkárát,

akivel természetesen a magyar kisebbség helyzetéről beszélgetek. Érdekes, hogy a két magyar képviselő csaknem szóról szóra ugyanazokat mondja:

— A megértésre való hajlam eddig is megvolt. Ebben a kérdésben tehát nincs panaszra okunk. A Maniu-rezim ígéreteit be akarta váltani, de hiányzott az autoritás és a belpolitikai konfliktusok megakadályozták ezt a kormányt a eszelekvésben. A királyi hatalomra sehol sincs olyan szükség, mint itt. Most már van, aki felelősséget mer vállalni tetteiért. Mi a királytól reméljük az ígéretet beváltását.

A két magyar képviselő után Brandsch Rudolf doktorhoz, a német kisebbség vezetőjéhez,

a kormány bizalmasához fordulok, aki ezeket mondja:

— „Károly király megérkezése az ország számára két okból fontos. A liberális párt, ha nem akar a nemzet érdekeivel szembehelyezkedni, kénytelen lesz pártédekeit a nemzet érdekeinek alárendelni. Megszűnik az az állapot, amelyben eddig ez a párt tultengett. Másodsorban sikerült a hadsereget mentesíteni a politikától. A tisztok politizálása mindig súlyos veszélyt jelentett. Ez a bizonytalan helyzet természetesen a kisebbségek számára is igen veszélyes volt. A kormányválságok alatt a kisebbségeket üres választási ígérettel akarták megnyerni, most azonban azt hiszem, ez az állapot mindenkorra megszűnik és a kisebbségek jogos követeléseit is teljesíteni fogják.“

Dr. Lucian Sándor, a román szociáldemokraták vezére így nyilatkozott:

— „A szociáldemokrata párt, mint mindenütt, itt is republikánus. Minket a személyi változások nem érdekelnek és célunk az, hogy Románia is beleilleszkedjék az európai élet ritmusába. II. Károly 1921—22-ben meglehetősen szimpátiát mutatott a szociáldemokrácia és a munkáspárt iránt. Reméljük, hogy most is tisztán látja a helyzetet és tekintve, hogy hosszú ideig élt külföldön, egész biztosan tudja, hogy milyen szüksége van országának az internacionális barátságra és szimpátiára. Demokratikus országban élünk és éppen ezért reméljük, hogy a parlamenti életet sikerül végre elterelni a mellékvágányokról és előtérbe hozni a kisebbségi, valamint a munkáskérdést.“

Titulescu

Éles esengélyező jelzi a folyosón, hogy az ülés megkezdődik. A belépő minisztereket a képviselők lelkes ovációval fogadják. A kormány valamennyi tagja fekete ruhában van, csak Michalache parasztpárti miniszter visel világossárga vászonruhát. Amikor a miniszter bemutatkozik, viharos ovációval fogadják. Michalache látszólag érdektelenül fogadja a tüntetést. Maniu miniszterelnök mellett Vajda érdekes ősz feje látszik. Manoilescu típusa a nyugati államférfinak. Amikor a miniszterelnök beszédét ezekkel a szavakkal megkezdte: „Öfelsége a király nevében megnyitom az ülést“ — a képviselők percekig állva tapsolnak.

A kormánynévsor felolvasása közben kiderül, hogy a helyettes miniszterek névsora még nem teljes. Maniu is azért késett a parlament üléséről, mert a pártban még az utolsó percben is éles vita folyt a helyettes miniszterek személyére vonatkozóan.

Este a külügyminisztériumban estély volt Gouraud francia tábornok tiszteletére. Gouraud, Párizs városparancsnoka, pénteken reggel érkezett Bukarestbe, hogy Románia katonai viszonyait tanulmányozza. A tábornok a világháborúban elvesztette jobbkezt és szintén harctéri sérülése következtében az egyik lábára sánta. Disztyenruhában jelent meg a fogadáson, amelyre hivatalosak voltak a külföldi sajtó képviselői is. A külügyminisztérium aranyterme zsúfolásig megtelt az egyenruhás és frakkos férfiak-

Miklós volt régens-herceg

kal, valamint estélyruhás nőkkel. A magyar követség tagjai teljes számmal jelen voltak, itt volt Végh Miklós miniszteri tanácsos, Fülöp Pál sajtóattasé, Ujváry Dezső és Pósfay László katonai attasé. Megjelent ezenkívül az estélyen a pápai nuncius, külföldi diplomaták és a kormánytagjai kivétel nélkül. Feltűnést keltett Presan tábornok, akit Károly király tegnap nevezett ki marsallá és a fogadáson már marsalli disztyenruhájában jelent meg.

„Régi vágyam, hogy Budapestre utazzak és fölvegyem a közvetlen kapcsolatot a magyar főváros vezetésével“ — mondja Dobrescu dr., Bukarest főpolgármestere

Közvetlenül a Maniu-kormány dezinálása után felkerestem

Dobrescu György dr.-t, Bukarest főpolgármesterét,

aki egyben a bukaresti ügyvédi kamara elnöke, Volnai Jenő, a bukaresti magyar lapok ügybuzgó és lelkes szerkesztője mutat be a főpolgármesterek. Volnai hosszabb idő óta azon fáradozik, hogy Budapest és Bukarest között várostechnikai kérdésekben közöledést hozzon létre, mert azt szeretné, ha Bukarest felhasználná azokat a nagy városfejlesztési tapasztalatokat, amelyekkel Bu-

dapest rendelkezik.

Dobrescu Demeter, Bukarest főpolgármestere, a Bukarest és vidéke ügyvédi kamarájának elnöki székből emelkedett a főpolgármesteri állásba. Mint ügyvéd védő szerepben részt vett a kisebbségek ellen folyó jóformán minden nagyobb politikai bűnperben, úgyhogy a szélső sovínista román diákság ismételtén tüntetett is ellene. Védői működésével nagy rokonszenvet szerzett magának az erdélyi magyarságnál, mint Bukarest főpolgármestere pedig rövid másfél esztendő alatt hihetetlen energiával a lehetőségig modernizálta a várost.

Divatos szép nyári kelmék a legjutányosabban!

„Flamanga“ 90 cm. széles, az idei szezon legnagyobb divata...	11.80
Kiváló nyersselyem eorr eszben	2.90
Crepe de Chine 100 cm. széles, tiszta selyem minőség	4.99
Crepe de Chine 100 cm. széles, nobél minőség	7.80
Crepe de Chine 100 cm. széles, Meteor minőség	9.80
Crepe Mongol és Marocaine 100 cm. széles, Meteor minőség	7.80
Crepe Georgette 100 cm. széles, Meteor minőség	6.90
Foulard Imprime 100 cm. széles, gyönyörű nyári divat	3.90
Mousseline Imprime 100 cm. széles, gyönyörű nyári divat	6.90
Georgette Imprime 100 cm. széles, gyönyörű nyári divat	9.80
Crepe de Chine tiszta selyem minőség, legújabb divatminták	7.80
Doubl Rips a legalkalmasabb köpenyanyag, 70-90 cm. széles	5.80
Nyersselyem Toile de Soie minden divatmintánál	3.90
Tweed-Jersey 100 cm. széles, bámulatos olcsó ára	—79
Mosó delain szüntartó, jó minőségű	2.90
Svájci céragradinok a legújabb minták, 100 cm. széles	1.45
Függönygrenadin 100 cm. széles, fehér és eorr eszben	1.50
Ruhavászón baret- és gyöngyörvőssé, minden eszben	1.90
Oxford térsz ingekre és női ruhákra, kiváló jó minőségű	

Fenyves 7 CALVIN-T.
Ferenciek-tere 2
Károly-körut 10

Dobrescu dr. a következőket mondotta:

— Szent meggyőződés, hogy a népek háborúkozta nagy sebét csak a nemzetek együttműködése gyógyíthatja meg. Ezért tartom egész Európa számára a Magyarországgal való együttműködést rendkívül fontosnak. Lelkem mélyéből óhajtom, hogy a lovagias román nemzet jóérzéseivel gondolkodjon a román népre, s minden befolyásomat és erőmet latbavetem, hogy ezt lehetővé tegyem. Mint a román ügyvédi kamara elnöke, minden lebetét elküldtem a romániai magyar ügyvédek érdekében s hiszem, hogy azok munkám eredményével meg is vannak elégedve.

Régi vágyam, hogy Budapestre utazzak és felvegyem a közvetlen kapcsolatot a magyar főváros vezetésével. Megvallom, hogy ettől a látogatástól csak bizonyos politikai érzékenységektől való félelem tartott még vissza. Nem szeretném, ha azt hinnék, hogy mint egy győztes állam fővárosának polgármestere akarok Budapesten szerepelni. Ellenkezőleg. Én megértem a nemzeti fájdalmat és annak enyhítéséhez szeretnék hozzájárulni.

Szeretném a magyar fővárosban a magyar nemzet iránt érzett tiszteletemet, becsülésemet és a magyar kultúrával szemben táplált nagyrabecsülésemet a magyar főváros lakossága előtt kifejezésre juttatni; azokat az érzelmeket, amelyeket hosszú esztendő óta a lelkemben hordok.

Kérem, tolmácsolja azt az üzenetemet, hogy ha Budapest illetékes körei meghívják, minden pillanatban utrakézen állok.

A beszélgetés az intronizációs kérdésekre terelődött.

— Károly király trónralépése, meggyőződésem szerint, csak hasznos lehet a nemzeti kisebbségek számára. A román népnek nem volt ideálja, amelyhez feltekinthetett volna. Károly király teljesen megfelel ennek az ideálnak,

ő pedig, mint aki maga is sokat szenvedett, megértést fog tanúsítani a gyengébbekkel szemben.

Dobrescu dr. ismét a várospolitikára tereli a beszélgetést.

— Sajnálom, hogy nem volt még sohasem Bukarestben. — mondja. — Ha két év előtt lett volna itt, nem ismerne rá a városra. Ezt Volnai szerkesztő ur, aki őnt bizonyára szívesen fogja kalauzolni a városban, igazolhatja. Kérem, nézze meg jól a várost és tapasztalni fogja, hogy itt egy metropolis van fejlődésben, amelynek nincs mit szégyenkeznie más világvárosok előtt.

Ennek dacára, mint mondtam, nagyon szeretnék Budapestre menni, hogy a két város vezetőtechnikai közelműködését elősegítsem.

Dobrescu dr. főpolgármester üzenetét ezennel továbbítja Ripka főpolgármester urhoz, aki, mint más oldalról hallottuk, már korábban is értesült a bukaresti főpolgármester óhajáról. Nem vitás, hogy az ilyen városok közötti megbeszéléseknek mindig kedvező politikai kihatásai vannak. Kár volna az alkalmat emulasztani...

Volnai szerkesztővel ezek után természetesen alaposan megéztük a várost. Impressziómat egy mondatban lehet összefoglalni:

„Fejlődő metropolis, világvárosi allűrökkel és tendenciákkal, amelynek lakossága egyrészt balkáni s még nem emelkedett saját városi kultúrájának nivójára.”

Presan tábornok és a király adjutánsa Vintilla Bratianunál

Duca Constantin, amint általában nevezik „a liberálistársa”, volt már külügyminiszter és belügyminiszter is. Ramnic-valceai ügyvéd volt eredetileg, aki a jogot Párizsban végezte és az ottani tartózkodása alatt a bukaresti *Universul* napilapnak volt tudósítója. Gyakorlott, jótollú újságíró és gyakorlati bankember, aki szülővárosában alapított egy kis bankot, s ezt csakhamar ugy kifejlesztette, hogy bankja segítségével helyi hatalmasságot nőtte ki magát, akit örömmel választott be a liberális párt a vezetésbe. Bratianu Vintillával nagyon rossz viszonyban van, s erősen küzdött vele Bratianu Jonel halála után a párt elnökségéért.

Duca vasárnap délelőtt a *Vitorul* szerkesztőségében fogadott. Iróasztala fölött ott lóg Bratianu Jonel képe, mint ahogy csodálatos módon a minisztériumokban, ahol jártam, a másfél-éves Maniu-kormányzat dacára, ma sem távolították el a scholsem „nagy Bratianu” arcképét. A beszélgetés során Duca szembeszáll azokkal a hírekkel, mintha a liberális párt züllésnek indult volna. Szerinte azok, akik a liberális pártból kiléptek Bratianu Györggyel tartanak, már évek óta nem is tagjai a liberális pártnak s azt nagyrészt nem is saját akaratakból hagyták el. A liberális párt, Duca szerint, mint egy ember áll el Vintilla Bratianu mellett, akinek autoritását feltétlenül elismeri. Hangsúlyozza, hogy a liberális párt fel-fogása szerint

nem férhet kétség ahhoz, hogy Károly király trónralépése államesiny volt, de másrészt azt is alázza, hogy a fait accomplit szemben az ország mai gazdasági és pénzügyi helyzetében a liberális párt nem támaszthat alkotmányjogi nehézségeket és Károly királyt feltétlenül támogatni fogja.

„Hogy a liberális pártot mennyire nem tartja maga Károly király sem quantitate negligibile-nak, mi sem bizonyítja jobban, — mondja Duca, — hogy közvetlenül a trónbeszéd után megjelent Vintilla

Bratianunál Presan tábornok és felajánlotta neki, hogy a koncentrációs kabinetben részt vegyen. Megjelent továbbá az külföldi újságírók fogadtatása után Vintilla Bratianunál, hogy megköszönje lojalitás magatartását és annak a reménynek adjon kifejezést, hogy a baza érdekében még együtt fog Bratianuval dolgozni.”

Információink szerint a király valóban reménykedik még a koncentrációs politika lehetőségében. A nép semmiképp sem kívánja vissza a liberális párturalmat, de az is kétségtelen, hogy az *erők összefogását* az ország erősítése érdekében kívánják látni.

Lupu német orientáció mellett

Lupu Miklós dr. Románia egyik legtemperamentusabb politikausa. Görögkeleti falusi pap fia, majd szülőhelyén körorvos lett. A politikába a világháború végén költött bele, amikor a környék parasztsága közt nemzeti szocialista pártot szervezett. Pártja csakhamar egyesült a Mihailache tanítótól megszervezett moldvai parasztpárttal, s az egyesült párt az erdélyiekkel koalícióban 1920 februárjában kormányra is került, de mindössze négy hónapig tudta magát tartani. Lupu külügyminiszter volt. Amikor Maniuc nemzeti pártja a parasztpárttal fuzionált, Lupu sértett önértékelést, hogy nem ő lett alelnök, hanem Mihailache, őt csak főtitkárnak választották, csakhamar otthagya a pártot és Bratianuval szövetségbe, független parasztpártot szervezett, melynek sikerült hat mandátumot megszerezni a mostani képviselőházban.

Mária anyakirályné

azt is tudjuk valamennyien, hogy ő fiatal és lelkes szeretettel esung népén.

— Az ország gazdasági helyzetét a bankok uralma az elmúlt tizenkét év alatt a romlásba juttatta. Itt csak radikális reformok segíthetnek. A magángazdaság adósságai a külföldön 140 milliárd leire, az államadósság pedig 45 milliárd leire rúgnak. Az ország gazdag, beláthatatlan lehetőségei vannak, de energikus intézkedésekre van szükség s nem utolsósorban a külföld segítségére is. Véleményem szerint mindenekelőtt Németországra vagyunk utalva. A németek eddig teljesen elzárkóztak a román gabonától s földünk egyéb termékeitől. Ha azonban eddig megtehették azt, hogy minden tulajdonképpeni értelem nélkül amerikai autókát és gépeket vásároltak, akkor most sokkal célszerűbb lenne, ha a német gyáripark cikkeiket vásárolnánk és ebben az esetben egész biztos, hogy a németek is a mi gabonánkat használnák fel.

— Romániának agrárkölcsönre van szüksége és szerintem a világ kapitalistái végre be kellene hogy lássák, hogy mennyire fontos volna a román földművelés kifejlesztése, mert hiszen e tekintetben is állandóan számolni kell a szovjet egyre jobban fenyegető konkurrencijának veszélyével.

Manoilescu miniszter a Reggeli Ujság útján köszöni meg budapesti fogadtatását

Bukarest, június 15.

Tudósítónk meginterjuvotta a kormány egyet- len új miniszterét,

Manoilescu Mihály közlekedési minisztert is.

Manoilescu eredetileg *Avaescu*-párti volt, aki a második *Avaescu*-kormányban mint pénzügyi

MICHALACE

államtitkár hosszabb időn át önálló vezetője volt a pénzügyminisztériumnak, amíg a miniszter kölesön után külföldön járt. Bratianu uralomra kerülésekor, mint Károly rendíthetetlen híve, hadbírósgá elé került, ami népszerűségét roppantul emelte. Maniuc kormányalakítása után kilépett az *Avaescu*-pártból és belépett a nemzeti parasztpártba. Egy pótválasztáson be-

került képviselőnek, különben a kereskedelmi és iparkamarák országos szövetségének elnöke.

Ebben a minőségben járt a kamarák nyolcvantagú küldöttségével május hónapban Budapesten, a nemzetközi mintavásáron, és tartotta a magyar fővárosban emlékezetes előadását a román-magyar gazdasági közlekedés szükségességéről.

Manoilescu jó emlékekkel távozhatott Budapestről: rögtön erről a budapesti utjáról kezdett beszélni:

— A Reggeli Ujság útján mondok köszönetet azért a szíves fogadtatásért, amelyben Budapesten volt részem egy hónappal ezelőtt. Alkalmam volt érintkezésbe kerülni a magyar gazdasági élet legfőbb vezetőemberével és megállapítottam, hogy Magyarországon igen sok híve van a magyar-román közlekedésnek.

Mironescu külügyminiszter szerint Románia teljes őszinteséggel híve a magyar-román közlekedésnek

Bukarest, június 15.

Ugyancsak a román-magyar közlekedést hozta szóba

Mironescu külügyminiszter is,

akivel a *Reggeli Ujság* tudósítója hosszasan beszélgetett. Mironescu királyságbeli ember, a jassy-i egyetem tanára, roppant gazdag s a nemzeti párt fennmaradását az ő anyagi támogatása tette éveken át lehetővé, amikor a Bratianu-kormány irtóhadjáratot folytatott az akkor még csak erdélyi párt ellen, Mironescu ekkor már belépett a nemzeti pártba és megmaradt annak vezetésében, amikor a nemzeti párt a királyságbeli parasztpárttal fuzionált. Az egyesült két párt uralomra jutásakor a külügyminiszteri tárcát kapta meg, azután ő lett elnöke annak az átmeneti kormánynak, mely a Károly királyt megválasztó nemzetgyűlést összehívta. Most Maniu új kormányában megint külügyminiszter. Beszélgetés közben a következőket jelentette ki:

Maniu Rothermere és a Habsburgok ellen

Bukarest, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Maniu

Vasárnap délelőtt a miniszterelnökség palotájában Maniu kétórás kihallgatáson fogadta a sajtó képviselőit. A tolmács *Filoti* miniszterelnökségi sajtófőnök volt.

Egynegyed tizenkettőkor jelent meg Maniu a miniszterelnökségi palota tülhalmozott és freskókkal ékesített dísztermében. Maniu

néhány bevezető szó után arra kéri az újságírókat, hogy *intézzenek hozzá kérdéseket*, amelyekre majd ő válaszolni fog.

Már-már az az érzésünk, hogy ez a sajtófogadás is a szokványos jelentéktelen interjú sorsára jut, amikor a *Reggeli Ujság* tudósítója, akit különben mint magyar újságírókat a miniszterelnök külön megszállással tisztelt meg, kategórikus formában azt a kérdést intézi Maniuhoz, hogy

mi a véleménye Rothermere lordnak a királyhoz intézett leveléről.

Rothermere ugyanis felszólította II. Károly királyt, hogy a béke érdekében revíziókat vesse alá a trianoni szerződést. Maniu látszólag nem volt elkészülve erre a kérdésre, egy darabig hallgat, majd előveszi arany ceruzáját és miközben beszél, ujjai közt forgatja.

Avarescu

— A király — mondja Maniu — nyomban válaszolt a lord levelére. Vasárnapi deklarációjában kijelentette, hogy mindenképpen megvédi Románia integritását. Revízióról semmi körülmények közt nem lehet szó. Egy ilyen revízió nem nyugalmat, hanem újabb háborus veszélyt hozna. Természetesen békés egyetértésben akarunk élni a szomszédos államokkal, de Románia integritásának árán természet-

— Az az impresszióm, hogy most már Magyarországon is komolyan gondolnak a szomszédos államokkal való együttműködésre. Románia teljes őszinteséggel híve a magyar-román közlekedésnek. Ami azt illeti, hogy a trónváltás külpolitikai változásokat hozhat, ki kell jelentenem: legfőbb vágyunk az, hogy az amit eddig akartunk, az új király hatalmával megvalósulhasson. A király mindenestre a békes megoldás híve.

A lelkek együttműködése oldja meg a kisebbségi kérdést — mondja Moldován Valér

Meglátogattam Moldován Valér közoktatásiügyi államtitkár is. Moldován igen kedvesen fogadott.

Moldován Valér dr. tordai ügyvéd, majd a megye főispánja, országgyűlési képviselő, nemrég Erdély tartományfőnöke s most közoktatási államtitkár. Maniu szűkebb vezérkarához tartozik s azon ritka román politikuskok egyike, akiben megbízhatott főispáni működése idején is megyéje magyarsága. Államtitkári kincvezését örömmel fogadta egész erdély, mert igazságos, megértő és türelmes politikusknak ismerik.

— Külpolitikát és helpolitikát nem lehet különválasztani — mondotta. — E kettő szoros összefüggésben van egymással. Romániában azonban legfontosabb a gazdasági kérdések megoldása. Ez elsősorban politikai szempontból szükséges. A gazdasági együttműködés a szomszédos államokkal is létre kell hogy jöjjön, még ennél is fontosabbnak tartom azonban a lelkek együttműködését. A Maniu-kormány még annakidején megteremtette azt az atmoszférát, amelyben a barátság kifejlődhetik. A kisebbségek terén éppen elég javítani való van, de mindenképp a demokrácia útján kell eljutnunk a kérdés becsületes megoldásához. Természetesen a politika nem tehet mindent jóvá, az embereknek maguknak kell a közlekedés útját megtalálni. Itt különösen Erdélyre hivatkozom, ahol egymás mellett élnek románok, magyarok és szászok. Ha itt létre lehet hozni a baráti együttműködést, akkor ez automatikusan behatóválik a regátban is. Szerintem mindez komoly lépést jelent Páneurópa felé.

sen semmiféle revízióba nem éveznének bele.

Amikor a sajtófőnök lefordítja Maniunak ezt a nyilatkozatát, a miniszterelnök idegesen közbevet:

— Ilyen kérdéseket tulajdonképpen nem tartok megengedhetőnek.

— „Erre csak a legkategorikusabb választ adhatom — szól Maniu és tovább játszik ceruzájával. — Magyarországon Habsburg nem léphet trónra, mert hiszen az egy törvényileg, mint egységileg meg van alapítva. A Habsburg-dinasztiának a legkisebb mértékben való felülkerekedését is energikusan vissza kell utasítani. A magyar nemzet jövője nem függhet a Habsburg-dinasztiától.”

Maniunak erre a kijelentésére előlép Fülöp Pál magyar követségi sajtófőnök és kijelenti, hogy a miniszterelnök töved, mert semmiféle törvény nem tiltja el attól a magyar népet, hogy habsburg házi uralkodót válasszon.

Maniu azonban megmarad eredeti álláspontja mellett.

Az izgalom most már tetőfokára hág, meghomlott a rend s az újságírók körülveszik a román miniszterelnököt. A fogadtatás nyugalmának vége, Maniu már nem tud ceruát tartani, úgy hogy *Filoti* kénytelen megkérni az újságírókat, hogy vonuljanak valamely hátrább.

A helyzet annyira kiélesedik, hogy egy magyarbarát angol újságíró kijelenti, hogy a román király is a törvények ellenére lépett a trónra.

Maniu erre azt válaszolja, hogy Romániában egész más a helyzet, itt *belső törvényről* volt szó, nem pedig nemzetközi törvényről, amelyet egy ország belülről nem változtathat meg.

Az országos törvényeket ezzel szemben ugyanazon törvényhozás, amely hozta őket, meg is változtathatja.

A jelenlévők két pártra oszlanak, vannak, akik azt állítják, hogy Magyarországot nem köli törvény, a többiek pedig a szókimondó magyar attasé körül csoportosulnak. A helyzet már egészen komollyá válik, amikor valaki szóba hozza a zsidóság kérdését.

Most Maniu láthatóan megnyugszik és kijelenti, hogy

a romániai zsidóknak nemesek a kulturális, hanem a politikai életben is egyforma jogaik lesznek a többi állampolgárral és ő le fog törni minden antiszemita kísérletezést.

Páneurópa és Briandra vonatkozólag kijelenti a román miniszterelnök, hogy a legteljesebb megértéssel és tisztelettel viseltetik Briand iránt.

Ő maga is híve a Páneurópa-ideának. Meg van győződve, hogy ennek az ügynek, melynek ma még csak morális jelentősége van, a későbbi időkben fontos hatása lesz az országok helyzetének alakulására is.

Kijelenti még Maniu, hogy az állampolgárságok kérdését az ősszel új törvénnyel fogják rendezni. Ugyanezok rendezik a zsidókérdést is.

Békessy János

Vass József ceglédi beszédében keményen felelt Rassay Károly debreceni támadására

„Nem kiabálok Cegléd piacáról a debreceni piacra” — mondta Vass helyettes miniszterelnök — „A mi kezünk tiszta, nem tapad hozzá se vér, se arany, se könny”

Cegléd, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Amíg Bethlen István gróf miniszterelnök az argonauták útját járja Hágában, Párizsban, Rómában és Londonban, azalatt a belpolitika Augias-istállójában Vass József helyettes miniszterelnök csinál időnként rendet. Az ország különböző pontjain tartott klasszikus beszédei a politikai életnek, megannyi kilométerkövet jelentik s a veszprémi, salgótarjáni és a vasárnapi ceglédi klasszikus beszéde a politikai életnek egy-egy eseménye.

Ma történt meg először, hogy a miniszterelnök helyettese sokat foglalkozott politikai ellenfeleinek támadásaival, azonban emellett is megtalálta a módot, hogy az országos politika felszínén lévő kérdéseiről nagyjelentőségű megállapításokat tegyen.

Vasárnap reggel hét óra után két különösen indultak, mintegy huszan az egységspárti képviselők Ceglédre, ahol Erdélyi Aladár képviselő tartotta beszámolóbeszédét. A társasággal együtt ment Vass József népjóléti miniszter is, akit Dréhr Imre államtitkár kísért ceglédi útjára. Még el sem indult a vonat s már is a legaktuálisabb kérdésre, a bolettára terelődött a szó. Meskó Zoltán kifogyhatatlan viccarenájában még a bolettára nem akadt tréfa, s a beszélgetésnek Jánossy Gábor bácsi közbeszólása vetett véget, aki azt mondta:

— Nem kell erről sokat beszélni, éjjel elő kell készíteni s reggel meg kell valósítani.

Mindenesetre a legegyszerűbb megoldás.

Rekkenő hőségben érkezett meg Ceglédre Vass József miniszter és Erdélyi Aladár képviselő, ahol Sárkány Gyula polgármester köszöntötte az érkezőket, akik a városba vezető felfelbőgőzött utvonalon lovasbandérium-kísérettel mentek a város közgyűlési termébe.

A képviselőtestület tartott itt diszgyűlést s itt nyújtották át Vass Józsefnek ceglédi diszpolgárságáról szóló oklevelet.

Szilágyi Imre esperes-plébános mondott a zsufolásig megtelt közgyűlési teremben ünnepi köszöntőt, amelyre a népjóléti miniszter válaszolt.

Politikusok a légüres térben

— Anteus — mondta — a monda szerint mindannyiszor elgyengült, valahányszor ellenfelei felemelték a levegőbe, mert ereje csak addig tartott, amíg a földet érintette. A magyar politika birkózóinak sem szabad elszakadni a magyar föld rögétől.

Mi valamennyien birkózók vagyunk, egy nagy gondolatnak, a magyar jövődönök és a jeleának a harcosai.

Nem szoktunk beszélni arról a gépről, amelynek a célja, hogy nagy adósságokat hajtsunk be. A történelem a magyar nemzet kincsét elzalogosította s váltókat irattak alá velünk, amelyeket idegen kezek forgatnak.

— Nincs nagyobb tragédiája államvezető embernek, mintha légüres térbe kerül. A légüres tér veszedelme fenyegeti a politikusokat, ha ellenfelei medvesoritással emelik a levegőbe, vagy ami még rosszabb, dicsérgetéssel juttatják oda.

A politikusok tikkasztó katlanban élnek s azért kell vissza-visszamenniük a néphez. Ezt tesszük ma is, amikor megjelenünk Cegléden s köszönetet mondok Cegléd becsületes népének, Kossuth Lajos kerületének, hogy engem diszpolgárává fogadott.

A közgyűlés után a Horthy Miklós nyilvános kórházat látogatta meg a miniszter, aki a kórház felépítéséhez annakidején kétszáz-

ezer pengőt adott. Délelőtt féltizenegykor rekkenő hőségben százsámra gyülekezett Cegléd népe a Kossuth Lajos-téren, ahol szemközt a ceglédi öregtemplommal felállított emelvényen mondta el Erdélyi Aladár beszámoló beszédét.

Erdélyi Aladár beszámolója

A politikai beszámolók — mondta — mostanában a panaszok felsorolásában merülnek ki. Én azonban ettől eltértem, mert a politikában új nézőpontok mutatkoznak. Sokan intézik hozzám a kérdést, hogy miért állok ki a parlamentben és a pártban és miért hangoztatom a bajokat. A farizeusok kétszínűséggel vádolnak s azt mondják, hogy amikor ellenzéki hurokat pengetek, ugyanakkor élvezem a kormánypart hatalmát és tekintélyét s felszólalásaimmal alibit kívánok igazolni.

— Az én etikai felfogásomban az alibi teljesen ismeretlen fogalom s kizárólag nemzetem érdekét és az igazságot szolgálom. Mert vajjon nem az-e a politikus, aki megmondja az igazságot?

— Az Alföldön századokon keresztül átkos politikát folytattak, az utolsó években több tanyai iskola épült, mint az elmúlt századokban.

Igaz, a magyar nép mindenét odahordta adóban és 400 millióban határozták meg az egyévi adóösszeget s ez az összeg megduplázódott.

Ez adott először okot az aggodalomra, mert ez a nemzet sokkal gyengébb, semhogy ezt az áldozatot elbirja.

Kiket kénytelen az állam eltartani

— Összeroskadt a mezőgazdaság s mégis ijesztő azoknak a száma, akiket ez az agrár-

VASS JÓZSEF MÁRVÁNYSZOBRA. (Hüvös László műve.)

jellegű ország kénytelen eltartani. Az államnak 125 ezer alkalmazottja van és rákényszerítettek a csonkaországra 109 ezer nyugdíjast. 33 ezer katonánk van, a fővárosnak 26 ezer, a vármegyéknek 2387 az alkalmazottja, 8350 a falusi jegyzők száma és 13 ezer a tanító.

— 840 ezer birtokos él Magyarországon, ezek közül csak 40 ezer olyan, akinek több mint 50 hold birtokuk van.

Igazságtalanság, hogy egyeseknek nagy karéj fehérkenyér van az asztalán s másoknak szárazkenyerük sines.

Nem a mammutjövendelmeket kell fokozni, hanem az önálló kisegyszisztenciák számát. Olyan kézbe kell juttatni a földet, amelyk tud és akar dolgozni. Cegléd környékén a homokot szőlőtermő vidékké alakították át, de elpusztul ez a szőlő, ha

a borfogyasztási adót azonnal meg nem szüntetik.

Fel kell újra virágoztatni a gyümölcseszsz termelést, mert néhány szederfából négy-öt gyermeket fel lehetett nevelni.

Titkos — vagy nem titkos?

— Ha tíz esztendeig szenvedett az ország azért, hogy legyen ipara, legyünk igazságosak és

Csipkekiállítás

június 16-tól 28-ig

magyar kézfílé-árak, magyar Bembergselyem-csipkék, klöpli-csipkék és egyéb gépcsipkék nagyarányu, rendkívüli árusításával egybekötve

Magyar kézfílé motiv és jégkendő 1 darab ..... P 2.20, 1.50,	— .70	Magyar klöplicsipkék és betétek nagy választékban 1 m P —.18, —.14,	— .11
Magyar kézfílé vitrin-csipke és betét, művészi mintákkal 1 m P 5.50, 4.50,	3.50	Valenciennes-csipkék, fehér, écrü, minden célra alkalmasak, 1 méter ..... P —.50, —.30,	— .20
Magyar kézfílé kis terítők 1 darab ..... P 9.50, 7.50,	5.50	Magyar Bembergselyem fehérmű csipkék 1 méter ..... P —.90, —.74,	— .30
Ruha Volanok, fehér, fekete, écrü színben, nyári estélyi ruhaanyag, 1 méter	7.50	Bemberg-garnitúra, gallér és kézelő, fehér, écrü, izléses, kedvelt forma..... P Csak gallér	3.50
Magyar kézfílé nagyobb terítők 1 darab ..... P 28.—, 18.—,	13.50	Csipkegallér himzett tüllből, a mai divat .. 1 darab	3.90

Pártoljuk a magyar háziipart, vásároljunk magyar kézfílé-árakat!

COMVIN

ÁRUHÁZ BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Érdekes látványosság
a magyar kézfílé és Bembergselyem-csipke készítése, amit áruházunk földszintjén mutatunk be.

akik élvezik a vámos előnyeit, áldozzának a mezőgazdaságnak. (Ugy van! Ugy van!)

Sokan azt mondják, hogy minden bajon segítene a titkos választójog.

— Kijelentem, én is a titkos választójog-nak vagyok a híve. (Éljenés.) Én azonban öt éven keresztül nyíltan és bátran

A miniszter beszél

Vass József beszéde következett ezután.

— Az újabb választói beszámoló — mondta — túlnőtték eddigi kereteiket s nagy politikai kérdéseket próbálnak fejtegetni a különböző beszámolókon. Elismerem, azzal az őszinte szándékkal, hogy a polgárság politikai nevelésének ügyét szolgálják. Egyik-másik esetben azonban

a temperamentumos felszólalások már a sővényen való átkiabáláshoz hasonlítanak és az igazságkeresés meggyérője a személyeskedés és a pártpolitika utvesztőjébe tévednek.

— Legutóbb Debrecenben volt beszámoló beszéd, az ellenzék tartotta. Én soha senkit semmiféle lebecsüléssel nem érintek, ellenfelemben is megbecsülni tanultam a magyar embert és a becsületes jószándékot. Sajnos, a debreceni beszámolón néha sővényen való átkiabálás és személyeskedés is elhangzott.

Nem akarok visszaküldeni Cegléd piacáról Debrecen piacára.

Egy másik beszámolóban mondtam, hogy én mint kormányfő nem vagyok hajlandó defenzívába szorítottatni magamat, mire Debrecenből az a válasz jött, hogy defenzívába kell mennem azért, mert az 1848. évi III. t. c. kimondja a kormány felelősségét. Hát én sokkal többre becsülöm a választódókat, mintsem elhinném, hogy ő nem értette volna meg, amit mondtam. Amikor azt említettem, hogy nem vagyok hajlandó védekező állásba szorítani.

— A kormánynak megvan a felelőssége a nemzet felé s ha arra kerül a sor, a bírálók előtt védekezem.

— De én azt mondtam, hogyha a kormány cselekedeteit mérlegre tesszük akkor őszinte meggyőződés szerint jogom van azt mondani, hogy a kormány, amelynek élén tizedik éve áll Bethlen István gróf (éljenés)

cselekedett annyit az ország érdekében, amennyi jogot ad neki arra, hogy ne kelljen defenzívába szorulnia.

— Mi nem henyéltünk a téllenség pamlagán, becsületesen dolgoztunk, mint a nemzetnek bármelyik más becsületesen dolgozó tagja. Más kérdés, hogy eredményes-e ez a munka.

Én nem vagyok megelégedve azzal, amit elvégeztem, mert sokkal többet szerettem volna alkotni, de azért nem vagyok hajlandó defenzívába szorulni, sem személyeskedni.

— Én nem küldök az ellenzék vezérének üzenetet, mint ahogy ő Debrecen piacáról személyeskedő üzenetet küldött.

Helyreigazítom az ellenzék vezérének üzenetét

— Azonban helyre kell igazítanom az ellenzék vezérének üzenetét. Azt mondtotta rólam, Vass Józsefről, hogy 1918-ban siettem üdvözölni a demokráciába öltözött forradalmat, amire fel is esküdtem és most megtagadom a demokráciát, mert, ugylátszik,

én a demokráciának azzal az egy eredményével teljesen meg vagyok elégedve, hogy én alacsony sorból felemelkedtem a miniszteri székbe.

— Ezzel az utolsó résszel könnyen lehet végezni. Talán még sem szegény, ha valaki nem bíborban született és nem cédrusfa bölcsőben ringatták. Igenis, az én apám olyan szegény dolgozó ember volt, mint önök közül akárci. Az én apám kapát vitt a kezébe, amikor az iparából nem tudta őt fiát ellátni kenyérrel.

Az én apám elment napszámosnak is és arra tanított engem, hogy az a munka, amelyet azért végez valaki, hogy gyermeket neveljen az országnak, a hazának, az egyháznak, nem szegény, akár miniszteri székben végzik, akár kapával, kaszával a kézben.

Erre tanított az apám, áldja meg az Isten haló porában a sárvári temetőben. Nem érhettem meg, hogy a fia adhatott volna kenyeret neki, pedig ő eltörte a kenyeret, amikor kevés volt, a sajtját is odaadta,

azt hazudva nekünk, hogy nem éhes.

És amikor nem került hus mind a hét tányérra, a maga részét adta oda azzal, hogy nem szereti a húst.

Sokan hangosan sírva fakadtak, amikor Vass József ezeket a szavakat mondta s maga a miniszter is elérzékenyült hangon folytatta beszédét;

dolgozom választóim érdekében, elvárom tehát tőlük is, hogy öt évben egyszer engem is nyíltan támogassanak.

Általános derültséget keltett Erdélyi Aladárnak ez a nyílt választási rendszerrel kacérok kijelentése s derűsen mosolyogtak azok az egységspárti képviselők, akiket a közvélemény Erdélyi Aladárrel együtt az egységspárti szövetségének tart.

— Áldja meg az Isten a haló porában mindazokkal együtt, akik mindannyiunkat felneveltek.

Nem kell az a demokrácia, amely csak rombol

— Izenem az ellenzék vezérének, hogy ezt nem tartom szegénynek, sőt büszke vagyok és boldog volnék, ha rongyos köntösű apám élhetne még és megmutathatnám őt az ő szegénységében a ceglédi polgároknak. Az én demokráciámról beszéltek Debrecenben.

— Én a demokráciát előbb hirdettem, mint a debreceni szónok urak, valamennyiüket számítva, de a demokráciának azt a fajtáját sem nem üdvözöltem, se nem hirdetem, amely ebben az országban csak felfordulást és csak rombolást tudott előidézni és soha építeni nem tudott, amikor az államhatalom a kezébe került.

— Én köszöntöttem 1918-ban Magyarországnak az osztrák iga alól való felszabadulását (viharos éljenés) cikket is írtam, amelyre most is büszke vagyok és hajlandó vagyok a nevemmel jegyezni. — Azt a demokráciát, amely teleköpte a maga undok szennyével a szabadság és a jog elrablásával ezt a szerencsétlen országot, azt én nem üdvözöltem és nem támogattam 1919 januárjában.

Hogy ez így történt, arról tanuságot tettem a parlamentben s

nem jöhízem tehát, aki engem ezzel vádol. De még ha üdvözöltem volna is azt a szennyes demokráciát, amely ellen kikeltem 1919 januárjában, tehát a legnagyobb terror idején s ehhez csak nekem volt bátorságom, akkor is azt mondom, hogy hamarabb kigyógyultam ebből, mint a debreceni piacnak egyik-másik szónoka abból az antiszemizmusból, amelyet hirdetett és amelyből való kigyógyulásához sokkal hosszabb idő kellett.

A debreceni szónokok felé küldött válasz után a gazdasági helyzettel foglalkozott Vass József.

— Azok támadják most teleszájjal a kormányt — mondotta — amiért a mezőgazdaság szanálására sietett, akik idáig folyton azt hangoztatták, hogy a kormány nem tesz a gazdasági élet érdekében semmit. A gazdasági helyzettel úgy vagyunk, mint a sánta ember két lábával. Nem lehet velük egyenesen járni.

Az ipar és kereskedelem lába rendben van, de a mezőgazdaságé sántít.

Mészárosmesterség volna az egészséges lábát a sántához idomítani, tehát a sántát kell kigyógyítani. Jövedelmezővé kellett tenni a mezőgazdasági termelést, ami által növekszik a mezőgazdaság fogyasztóképesége. Senkinek sem volna kifogása, ha újra hat forint volna a buza ára, ha a csizmát 1 forint 20-ért lehetne megvásárolni.

A szegény emberek kenyerét nem engedjük megdrágítani

— A gabona-árszabályozó intézkedések egyik sebezhető pontja az emberek egyik-másikának a lelkiismeretlensége. Ezekkel azonban a törvény szigorúságát kell szembeállítani. A másik sebezhető pont az ugynevezett intervenció vásárlások szisztémája. Egy azonban bizonyos, hogy

végét kell vetni annak a korszaknak, amikor a mezőgazdaság termelő munkája nyomán olyanok spekuláltak a búzával, akiknek a búzához semmi közük.

A fedezetlen határidőüzletnek és a papírosbuzának egyszer és mindenkor végét kell vetni. A magyar gazdák és munkások verejtékével megtermelt arannyal lelkiismeretlen emberek ne spekuláljanak. A harmadik kifogás, hogy a kormány megdrágítja a kenyeret.

Jöjjön a
Hungária
strandfürdőbe

Külföldiek:

Villamos bármely kocsián ünnepnap 10 perccenként Hévíz-Pálffy-térről induló 36 filléres 3-szori átszállási joggal a Rómái-fürdőig. Hajójárat 8:30, 11:20, 2:20, 3:30. Városi iroda: V., Szabadság-tér 2. Tel.: A. 177-30

Ez az állítás veszedelmes demagógia, azonban amint nem esett le a kenyér ára, amikor a buza 30 pengőből 17-re ment le, ugyanugy nem szabad felemelni sem a buza áremelkedésével és én mint népjóléti miniszter csak azzal a feltétellel járultam hozzá a javaslatához, hogy a szegény ember kenyerét nem engedjük megdrágítani.

Tizenkettőt ütött a ceglédi öreg templom órája Vass beszéde közben, aki így fejezte be beszédét:

— Ütött az óra és ez figyelmeztet. S férfisan kiáltom a templom falai felé, hogy az egész országban visszhangozzék:

a mi kezünk tisztá, nem tapad hozzá senkinek sem a vére, az aranya, a könnye, sem az árvák és özvegyek jótalanul elvett vagyona s ki merjük a lelkiünket tegegetni a nemzet elé.

Az ország vagyonát kezeltük, de a kezünk-höz nem tapadt abból semmi. Senkinek könynyét nem ontottuk s az én vétkemből nincs elhagyott gyermek az országban, mert ha valaki éhezik, vagy rongyos, vagy mert elszikkadtak a dalok az ajkairól és a sóhajlás meglöbötli a templomok harangjait, azért nem a kormány felelős, hanem a történelem, amely megnyomorított bennünket, de én bi-

zom Isten igazságában és ez imádság legyen, higgyük, hogy Isten érzi a történelem felelősségét azokért, akik velünk törtétek.

A szabadság becsülete

Erdélyi igazságot szerelő egyéniségével foglalkozott ezután Vass József.

— Ismertem olyan pártvezetőt — mondta Vass József, amelyik 1919-ben, amikor Sümeg városában egy kommunista népbiztos hirdette a nagyfene szabadságot, egy fehérhajú aggastyán közbeszólására, akit agyba-főbe vertek, huszonnégy vörös katona szétszórta a gyűlést.

— Én akkor összeszorítottam az öklömet,

majd csak megdöglik ez az uralom — mondtam, majd megint keresztény nemzeti kézbe kerül a csendőr puskája s akkor megfogadtam, hogy nem fogom tűrni, hogy a kommunisták, vagy szociáldemokraták bármelyike csak pisszeni is merjen.

Azonban a szabadságot mi megbecsüljük, beeresztettük őket a parlamentbe, mert nem félünk a kritikától. Sőt a kormány maga ad módot arra, hogy cselekedeteit az Erdélyi Aladár és a többiek, mint szabadférjak gyűlékezetének tagjai kritizálhassák.

Oláh János.

Molnár József dr. kormányfőtanácsos, a Duna-Száva-Adria Vasut igazgatójának vesztegetési ügye

A Kuria is megállapította, hogy az igazgatót Légrádi, a vasut egyik szállítója megvesztegette

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Érdekes és konzekvenciákban nagykihátású ítéletet hozott a Kuria Róth-tanácsa. Molnár József dr. kormányfőtanácsos, a Duna-Száva-Adria vasutársaság egyik igazgatója ellen indított különös perben. Özvegy Dér Simonné magánzónó még 1927 szeptemberében a budapesti törvényszéken keresetlevelet adott be az igazgató ellen, amelyben Légrádi Ernő és Társa, a Piarista-utca 4. szám alatti közszállítási egyenruhaüzem által reáengedélyezett 31.572 pengő 91 fillér tőke és annak kamatai megfizetését kérte Molnár igazgatótól. Légrádiék arra hivatkoztak, hogy ceket az értékeket azért juttatták Molnár dr.-nak, mert tőle szállítási megbízásokat vártak. Kaptak is ilyeneket, de nem annyit, amennyit Molnár kilitásba helyezett.

A keresetlevél szerint Légrádi Ernő, mint a vasutársaság szállítója, hogy Molnár Józsefnek, az anyagbeszerzési osztály vezetőjének jóindulatát megnyerje, neki 2396 pengő 65 fillér értékben különböző valutákat, 6101 pengő 60 fillér áru ruhaneműket,

22.750 pengő árfolyamértékben 50 darab Bauxit-részvényt adott, valamint helyette 324 pengő 66 fillér fizetést eszközölt.

A törvényszék az ügyben hozott ítéletével a felperes keresetét elutasította, mivel a törvénybe és a jóerkölcsbe ütköző, a közfelfogás által általánosan elítélt és közmegbotránkozást keltő

nem is ügyletnek, hanem büncselekménynek tekinthető viszonyokból bírói uton érvényesíthető kötelmeket el nem ismer

és az ilyen viszonyokat a bírói jogsegély köréből egészen kizárja.

Az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezés során a Tábla jóváhagyta és így került az ügy a Kuria Róth-tanácsa elé. A Kuria Molnár József elleni perben hozott ítéletét szombaton kézbesítették ki, amelyben a bíróság elutasítja özvegy Dér Simonné keresetét,

Hová utazzunk?

MARIAZELL

HOTEL FEICHTEGGER „Weisser Ochse“. Szemben a templommal, 140 szobával, kitűnő konyhával. Folyóvíz, lift. Zarándokoknak mérsékelt árak.

HOTEL SURBÖCK, központi fekvés, minden komforttal. Kitűnő konyha. Autóbusszjárat. Gyönyörű kirándulóhelyek, olcsó árak, figyelmes kiszolgálás.

EDLACH

PENSION „AUERHAHN“, néhány percre Edlach-tól, két órányira Wientől. A legideálisabb nyári és tavaszi tartózkodóhely.

SEMMERING

SPORTPENZIÓ PANHANS üzemét továbbra is, épügy, mint azelőtt, fenntartja. Olcsó árak, minden komfort. Felvilágosítást szívesen nyújt a tulajdonos, Totzauer Ferenc.

ZILLERTHAL in TIROL

FÜGEN, ZELL am ZILLER és MAYERHOFEN. Gyönyörű alpesi vidék, szép szállodákkal. Olcsó árak. Felvilágosítást nyújtanak a fenti magaslati gyógyhelyek idegenforgalmi irodái.

mert a valuták, részvények és ruhaneműek elfogadásával Molnár József kormányfőtanácsos, azoknak felajánlásával pedig Légrádi Ernő szállító egyaránt vétettek a jóerkölcs ellen.

A Kuria ítéletében megállapította, hogy Molnár József igazgató, mint a vasutársaság anyagbeszerzési osztályának vezetője, Légrádi Ernőtől, a vasutársaság szállítójától, saját bevallása szerint is több öltöny ruhát, szőrmebecsket, fehérneműket, selyemernyőt, selyemharisnyákat és egyéb ruhaneműket, valamint külföldi valutákat és részvényeket anélkül elfogadott, hogy azoknak árától, vagy kifzetéséről említést tett volna. Már pedig általában vallott és a bírói gyakorlatban is számos esetben megnyilatkozó életfelfogás szerint — mondja a Kuria — a jó erkölcsökhöz ütközik, ha az alkalmazott, aki főnöke nevében ügyletkötésre van feljogosítva, a főnöke érdekében ellentétes érdekű másik szerződő félrel a saját személye részére előnyöket elfogad. De a jó erkölcsbe ütközik annak a cselekedete is, aki a vele ellentétes érdekű szerződő társra alkalmazottjának kedvezményeket nyújt. A keresetet csak abban az esetben lehetett volna sikerrel érvényesíteni — állapította meg a Kuria —, ha az erkölcsstelen szolgáltatások jogcíme helyett vétel jogcímen indították volna meg.

A Kuria ítélete nemcsak jogszí körökben, hanem a vasutársaság tisztviselői között is nagy feltűnést keltett.

Az ítélettel hozzák összefüggésbe, hogy Molnár igazgató a vasutársaság dalkarának zászlóavató ünnepségén nem mondotta el a programba felvett ünnepi beszédét és váratlanul szabadságra ment, illetve Bécsbe utazott.

Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint Légrádi szállító vádjai ügyében a kereskedelmi miniszter utasítására a vasutársaság igazgatója is megindította a hivatalos vizsgálatot. A vizsgálat befejeződött, azonban a döntést a miniszter csak a Kuria ítéletének kézhezvétele után fogja meghozni.

A hírek szerint Molnár József igazgató nem várja be a hivatalos vizsgálat befejezését és nyugdíjazását kéri. Nincsen kizárva, hogy az ítéletnek másirányú fejleményt is lesznek.

az új ujlaki

pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN

„NAGYBÁTONY-UJLAKI“ EGYESÜLT IPARMŰVEK RT. BUDAPEST, VILMOS-CÁSZÁR-UT. 32.

Csillárok részletre

10-20 pengő havi készpénz-árban

10 részletre, előleg nélkül is kaphatók

Corvin csillárház Akácfa-utca 6. bejárat a dohányutca oldalán. Tisztviselőknek árengedmény!

Titokzatos szerelmi dráma áldozata lett Kovács Ilonka, 18 éves urilány

**Eltűnt szülei lakásáról, a detektívek
hazakisérték, aztán leugrott egy Bethlen-téri bérház hatodik emeletéről
A rendőrség erélyesen nyomozza az öngyilkosság rejtélyes előzményeit**

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Megrendítő öngyilkossági tragédia ügyében kezdte meg a nyomozást a főkapitányság bünyügyi osztályának egyik szakreferense vasárnap délelőtt. Az öngyilkossági eset szereplője és áldozata egy alig 18 esztendősen feltűnően csinos fiatal urilány,

aki pénteken délután 3 órakor a Bethlen-tér 3. számú bérpalota hatodik emeletéről ledobta magát és meghalt.

A rendőrség titokzatos körülményeket lát a szomorú esemény hátterében meghuzódni és éppen ezért szigorú nyomozást rendelt el, hogy az urilány öngyilkossági drámájának minden részletét tisztázza.

A Rottenbiller-utca 9. számú ház első emelet 18. szám alatti lakásában lakott szüleinél Kovács Ilonka.

Édesatyja a Beszkárt mérnöke, jómódu ember, aki családjának nyugodt, kényelmes életet biztosított.

Az öngyilkos leánya egyetlen gyermeke volt szüleinek és amikor tavaly iskoláit elvégezte, elhatározták, hogy varrni taníttatják. Kovács Ilonka bekerült egy nagy fővárosi varrodába és eleinte szorgalmasan járt a műhelybe, hogy a varrás művészetét elsajátítsa. Az utóbbi hetekben vettek rajta különös változást észre. A vigkedélyű, mindig mosolygós leány, álmódú csendesszavú lett, regényeket olvasott s különös előszeretettel a film- és színházi világ kulisszatitkairól szóló közlemények és képek foglalták le minden gondolatát.

A szülők mindig nagyobb aggodalommal figyelték ezt a változást és amennyire lehetséges volt, igyekeztek jókedvét és lelki egyensúlyát visszavarázsolni.

Kovács Ilonka sokszor mondta hozzátartozóinak, hogy színésznő vagy filmszínésznő szeretne lenni, mert életének ez az egyetlen nagy vágya és célja...

Az elmúlt hét hétfőjén Kovács Ilonka a kora délutáni órákban eltávozott szülei lakásáról és a vacsoraidőre sem tért haza. Eleinte azt hitték, talán valamelyik barátját látogatta meg, de amikor már éjfél is elmúlt és még mindig nem tért haza, a szülők kétségbeestek, keresni kezdték.

Kedden reggel Kovács László, az eltűnt lány édesatyja megjelent a főkapitányságon

és bejelentette, hogy Ilona leánya hétfőn délután eltávozott hazulról és azóta nyomra vesztett.

Azonnal detektíveket bocsátottak a kétségbeesett apa rendelkezésére és csakhamar megállapították, hogy Kovács Ilonka a Ferenc József-kórház kertjében egy Rózsai nevezetű nővel találkozott, akivel rövid ideig egy padon ültek,

majd két fiatalember érkezett, akikkel együttesen eltávoztak. A nyomozás további adatai kiderítették azt is, hogy Kovács Ilonka ezzel a Rózsai nevezetű nővel már napokkal előbb megismerkedett és több ízben megfordult a Ferenc József-kórház kertjében, ahol együtt ülni, sétálni többen látták őket.

Kedden, 10-én az eltűnt leány nem adott életjelet magáról, míg végre szerdán a detektíveknek sikerült új nyomra bukkanniok és megtalálni azt az egyik fiatalembert, aki az eltűnés napján délután barátjával együtt a kórház kertjében megjelent és a leánnyal együtt eltávoztott.

Ez a fiatalember elmondotta, hogy Kovács Ilonkát akkor ismerte meg, barátjával együtt, de ő a megismerkedés után a Rózsai nevezetű nővel eltávoztott, míg barátja Kovács Ilonkával egy autótaxiba szállt és úgy hiszi, hogy Kelenföldre mentek. Csütörtökön és pénteken egy egész csoport detektív kereste mindenfelé Kovács Ilonkát és az ismeretlen fiatalembert, míg végre pénteken, 13-án délben sikerült őket személyleírás alapján megtalálni és a fővárosba visszahozni.

A fiatalember ellen megindították az eljárást, a fiatal urilányt pedig a detektívek hazavitték Rottenbiller-utca 9. sz. alatt lakó szüleihez. Két óra tájban értek a detektívek a leány lakására és édesanyjának gondjaira

bizták, majd rövid formalitások után el távoztak.

A szülők kétségbeesésükben természetesen kérdezték, faggatni kezdték leányukat, hogy hol járt, kivel volt három na...

azonban Kovács Ilonka semmire sem akart közelebbi felvilágosítást adni s édesapja kérdéseire hangos zokogással felelt. Aig tartózkodott otthon egy félórát, amikor egy őrizetlen pillanatban kiosont a lakásból, lesietett az udvarból és elfutott Bethlen-tér 3. számú bérház kapuja elé.

A kapu előtt néhány pillanatig megpihent, majd sietős lépésekkel felhaladt a hatodik emeletre, a folyosó korlátjához lépett és a következő pillanatban ledobta magát. A ház lakói a nagy zajra lettek figyelmesek és amikor kisiettek az udvarra, nagy vértócsában, összetört tagokkal találták meg a jólöltözött urilányt.

Alig néhány perc leforgása alatt megjelentek a mentők és Kovács Ilonkát hordágyra tették, hogy a kórházba szállítsák. A mentőkocsiban egy kis időre magához tért és amikor az orvos feléje hajolt, alig hallhatóan suttogó hangon a következőket mondta:

— Ilonkának bivnak... Kovács Ilonkának... nem birtam tovább... ne haragudjanak...

Ezeket a szavakat mondta és elvesztette

eszméletét. Az ajkán vérvörös hab bugyborékoltt elő, szeméit lehuntya és amikor a mentőautomobil megállt a Rókusokórház előtt,

Kovács Ilonka már esedersen és mozdulatlanul holtan feküdt a hordágyon.

Még pénteken éjszaka a súlyos csapás alatt roskadozó szülők újra megjelentek a főkapitányságon és bejelentették, hogy leányuk, akit péntek délután hoztak haza a detektívek, alig egy órai otthontartózkodás után leugrott az emeletről.

A főkapitányságon megindult a nyomozás és ennek során olyan adatok birtokába jutottak, amelyek szükségessé tették az öngyilkossági tragédia aktájának a bünyügyi osztályra való átkérését. A vasárnapi nap folyamán a nyomozást vezető rendőrkapitány utasította a detektíveket, hogy a Rózsai nevezetű nőt, valamint mind a két fiatalembert állítsák elő a rendőrségre, hogy Kovács Ilonka eltűnésének és öngyilkossági drámájának minden egyes mozzanatát megállapíthassák.

A rendőrség felleve, hogy a hiszékeny fiatal leány csábítás áldozata lett és amikor három-napi távollét után szüleinek házába visszatért, akkor eszmélt rá tettének végtelen következményére. Feldúlt lelkiállapotban, elkeveredve rohant el újra hazulról és a Bethlen-téri bérpalota közvetlen frjezte be fiatal életét.

Király Pál

Pabst őrnagyot ma délután repülőgépen Velencébe szállították

Pabst kikapcsolása az osztrák politikai életből előfeltétele az osztrák kölcsönnek — Schober kancellár leghasznosabb ténye volt Pabst őrnagy letartóztatása

Bécs, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Politikai körökben a legnagyobb élénkséggel tárgyalják Pabst őrnagy letartóztatásának várható fejleményeit. Pabst, a német Kapp-puccs értelmi szerzője és rendezője megszökött annak idején Németországból és a Heimwehr-mozgalom kiélezésével valóssággal feldulta Ausztria belbékéjét. Általában az a nézet uralkodik, hogy

Schober kancellár egész uralma alatt talán a leghasznosabb volt a kedélyeket zavaró, a köznyugalmat bizonytalanná tevő német őrnagy letartóztatása.

Különös erővel hangsúlyozzák, hogy Ausztriának küszöbön álló kölcsöntárgyalásaira ez a letartóztatás kedvező eredményt hoz, mert bizonyosságot ad arról, hogy Schober a legnagyobb energiával törekszik Ausztria belső békéjének megszilárdítására.

A letartóztatás részletei

Pabst Innsbruckban lakik állandóan, onnan azonban gyakran felrándul Bécsbe, legutóbb néhány nap alatt érkezett. Tegnap délután 4 órakor egy rendőrtisztviselő megjelent a Heimwehr-nek abban a helyiségében, amelyben Pabst idejének legnagyobb részét szokta tölteni és az idézést akarta átadni neki a rendőrfőnökségre.

Pabst azonban szokása ellenére nagyot késett, de a rendőrtisztviselő rendületlenül órákon át várt rája. Rögtön kezébe nyomta az idézést és felszólította, hogy nyomban kövesse. Pabst pillanatig sem gondolt az ellenállásra és a rendőrfőnökségre autón való átszállítása teljesen simán történt.

A Rossauerländen lévő rendőrségi fogházban azonnal Pendl udvari tanácsos elé vezették, aki kijelentette előtte, hogy Ausztriából örökre kitiltották.

Butor 50 helyő --- P 400-tól
30 ebédő --- P 500-tól
Uriszobák, kombinált-szobák. Részletre is.
PÁRTOS, VI, Andrásy-út 52 (Bejárati Eötvös-u. sarok)

Pabst nyugodtan fogadta a közlést és még arról sem nyilatkozott, hogy kíván-e felfolyamodással élni.

Pabst nem menekülhet a kiutasítás elől

A Heimwehr vezetősége nagy felháborodással tárgyalja Pabst letartóztatását és az a véleményük, hogy

esabdaszerűen fogták el Pabst,

felhasználták Bécsbe való gyakori felrándulásait, mert tudták, hogy Innsbruckban lehetetlen volna a kiutasítás végrehajtása. Innsbruckban ugyanis dr. Stumpf a tartományi főnök, aki Pabstnak a kiutasítás elleni felfolyamodásának feltétlenül helyt ad,

Bécs tartományi főnöke azonban dr. Seitz, aki egészen kétségtelenül elutasítja, ha Pabst kéréssel fordul hozzá.

Pabst egyébként tisztában van vele, hogy Ausztriában való megmaradhatása immár reménytelen és a legújabb hírek szerint nem is szándékozik felfolyamodással élni.

Starhenberg és Fey a kancellárnál

Starhenberg Rüdiger herceg s Fey őrnagy megjelent Schober dr. szövetségi kancellárnál és kér-

Tuhalmozott raktárról
IRÓGÉPEK eladás
csere
kölcsönzés
POLYGON rendkívül kedvező áron
V. Alkotmány-utca 16. sz. Címre — névre
Automata 173-75 ügyelni sziveskedjék

Öntött kád
Tűrdokád, gyémánt, mosdók
és gyári hibával BÁLINT-nál,
IV., Magyar utca 1. szám (Kossuth
Lajos utca sarok). Telefon 833-19

ték, hogy Pabst őrnagyot helyezték szabadlábra.

Schober kijelentette, hogy ez eseményről csak néhány pillanattal előbb értesült, a letartóztatásról, majd berendelte magához az ügy referensét.

Megerősítik a rendőrséget

Pabst őrnagy letartóztatása után néhány órával az a hír terjedt el, hogy nagy tüntetések lesznek és ennek megelőzésére a bécsi rendőrség nagy készenléte helyezkedett a kaszárnyákban. A középületekben különösen erős őrségeket vontak össze.

A Heimwehr a válaszon

Pabst őrnagy letartóztatásával kapcsolatosan az osztrák politikai élet egyik kiválósága a következő nyilatkozatot tette:

— A korneuburgi gyűléshez óta a Heimwehr egész határozottan azt a célt tűzte maga elé, hogy magához ragadja az államhatalmat. Ez az aspiráció magában a pártban is nagy széthuzást eredményezett a leglőbben bizonyos vezérek hatalmi túltengésének tulajdonítják és bizonyos fokig el is hívósdtek a Heimwehr-mozgalommal szemben.

— Pabst őrnagy letartóztatása ezeket az elégedetlenkedőket bizonyára örömmel tölti el. Magának a Heimwehrnek kötelessége azonban, hogy megszabaduljon túlzott lendületü vezéréitől. Ha ezt megtenni idejében elmulasztja, úgy a Heimwehr a hibás utról egykönnyen nem téríthető vissza és a betegség, amely a Heimwehr rossz vezetéséből származik, többé nem lesz gyógyítható.

Pabstot Velencébe vitték

Bécs, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Pabst Waldemár őrnagy a rendőrség kiutasító határozatát megfellebbezte a polgármesterhez, aki azonnal döntött a fellebbezés tárgyában és a kiutasítást jóváhagyta. Az őrnagy ekkor annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a rendőrség minél előbb szállítsa Olaszországba. Az őrnagy kívánságának eleget is tettek, délután 4 órakor autó ált a rendőrigazgatóság épülete elé, ahová beszállt az őrnagy és felesége, valamint két titkosrendőr. A négytagú társaság az asperni repülőterre ment, ahonnan délután 5 órakor egy külön repülőgépen az őrnagyot Velencébe vitték. Este 8 órakor sürgöny érkezett a bécsi rendőrségre, amely tudatta, hogy Pabst őrnagy és kísérete szerencsésen meg is érkeztek.

A Sonn- und Montagszeitung értesülése szerint Innsbruckban a Heimwehr plakátokkal irasztotta el a várost, amelyben tiltakoznak vezérik, Pabst őrnagy kiutasítása ellen. Obenwartban (Burgenland) a Heimwehr gyűlést tartott, amelyen Steidle a Heimwehr ismert vezére és hangon támadta a Schober-kormányt és kijelentette, hogy a Heimwehr nem fogja tűrni, sőt meg fogja bosszulni Pabst őrnagy kiutasítását. A gyűlés izgatott hangulatban, de rendezavarás nélkül ért véget.

Ujabb fegyveres incidens a német-lengyel határon

Varsó, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A német-lengyel határon, a gniewi járásban fekvő Wielkie-Wieslo helység közelében június 13-án ellentét támadt

egy csoport német polgár és a lengyel határközégek között, aki igazolásra szólította fel azt a német állampolgárt, aki átlépte a határt.

Eközben német oldalról több lövés esett a lengyel határközégek felé,

anélkül azonban, hogy megsebesítette volna. A gniewi járás sztaroszlája felszólította a marienwerderi hatóságokat, tartsanak közös vizsgálót a helyszínen az eset tisztázása érdekében. A német hatóságok ehhez hozzájárultak.

**Bolettával nem,
de cyánnal
irtó a sikere**

DITRICHSTEINNEK!

VII, KERTÉSZ-UTCA 27. SZ.
TELEFON: J. 416-55, 54, 53

A hadirokkantak fülsiketítő zajban választották meg új igazgatójukat

A rendőrtanácsos a közgyűlés feloszlásával fenyegetőzött

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt fél tíz órakor nyitotta meg dr. Ertl János elnök a HONSZ rendes közgyűlését, amelyen az egész országból megjelentek a hadirokkant társadalom képviselői. Az Újvárosi közgyűlési termét teljesen megtöltötte a 74 csoport és 173 fiók delegátusa, de a karzatok is zsúfolásig megteltek az érdeklődő hadirokkantakkal.

Az elnök megnyitójában hangsúlyozta, hogy a rokkant-társadalom csak akkor tud boldogulni, ha szent bajtársi érzéssel minden egyes tagja összetart, mert széthúzóssággal a szociális helyzetet nem lehet megoldani.

A HONSZ kilenc havi működése annyit máris elért, hogy a hatóságok és a társadalom érdeklődését felkeltette. Az elnöki megnyitót követően vitéz Árvátfalvy Nagy István vette át az elnöklést és bejelentette a zárszámadások és az igazgatói jelentés tudomásvétele után, hogy az új tisztikar megválasztására ez a közgyűlés hivatott. A jelölőbizottság összeállítása után husz felszólaló csengette a rokkant társadalom bajait és kívánságait, ezután a délutáni órákban az igazgatói állás betöltésére került a sor. Nagy szótöbbséggel Csák

Boldizsárt, az eddigi főtitkárt választották meg.

Az ellenzék a választással kapcsolatosan negyedórát tartó rejtett lármat rendezett, úgyhogy a jelenlevő rendőrtanácsos a gyűlés feloszlásával fenyegetőzött.

Miután a rend nem állott helyre, az elnök feljegyeztette a gyűlést, a zajos jelenetek azonban az új megnyitást követően is folytatódottak. Allandó lármban az indítványok felvételére került a sor, majd megérkezett a jelölőbizottság, amelynek indítványa alapján megejtették a választásokat, amelyek során egyhangulag újból Ertl János dr.-t választották elnöké, vitéz Sárkány Bélát és Gőndör Samut társelnökké, Medák Alajost és dr. Temesváry Tivadart alelnökké. Ezenkívül több választmányi póttagot is választottak.

Az elnök ezután újra szavazás tárgyává tette Csák Boldizsár megválasztásának kérdését, amihez a közgyűlés többsége másodsor is hozzájárult.

Ezután az újonnan megválasztott Ertl János foglalta el az elnöki széket, majd a felolvasott indítványok megvitatására került a sor és a közgyűlés ennek befejeztével az esti órákban véget ért.

Dánia fegyveres csapatokkal szállotta meg németországi határát a kommunisták miatt

Kopenhága, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ma ünnepelték a tüpperi sáncokon Eszack-schleswignek Dániához való visszacsatolását. A kommunisták ez alkalomból nagy tüntetésre készültek. A kommunisták napok óta plakátokat hirdettek, hogy mindent el kell követni az ünnepség megzavarására. A dániai kommunisták erős németországi kommunista

befolyás alatt állottak, ami miatt

a dán hatóságok mára a német határt lezárták és csak szigorú igazoltatással lehet áttutazni.

A határra éjszaka gépfegyveres osztaggal megerősített század gyalogság érkezett. Különböző határállomásokot gépfegyverekkel szállottak meg és a katonaságot éles töltéssel látták el.

Lesz-e lánckereskedelem a bolettával?

A kormány letöri a kenyéruzsorát és elengedi a kisiparosok forgalmi adóját — Szabó Sándor egységspárti alelnök nyilatkozata

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A pénteki minisztertanács döntése óta nemcsak a mezőgazdasági érdekeltségeket, hanem a politikai élet vezetőit is legelső sorban a boletta-rendszer bevezetése és annak várható következményei foglalkoztatják. Munkatársunknak alkalma volt Szabó Sándornak, az egységes párt alelnökének a véleményét megismerni ebben a kérdésben, aki a következőket jelentette ki:

— A mezőgazdaság talpraállítását és megsegítését várjuk elsősorban a boletta-rendszer bevezetésétől, aminek következménye a gazdaságomor enyhítése lesz, mert a gazda külföldi buzaár paritást kap a terményeiért.

— Milyen intézkedések lesznek abban a tekintetben, hogy ez a rendszer minél szélesebb körben éreztesse a hatását?

— Erre csak azt válaszolhatom, hogy minél könnyebben hozzáférhetővé kell tenni a bolettát, hogy a kereskedők megvásárolhassák.

Tudomásom szerint az ezzel való lánckereskedelem kihágást jelent s tiltott ügyletté deklarálják, amelyből semmiféle jog vagy kötelezettség nem származhatik, de ezen felül is büntetés jár érte.

— A buzaár megfelelő módon való tartása nyújthat a bajbajutott gazdáknak legáltalánosabban segítséget, szemben a földadó elengedéssel, ami nagyon merev intézkedés volna s különösen azzal a veszedelemmel járna, hogy az államháztartásnak az adórendszer felépítésével kapcsolatos biztonsága megrendülhetne.

Miben jelentkezik a kiseszisztenciák felségelyezése a mezőgazdasági törvényjavaslat révén?

— A boletta-rendszer hatása a legkevésbé a kiseszisztenciák javára mutatkozik, éppen ezért történik az az intézkedés, hogy

mindazoknak a kisbirtokosoknak, akikre a földje az ötven aranykorona kataszteri tiszta jövedelmet nem éri el, mindazoknak a földadóját az úgynevezett boletta-alapból fizetik ki.

A törvénnyel kapcsolatosan egyébként bizonyos kísérő intézkedéseket is tesznek, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy a földhitel-uzsorát megakadályozzák és hozzájárul-

janak a közraktárak kiépítéséhez. Ugyancsak külön intézkedés történik a beraktározott buzára adandó hitel tekintetében és végül

a szerencsejátékot ki fogják tiltani a terményfőzsdéről.

— Külön intézkedések várhatók a kisiparosok forgalmi adója tekintetében, mert mindazoknak a kisiparosoknak, akik segéd nélkül dolgoznak, ezentul nem kell forgalmi adót fizetniük.

Végül a kormány a kenyér árának megdrágítása ellen is védekezik és felhatalmazást fog kapni az árak szabályozására.

— Abban az esetben, ha

kenyéruzsora ütné fel a fejét,

a kormány azonnal intézkedik aziránt, hogy maguk a termelők háziállítású kenyérral jelenhessenek meg a piacon és konkurrenciát támaszthassanak a pékeknek a kenyérrak nyellálásában.

Szabó Sándor egyébként a beszélgetés végén kifejezetten megcáfolta az egyik szombat délutáni lapnak azt a hírért, minthogyha arra akarna javaslatot tenni, hogy a koncentrációs kabinetet alakítsanak a választások előtt, mert, mint Szabó Sándor mondta, ő nem koncentrációs kormányról, hanem

rekonstruált kormányról

beszélt s úgy látszik a délutáni lap munkatársa nem tudja a két fogalmat megkülönböztetni.

A boletta a demokraták ülésén Vázsonyi János az ifjuságról

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Nemzeti Demokrata Párt vasárnap délelőtt a Drechsler-vendéglőben népes nagygyűlést tartott, amelyet Pető Ernő dr., a párt VI. kerületi szervezőjének elnöke nyitott meg. A hét legfontosabb politikai eseményével, a bolettával foglalkozott.

Bródy Ernő dr. országgyűlési képviselő a boletta-rendszerrel kapcsolatban azt követelte, hogy az egész polgárságnak adjanak bolettát, mert a polgárság most csak adófizetésre kap bolettát. A legnagyobb igazságtalanság, hogy

amikor a mezőgazdaságon akarnak segíteni, ezt a segítséget a városi polgársággal fizetik meg. Az iparvédelem ürügye alatt is boletta-rendszert létesítettek néhány város kedvéért, amibe azután szintén belepusztul a városi polgárság. A bajok csak az általános egyenlő titkos választójog segíthet.

Vázsonyi János dr. kijelenti, hogy négy esztendő óta nem vett részt a közéletben, mert úgy érzi, hogy

nehéz dolog a szobor fiának lenni.

Sohaem akarok — mondotta — a vérségnek jogát a fiának jogán és a névnek a jogán szerepelni és

nem akarok olyan Herbert lenni,

amilyen a magyar politikában nagyon sok szerepelt és szerepel ma is. Hiszem azonban, hogy csak átmeneti korszakban élünk és hiszem, hogy át fogunk jutni a tulsó partra, egy jobb világba.

át fogjuk uszni a Panama-csatornát.

A politikai életben vannak lángoszlopok és villámos készülépek. A lángoszlopok azért égnek, hogy világosság legyen, a villámos készülépek pedig mindig a mások tehetőségével, lelkesedésével pisálkálnak és szeretnének világítani. A magyar tehetségek azért kallódnak el, mert nincs idejük az aktív produkcióra.

Gál Gasztonnak a minap mondott beszédével

A bécsi Stadttheater-kávéház törökszobájának titkai

A bírósági jegyzőkönyvvezető mint félvilági hölgy

Bécs, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ismeretes, hogy Scheffer Ágoston, a Stadttheater kávéház tulajdonosa ellen közérkölc-siség elleni kihágás címén eljárás indult és tegnap bírósági bizottság szállt ki a kávéházba, hogy helyszíni szemlét tartson a nyilvánosság előtt annyira szerepelt törökszobájában.

Scheffer voltaképpen építész és építőmester és egy napon a rendőrség letartóztatta, mert alkalmat szerzett ismerkedésekre, amelyek tudtával a kávéház bárjával határos törökszobában játszódtak le. A törökszoba legnagyobb nevezetessége az a faliszekrény, amely építészeti remek, főcélja azonban mégis az, hogy

egy titkos ajtót fedjen el, amely a törökszobából a pincébe vezetett és onnan a szabad ég alá. A titkos ajtó tette lehetővé, hogy a törökszoba vendégei minden feltűnés nélkül érkezzenek és távozzanak.

Az építész-kávés egyik főbűne, hogy néhány

foglalkozott ezután és azt kívánja, hogy Isten óvja meg a nemzetet megegyezzen bármilyen fel-fordulástól, mert ha az bekövetkeznék, abba a magyar polgárság pusztul el és nem a hatalmasok.

Wolff Károly ugyancsak az appropriációs javaslat vitájánál mondotta, hogy Csongrád megyében a mezőgazdasági munkanélküliek 48 órai szabad rablást kívánnak. A magyar mezőgazdák nem szabad rablást kívánnak, hanem annak a szabad rablásnak a megszüntetését kívánják, amely a jognak és bizalomnak elközbizásával folyik. Foglalkozott ezután Friedrich Istvánnak azzal a kívánságával, hogy tegyék lehetővé, hogy a politikai fórumon érvényesüljön az új-ság.

A mai fiatalságnak elvették az életét, elvették a kenyerét, tanul, kinlódik, szenved és a jövő reménye is be van előtte deszkázva. De az ifjúság türelemmel vár, mert tudja, hogy bármilyen elszomorító legyen a jelen, övé, egyedül övé a jövő.

Ezután Korein Dezső törvényhatósági bizottsági tag beszélt a bolettáról, Földváry Béla dr. törvényhatósági tag pedig azt mondotta, hogy a közönségi választáson fog eldőlni, megmarad-e a kispolgári gondolat, vagy fel fog-e örlődni a magyar polgárság is, mint az Bécsben történt.

Wilhelm Adolf dr. kerületi pártelnök zárta be a gyűlést.

női alkalmazottjával úgy bánt, hogy megsértette a szeméremérzésüket.

Scheffer tagadott, azt állította, hogy az egészet egy elbocsátott alkalmazottja koholta. A bizonyítási eljárás során került műsorra a törökszobában való helyszíni szemle. Az alapos vizsgálat után kiderült, hogy

az oldalon elhelyezett egyik csap eltávolítására láthatóvá lett a pincefolyosóra nyíló titkos ajtó.

Scheffer azt állította, hogy a titkos ajtót soha egyetlen látogató sem használta.

A Scheffer elleni vádak között szerepel, mint bizonyíték, hogy a törökszobában folyó dolgokat kívülről a szellőző nyíláson át meg lehet figyelni. Ennek a konstatálására

a jegyzőkönyvvezető félvilági hölgynek maszkírozta magát. Lefeküdt a díványra és lepedőt terítették rá, amely azt kívánta jelezni, hogy a jegyzőkönyvvezető félvilági hölgy negligzában fekszik.

A helyszíni szemlérről terjedelmes jegyzőkönyvet vettek fel.

Viharos lefolyású volt a gyógyszerész egyesület miskolci közgyűlése

Gaal Andre v. államtitkár, a gyógyszerész korporáció elnökét provokálta Kaszter Ödön zalaegerszegi gyógyszerész

Miskolc, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület mintegy 80—100 gyógyszerész jelenlétében vasárnap délelőtt tartotta a miskolci Zene-palotában IX. közgyűlést, amely viharos lefolyású volt. Napirend előtt egy bojkott-akcióból kifolyólag Gaal Andre v. államtitkár, a gyógyszerész korporáció elnöke

megsértette Kaszter Ödön dr. zalaegerszegi gyógyszerészt,

a Gyógyszerész Egyesület vas—zalai kerületének elnökét és emiatt Kaszter Ödön, Eöry Vilmos és K. Révész Imre gyógyszerészek úján

az ülés lefolyása után provokálta Gaal

Endrét. Gaal nem nevezte meg segédeit, hanem a békítési akció során a Korona-szállóban megtartott bankett alkalmával

Kaszter Ödöntől nyilvánosan bocsánatot kért.

Eredeti

új tavaszi modellek

köpenyek, kosztümök, komplék

kiadásítottak

Femina Marton Nővérek

dívatszalonzájában Budapest, IV., Türr István-u. 9

A gyógyszerészek egyébként nagy izgalommal tárgyalták, hogy a Társadalombiztosító nagy deficitjéből

1,600.000 pengőt akar a gyógyszerészeknek behozni

és emiatt újabb nagy engedményt kér, ha pedig ezt nem kapja meg,

10—11 új házi patikát állíttat fel.

A gyógyszerészeket az elhangzott nyilatkozatok szerint törvényes alapon kivégezni nem lehet. Nekik amegy is 12.000 pengő adósságuk van a nagykereskedőknél. Háború előtt a patikák 95 százaléka tehermentes volt. Funk és Zoltán gyógyszerészek a Calmette szérum körüli haláleseteket tették szóvá. Csak azt a gyógyszerészt nem terhel ebben az ügyben felelősség, aki friss szérumokat adott el. A patikusok végül

az új pályára lépők tekintetében numerus clausust kértek.

A gyógyszerész kongresszus sikeres megrendezése Baruch miskolci gyógyszerész, kerületi elnök érdeme.

BECIVA BEKETOW CIRKUSZ VARIÉTÉ
Városliget. Tel. Aut. 183-35
Este 8 órakor és délután 4 órakor

3 Fratellini :: 3 Demons az ördög pályán :: 4 Gerard
és még 10 új attrakció. Délután fél helyárak

Szakorvosi rendelő vér-, bőr- és neml betegnek Rendelés egész nap.
Rákóczi-ut 32. l. em. 1. Rókussal szemben.

Zsoldos előkészít körépkéket magánvizsgákra, érettségire
VII, Dohány-utca 84. Telefon 494-47

Max Meinhardt az Angolpark tulajdonosa pénteken Lipcsében meghalt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Lipcséből érkezett távirat jelenti, hogy Max Meinhardt, az Angolpark Rt. elnöke és főrendezője péntek reggel 60 éves korában meghalt. Max Meinhardt még egy héttel ezelőtt ittjárt Budapesten és már itt tartózkodásakor sokat panaszkodott gyomorfájdalmairól. Ezért elhatározta, hogy Lipcsébe utazik, ahova táviratilag rendelte orvosfiát, hogy látogasson el hozzá. Az orvos vizsgálat gyomorrákként állapított meg. Sürgős műtét beavatkozását sürgette, amely azonban már nem segíthetett.

Meinhardt halála a legérdekesebb emberi karrier egyiké után tett pontot.

A németországi Gera városban született, mint szegény szülők gyermeke. Hajósakácsként kezdte, a háborúelőtti években Angliában, Coventry városában telepedett le, amely város a legutolsó időkig is állandó tartózkodási helye volt. Számos vállalkozása volt ebben a városban, köztük több hatalmas szállodája. Magyarországi kapcsolata

Richard és Kurt fiverein keresztül fejlődtek ki. Mintegy harminc évvel ezelőtt kerültek Magyarországra, ahol az Ós-Budavár bukása után megszerezték egy vidéki takarékpénztártól a jelenlegi Angolpark telkeinek egy részét. Kezdetben csak lassan tudták fejleszteni vállalkozásukat, amely később azonban Max Meinhardt anyagi támogatásával hirtelen lendületet vett.

Max Meinhardt egyre nagyobb tőkét fektetett az Angolparkba és így lett a vállalkozás, amely időközben részvénytársasággá alakult át — főrendezőjévé.

Az Angolparkon kívül egyéb magyar üzletei is voltak, így a Stimplon-kávéház is az ő tulajdona volt, és ezenkívül érdekeltje volt a Magyar Világ- és a Gresham-kávéháznál is. Az övé volt a Britannia-szálló, amelyet két év előtt 1.1 millió pengőért adott el Németh Andrásnak, a debreceni Bika-szálló tulajdonosának. Érdekelve volt a Lipótvárosi takarékpénztárnál, mely intézet igazgatóságának a tagja. Vagyonát több millió dollárra becsülik.

Beszélgetés Lampich Árpáddal, aki megjavította a sportrepülőgépet világrekordját

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Beszédés plakátok és mozifilmek hívták fel a közönség figyelmét az utóbbi időben a magyar repülősportra, de mindez a propaganda ettől függetlenül a szenci mellett, amit Lampich Árpád gépészmérnök aratott tegnap Mátlyásföldön

LAMPICH ÁRPÁD

a műegyetemi sportrepülő „Roma” nevű 18 lóerős kis sportrepülőgéppel. Lampich több mint háromszáz kilométerrel javította meg a kiskategóriájú sportrepülőgépek eddigi világtartamát, aminek a híre ugyiszólván percek alatt eljutott a rekordokért küzdő európai sportegyesületekhez.

A Reggeli Ujság munkatársának alkalmá volt beszélni Lampich Árpád gépészmérnökkel, aki a következőket mondotta:

— Rendkívül boldog vagyok — ugymond, — hogy a magyar névnek sikerült egy újabb babért szerezni és csak azt sajnálom, hogy a közbejött technikai akadályok megakadályozták abban, hogy a mostani eredményemet messze tulszárnyaljam.

— A kis „Rómá”-val vitéz Kaszala Károly is szép eredményt ért el, amikor 9 óra 30 perc alatt 700 kilométert repült s ezt az időtartamot én most több mint három óra hosszával, illetve 300 kilométerrel javítottam meg. Remélem, hogy ez a siker hathatós injekciónak fog bizonyulni a magyar társadalom minden rétegében és lesznek olyan magánosok és különböző társadalmi egyesületek, akik mecénásként sietnek az anyagiakban amúgy sem bővelkedő műegyetemi hallgatók repülősportját támogatni — fejezte be nyilatkozatát Lampich Árpád, a legújabb világrekorder.

Hét tagból álló szélhámós társaságot leplezett le a rendőrség A „Fővárosi Általános Kereskedelmi Vállalat” sorozatos óvadéksikkasztásai

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A rendőrségre egy egész csomó feljelentés érkezett, többnyire állásnéküli, kis egzisztenciájú emberektől, akik azt panaszták, hogy „Fővárosi Általános Kereskedelmi Vállalat” címen alakult állítólagos részvénytársaság igazgatói óvadékos alkalmazottaknak vesznek fel. Kiderült azonban, hogy se pénzüket nem kapták vissza, sem pedig a vállalatnál állást nem kaptak. Tizennyolc bűnvádi feljelentés érkezett egymásután a főkapitányságra és a feljelentések mindegyikében szinte egyforma pontossággal volt leírva az óvadékos elkövetési módja. A detektívek csakhamar megállapították, hogy

a Fővárosi Általános Kereskedelmi Vállalat mögött egy hét tagból álló társaság áll, amely apróhirdetések útján esalogatta magá-

hoz a hiszékeny, néhány száz pengővel rendelkező állásnéküli embereket.

A detektívek vasárnap hajnalban az óvadékos alkalmazottak kifosztására alapított vállalat három vezetőjét, névszerint Szántó Miklós gazdaszövet, Fülöp Lajos magántisztviselőt és Pap Jenő ugyan-csak állásnéküli magántisztviselőt elfogták. A három embert kihallgatták a rendőrségen. Beismerték, hogy néhány ezer pengőt óvadék címen felvettek, azonban komoly tervük volt, hogy

Balatonbogláron penzlőt bérelnek, ahol az óvadékos alkalmazottakat elhelyezik.

A továbbiak során kiderült, hogy az óvadék összegét a társaság egymás között elosztották, elikkasztották. A vállalat vezetőinek még négy lár-suk volt, akik azonban megszöktek, de órák kérdése, hogy ők is rendőrkézre kerüljenek.

Szántó Miklóst és Fülöp Lajost a rendőrség le-tartóztatta Pap Jenőt pedig a toloncügysztyályaak adták át.

IRODABERENDEZÉSEK

HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

DÉNSZEBÉNYEK

Olcsó nyaralás Balatonlellén

A balatonlelléi gyermeküdülő a telep legszebb fekvésű villasorában, közvetlen a Balaton partján, nagy árnyas kerttel, e hó 15-én nyílik meg. Gondos nevelői felügyelet, kitűnő napi ötszöri ellátás havi 180 pengőért. Felhívások külön villa, teljes ellátás napi 8 P.

Érdeklődni lehet telefonon Aut. 141—18

Kosztépénzeket kedvező kamatozá-mal elfogadják
Páradí Balogh Constantia banküzlet, Fennali 46 év óta
Budapest, VIII, Baross-u. 22. Telefon: József 355—75

Heléna román királyné ki fog békülni, de egyelőre még nem jelenik meg a királlyal

Lalouette pilóta nyilatkozik a történelmi repülésről

Bukarest, június 15.

— A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójának telefonjelentése. —

Károly király és Heléna királyasszony házastársi életére vonatkozólag az egyes lapokban a legkülönbözőbb hírek jelentek meg. Tegnapelőtt és tegnap este is az a hír járta be a román fővárost, hogy a király és Heléna királyasszony találkozni fognak a cotroceni kastélyban. Udvári körökből nyert információk szerint tény az, hogy tegnap és tegnapelőtt este is várták a királyi kastélyban Heléna királynét és Károly király mellett ott volt Mária anyakirályné és Erzsébet görög exkirályné is. Heléna királyné az utolsó tíz percben mind a két alkalommal üzenetet küldött, hogy rosszul érzi magát és a falál-

a Helénával való megbékülés teljesen bekövetkezett. Értesülésem szerint a koronázás rendkívül egyszerű külsőségek közt fog lefolyni.

Bethlen György nyilatkozata a kisebbség jogairól

Bukarest, június 15.

A kamara tegnapi ülésén gróf Bethlen György a magyar párt nevében a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar párt programja, eddigi küzdelmei és felfogása eléggé ismeretesek. Eppen ezért ezúttal csupán annak kijelentésére szoritkozom, hogy pártunk az új kormánytól azt várja, hogy minden lehető módon törekszik az ország közgazdasági helyzetének enyhítésére,

valamint arra, hogy a nemzeti kisebbségek jogos és törvényes igényeit intézményesen és kielégítő módon mielőbb biztosítsa.

Igy azokat a jogos várakozásokat, amelyek az eddigi ígéretek ellenére kielégítetlenek maradtak,

a királyi tekintélynek alátámasztásával vált valóra.

Ugyanezt a nyilatkozatot olvasta fel a szenátusban dr. Gyárfás Elemér magyar szenátor.

Maniu Badacsonyban

Bukarest, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójának telefon-jelentése. —

Maniu román miniszterelnök szabadságának ideje alatt inkognitóban fog utazni és a miniszterelnökségről nyert információk szerint néhány hetet a Szilágyságban tölt. Badacsonyban, ahol ősi nemzeti kuriája van, mely 1687, tehát a Maniu-család megnevesítése óta családjába birtokában van.

A DETRONIZÁLT KIS MIHÁLY TRÓNÖRÖKÖS ÉS ANYJA, HELÉNA KIRÁLYNÉ.

közön nem jelenhetik meg. A második alkalommal Mária Erzsébet görög királynővel autóbá ült és elment Helénához, akivel elvben sikerült megállapodniok abban, hogy Károly király kívánságához mérten Heléna együtt fog élni a királlyal.

Heléna azonban még mindig nem mutatkozott a nyilvánosság előtt Károly királlyal, úgyhogy a vasárnapi lóversenyen is felesége nélkül jelent meg Károly király.

Koronázás csak a királynéval való kibékülés után lesz

Bukarest, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójának telefon-jelentése. —

II. Károly román király elhatározta, hogy a koronázás napját attól teszi függővé, hogy mikor sikerül végleg kibékülnie Heléna királynőnek. A Monitorul Oficial című hivatalos lapha a leg-

II. KÁROLY ELHAGYJA A PARLAMENTET (Mögötte öccse, Miklós herceg, a volt régens.)

Lalouette pilóta nyilatkozata a történelmi repülésről

Párizs, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Lalouette francia aviatikus, Károly román király pilótája, visszatért Párizsba. Az aviatikus elmondta, hogy Párizsból Pop román kapitánnyal repült Münchenbe. Itt ült fel a gépre a másik utas, akiről csak később derült ki,

hogy azonos Károly román herceggel.

A román kapitány azt a megbízást adta, hogy Magyarországon keresztül Romániába irányítsa a gépet.

Lalouette nagyon aggodott, mert nem volt engedélye Magyarország átrepülésére és attól tartott, hogy kényszerleszállás esetén kelle-mellenségei támadnak.

Pozsony közelében a gép benzinhány miatt kénytelen volt leszállani. A tartályok megtöltése után egyfolytában tette meg az utat Nagyváradig, ahonnan a herceget román gép vitte tovább Kolozsvárra és onnan Bukaresibe, míg Lalouette a román kapitánnyal egyenesen a román fővárosba repült.

LAMBRINO ZIZI, II. KÁROLY MORGANA-TIKUS FELESÉGE É S KISFIA, MIRCEA.

közlebb megjelenik egy dekrétum, amely a válást érvénytelennek mondja ki. A király a koronázást csak akkor óhajtja megtartani, amikor

Dr. KAJDACSY szakorvos
rendel 10-4 és 7-8-ig
VIII, József-körút 2. sz. Iértl- és női betegeknek

DIANA KÜTTNER
SELYEMHARISNYA
A LEGJOBB

Véres harcok a kommunistákkal szerte a világban

A szovjet feloszlatta a dán kommunista pártot

Tokio, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szöelből érkező jelentések szerint kínai terület felől jövő koreai kommunisták Hucsun közelében megtámadták a japán csendőrsöt. A csendőrs sortűzet adott a kommunistákra, tizet közülük megölt, négyen pedig súlyosan megsebesültek. A határvidéken ki- hirdették a statáriomot.

Moszkva, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A kommunista internacionálé végrehajtó- bizottságának elnöke a dán kommunisták

nagyrészt kizárta a kommunista interna- cionáléból, mert a szociáldemokrata párthoz csatlakoztak. A komintern elhatározta, hogy feloszlattja a dán kommunista pártot.

Lipce, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A szomszédos Eghra városban ma délben véres összeütközés történt kommunisták és nemzeti szocialisták között.

Egy ember a helyszínen meghalt, többen súlyosan megsebesültek. Megerősített rend- őrsztag érkezett Lipceből a rend helyreál- lítására.

Egy katonai és háborus karrier vége Montecarlón keresztül az ügyészség fogházáig

Kálcsics Iván volt vezérkari százados tragédiája

Baja, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Rendkívül érdekes és fényes karrier roppant ketté Zomborban, ahol most nagy megdöbbenés- sel, majdnem lüteltenkedve tárgyalja a város elő- kelő társadalmi és szörnyű esetét, a rettenetes összeomlást, amilyenre még a mai furcsa, válta- kozó sorsforgandóságú világban is alig volt példa.

Kálcsics Iván zombori gabonabizományos a ritka eset száználmas hőse, aki most már az új- vidéki kir. ügyészség fogházának lakója. Lakója pedig abból kifolyólag, hogy ügyfeleit és meg- bizott kerek egymillió dinárral, vagyis százezer pengővel károsította meg.

Az egykor duszadag gabonabizományos össze- omlása előző körülmények között történt és oka a Lános, Lános kártyaszervevény. A bácska- i származású és még a Bácskában is telje- sen szokatlan mértékben hódolt a 32 levelű biblia színes figuráinak és amikor rengeteg vesztesé- gét nem tudták fedezni jelentékeny jövedelmei,

Kálcsics a bizományba átvett gabonamennyi- ségeket rendre elköttyavetyélté és a kapott pénzt kártyázásra fordította.

A jömegjelenésű, kitünő modoru, európai mű- veltségű Kálcsics Iván, aki Zombor magasabb társadalmi köreiből évekig jelentős szerepet töl- tött be, érdekes háborus karrierre tekinthetett

vissza. Szlovén nemzetiségű családból származott, édesatyja a közös hadseregben katonai főorvos volt és mint ilyen, később Magyarországra került áthelyezés útján. A család így került a Bácskába, ahol — Zomborban — Kálcsics Iván is született. Iván kadettiskolába került és tiszté- avatása után nemcsak a felfigyelték a hadsereg illetékes körei. A fiatal tiszt ugyanis kiváló kato- nai zseninek ígérkezett. Csakhamar bekerült a hadsereg vezérkarába, ahol rendkívüli gyors- sággal haladt előre.

Rövidesen vezérkari százados lett.

Ebben a rangban érte a világháború. Röviddel a háború kitörése után a kiváló katonai és németek elkérték az osztrák-magyar vezérkartól és a nyu- gati hadszíntér egyik nagynevű vezérének

vezérkarához osztották be magas intézkedési hatáskörrel, nagyon felelősségteljes pozi- cióba.

Kálcsics ezen a helyen várakozáson felüli ered- ményeket produkált, amelynek következtében egész sereg

magas kitüntetéssel, díszretekkel és újabb elő- léptetést kapott.

Kálcsicsnak több nevezetes német győzelem körül jelentős szerepe és sikere volt s ezt a németek mindig elismerték neki.

Az illető frontszakasz meglátogatásakor Vil- mos császár is ismételt felkereste

és barátságos beszélgetésével tüntette ki a kiváló képességű idegen tisztet.

Az összeomlás után Kálcsics Ivánnak új életle- hetőségek után kellett néznie. Bécsi származású feleségével Jugoszláviába költözött, ahol egy ideig aktív katonatiszti szolgálatot is teljesített, de amikor ott is kezdtek elbocsátgatni — képes- ségeikre való tekintet nélkül — a volt közös had- seregbeli tiszteket, Kálcsics Iván is elvesztette áll- lását.

Szerencséjére akkor fellendült a konjunktur- as idők és Kálcsics a ragyogó tiszti karrier után a szürke gabonabizományosi pályán kötött ki. A csere váratlanul jól beütött,

mert a gabonauzleteken hallatlan összegeket lehetett keresni.

De éppen ez okozta Kálcsics vesztét. Rákapták a kártyára — és ettől fogva nem is tudta lerázni magáról ezt a veszedelmes szenvedélyt.

Az összeomlása előtt pár héttel még megpró- bálkozott a legutolsó szalmaszállal is:

Montekarlóval.

Utolsó pénzeivel leutazott a Riviérára és a chemin de fer s a baccarat révén akarta talpraállítani magát. Amde példátlan balszerencséje ezúttal sem áll el mellőle s az utiköltségén kívül minden gar- asát elvesztette...

Kálcsics Iván a montekarlói vereség után le- történ, halálra szántan hazautazott.

Az volt a terve, hogy számadást készít a ke- zén eltűnt idegen értékekről, aztán egy re- volverlövéllel tesz pontot életé végre.

Tervét azonban megakadályozta az a körü- lmény, hogy a zombori állomáson rendőrök vár- tak rá, akik még a vonat lépcsőjén letartóztatták. Kálcsics még a peronon reája váró feleségét sem csókolhatta meg a hosszú távollét után, a bór- tőnbe való indulása előtt.

Érdekes, hogy Kálcsics Ivánál a letartózta- tásakor egy vaskos könyvet találtak,

amely a szerencsétlen ember naplószerű ön- leírását tartalmazza.

Ezt az írásművet lefoglalta a rendőrség és a bűnügyi iratokhoz csatolta. Pedig az érdekes könyvben bizonyára sok-sok szenzáció, mely valo- más és titok rejthető: a legcsodálatosabb kar- riert ért, aztán csufosan összeomlott életü nagyur meztelen önképlezése...

p. h. r.

Összeeszkükös vaságyak

scórónagybetétek, vas-, rézburorok kárpított matracok legelőcsöbön szállít Prohászka gyáros, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4. — Fióklistát: Dűlő-utca 4.

Vay Kázmér nyilatkozata fegyelmi ügyéről

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Kérdést intéztünk Vay Kázmér miniszteri tanácsoshoz, aki az ügyére vonatkozólag a kö- vetkezőket mondotta munkatársunknak:

— Magam is a lapokból értesülök az ügyek állásáról. Egy vizsgálat alatt levő tisztviselő természetesen nem nyilatkozhatik saját ügyeiről, annyit azonban mégis ki kell jelentenem, hogy igen sok olyan hír kering, részben személyemre vonatkozólag, amely távolról sem felel meg a valóságnak. Mindennap szorgalmasan el- vasom a lapokat s jóformán én is onnan értesülök a belügyminisztériumban folyó vizsgálat eseményeiről, amely valószínű- leg már a napokban be is fog fejeződni.

Az ugrai kisgazdák felemelik Nagyatádi elhagyott zászlaját

Békésgyula, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Csonka-Biharvármegye ugrai járásának kisgazdái vasárnap délelőtt népes gyűlést tar- tottak, amelyen Szabó Pál elnök felszólalása után egy kiáltványt fogadtak el, amelyet meg- küldenek az ország valamennyi kisgazda-egye- sületének. E kiáltványban bejelentik, hogy a kisgazdákat, miután az ő vállalkon át sikerült megteremteni a konszolidációt, most vissza akarják taszítani a jobbágyorsba, amelyet nem fognak eltűnni. Nem akarnak paraszural- mat, hanem meglátva a bajt, amiben az or- szág szenved, magára emelik Nagyatádi hű- lenül elhagyott és porbadobott zászlaját és szoros csapatokba tömörülve, át fognak gá- zolni a gazdasági ingoványon.

„Halálomért az élet felelős” Öngyilkos villanszerelő

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombatol vasárnapra virradó éjszaka a Re- mete-utca 19. számú ház egyik lakásában öngyl- kossági tragédia játszódott le. Havas Zoltán 21 esztendő villanszerelő forgópisztolyával halál- tékon lölte magát és mikorra orvosi segítség ér- kezett, kiszenvedett. Rendőri bizottság jelent meg az öngyilkosság színhelyén és a szerencsétlen fiatalember holttete mellett egy levelet találtak, amelyben a következő bucsusorokat írta.

„Pisztolyomat tegyék a kezembe, így temesse- nek el. Holttetemem ne merjék felboncolni, mert megbosszalom lelkeimmel. Halálomért az élet fe- lelős.”

Hogy mi lehet az öngyilkosság oka, azt még pontosan nem sikerült megállapítani, de a jelek szerint a kenyérkeresés súlyos gondoljai adták a revolvert a fiatalember kezébe és ezek a gondok szűlték a bucsulevéiben írt sorokat is.

Óvadékperlavina az Unio Kereskedelmi és Ipari Szövetkezett ellen

Az igazgatóság nem fizette vissza az óva- dékos alkalmazottak tízezer pengőét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A polgári perek egész lavináját indította meg kilenc tönkrement kisember. Valamennyien átvett óvadékok visszaadása, illetve elmaradt fizetés címén keresetet nyújtottak be a Károly-körút 16. szám alatt székelő Unio Keres- kedelmi és Ipari Szövetkezet igazgatósága,

vitéz Áronffy Gyula ny. ezredes, a Szö- vetkezet vezérigazgatója, Buday György, ny. ezredes és Kabos József igazgatósági tagok ellen.

Keresetükben előadták, hogy az Unio ez év elején telepfelügyelői állást hirdetett, amire egész sereg állás nélküli kisember jelentkezett, akikből

az igazgatóság 500—1500 pengőig terjedő óvadékot vett fel,

ezzel szemben 150 pengős havifizetést és ter- mészetbeni lakást helyezett kilátásba. A Szö- vetkezet igazgatósága Budapest környékén fekvő községekben

ki is bérelt néhány üres telket, ott el- helyezte az óvadékos telepfelügyelőket, de sem munkát, sem pedig fizetést nem adtak az alkalmazottaknak.

Közben a Szövetkezet szerződést kötött Vo- leszák István építómesterrel, a Vas- és Fém- munkások Sportegyesülete részére elkészít- endő sporttelep felépítésére s amikor az óvadékos alkalmazottak a fizetésüket, illetve az óvadékokat visszakövetelték, az igazga- tóság valamennyiüket Volezák Istvánhoz utasította. Az építómester természetesen ki- jelentette, hogy az alkalmazottakkal nem áll semminemű jogviszonyban, mire a sértettek

panasszal fordultak a rendőrséghez, ahol ez ügyben megindították a vizsgálatot, ugyanakkor dr. Baksay Miklós ügyvéd útján a kilenc óvadékos telepfelügyelő és a tizenkét iredai alkalmazott tízezer pengő óvadékuk,

illetve az elmaradt fizetésük iránt pert indí- tottak az igazgatóság ellen.

A budapesti kir. törvényszék a közeljövő- ben — még a törvénykezési szünet előtt — tárgyalást tűz ki ebben a nem mindennapi érdekes ügyben.

Julius másodikán lesz Windischgrätz Mária Magdolna hercegnő és Károlyi István gróf esküvője

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság számolt be elsőnek arról a társadalmi eseményről, hogy Sárospatakon gróf Károlyi István eljegyezte Windischgrätz Mária Magdolna hercegnőt, Windischgrätz Lajos herceg leányát. Az esküvőt július 2-án rendezik nagy- szabású ünnepségek keretében Sárospatakon s az ünnepségen mindkét család kiterjedt rokonsága, valamint a magyar arisztokraciának reprezentán- sai vesznek részt.

Windischgrätz Lajos herceg — értesülésünk szerint — megbetegedett, betegsége azonban nem komoly természetű és mindössze kisebb operációj- nak vetik alá, amelyet Verebely professzor hét- fős délelőtti végez.

A Társadalomtudományi Társulat közgyűlése

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Magyar Társadalomtudományi Társulat va- sárnap délelőtt a Tudományos Akadémián tar- totta meg ötödik rendes közgyűlését, amelyen Hornyánszky Gyula dr. egyetemi tanár előlki megnyitójában részletesen foglalkozott az indivi- duális és kollektív emberrel. Megállapította, hogy amíg

a multban a független, önállóan gondolkozó ember volt az ideál,

addig ma, amikor a kollektív szellem uralkodik, az egyén fölé helyezik az erőtmörülést. Vélemé- nye szerint a mai kornak erős szociális érzelme van a gazdaságilag gyengébbekkel, szegényebbek- kel szemben, de a mai viszonyok az egész ember helyét mindjárt csak a tömegembert igye- kezik érvényre juttatni. A kor ideálja az átlag- ember. Az egyéniségtelenséget tapasztal- juk mindenkor, például a politikai életben,

ahol a saját feje szerint gondolkozó és akaró egyéniség — mindenfajta demokratizmus megesufolásával — teljesen háttérbe szorul,

hogy helyét a szocializált, mechanizált és sablo- nizált köz-katonák tömege foglalja el. Ezzel szem- ben a független akarat kialakulását kell elősze- gíteni a társadalmi és állami omnipotenciával szemben.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után a köz- gyűlés, elfogadva a betérjesztett indítványokat, véget ért.

Kirabolták Simontornya községi pénztárát

Baja, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Nagyszabású betörést fedeztek fel Simontor- nyán vasárnap délelőtt. A község háza pénztár- szekrényét ismeretlen tettesek felfeszítették és különböző értékpapírokat, részvényeket, takaré- könyveket és okmányokat loptak el.

A pénztárszekrénynek azt a rekeszét, amely- ben a községi pénzeit őrzik, a betörők nem tud- ták felfeszíteni. Az ügyben a rendőrség nyomoz- ást indított.

A béreslegény halálos szerelme

Békésgyula, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Véres dráma játszódott le szombaton Békés községben. Berti Gáborné 32 éves asszony, egy jómódú kisgazda felesége, beretváival elmesztelte a nyakát és mire észrevették, meghalt. Bertiék szolgálatában állott Vári Imre 21 éves béres, aki napközben a szántóföldön dolgozott és mikor este hazatérve, meghallotta asszonya halálát, ha- rakirit követett el önmagán és volt még annyi ereje is, hogy ereit is felvágta. A megindult vizs- gálat megállapította, hogy a béres szerelmi vi- szonyt folytatott az asszonnyal és bánatában kö- vette el a borzalmas öngyilkosságot. A legényt haldokolva szállították a békésgyulai közkör- házba.

Az első japán film Budapesten

Ma este mutatja be az Uránia-színház az első japán filmet, a Joshivara gyöngyét, amelynek témája, színésze, valamint az egész kiállítás je- legzetesen a japán művészetet reprezentálja. Ér- dekes kuriózum ez a film, egészen más, mint amit a közönség eddig a vásznon látott. A téma szokatlansága még aránylag a legkevésbé meg- lepő, a díszletek s a különleges játéktípus jelent az európai nézők számára újsgót. Egy szimbo- likus mese pereg le előttünk, amelyben nyoma sincs az európai és amerikai filmek sablonos és sokszor látott fogásainak s az érdekes éppen: a film a japán közönség számára készült s az euró- pai közönség, amíg a film pereg, sokezer mér- földre képzelet magát az európai kultúrától és egy óráig egy távoli világ exotikus és csodálatos éle- tén ámul.

MAGYAR LÉGI FORGALMI RT. NYÁRI MENETREND
Érvényes augusztus 31-ig.

6.40 ind.	17.00 ind.	BUDAPEST	érk. 9.45	18.35
8.20 ind.	18.40 ér.	WIEN	ind. 8.15	17.05
Vasárnapokon az alábbi menetrend érvényes:				
6.40 ind.	10.30	BUDAPEST	érk. 10.30	
8.20 ér.	9.00	WIEN	ind. 9.00	

8.00 ind. BUDAPEST ér. 16.50
9.10 ér. PÉCS ind. 15.40
9.20 ind. PÉCS ér. 15.30
9.40 ér. KAPOSVÁR ind. 15.10

Naponként, vasárnap kivételével.

Az autók indulnak: Budapest a Vadászúrt szál- lóól. 50, Wienben a Bristolól 40, Pécsen a Tausz- banktól 20, Kaposváron a Somogy. Takaréktól 25 perccel a repülőgép indulása előtt.

Felvilágosítás és jegyváltás: Magyar Légiforgalmi RT. IV., Váci-utca 1. Tel. 808—88. Központi Menet- jegyiroda és az összes fiókok, Wienben, Luftreise- bureau, Kärntnerring 5. Tel. R. 28196.

LEVELÉT ÉS CSOMAGJAIT KÜLDJE LÉGIPOSTÁN.
Díjazásért forduljon szállítási osztályunkhoz.
Aut. 808—89.

Központi Tejcsarnok
Pasztorozott palacktej

Írógépelést vállalnak a Halmi Nővérek
IX., Mester-utca 12. I. lémelet 2.

A.B.K.I. AMERIKAI BŐRGYÓGYÁSZATI ÉS KOZMETIKAI INTÉZET
Vezető Ióorvos: Dr. Propper Ödön
VII, Erzsébet-körút 1. II. em. Telefon: József 440—31.
Specialitása:

A nyom és hegnélküli végleges szőrellátóváltás.
Nem villámpálya epilatio. Nem diathermia. Nem szőrvetso preparatum. Gyorsasámban és ere imény- ben minden eddiggi felülmúl az orvosi tudományak ezen leg- újabb vívmánya, mely fájdalommentes. Biztos sikerét garantáljuk.

A REGGELI UJSÁG HIREI

Tyü, de meleg van! Hogy védekezzünk a meleg ellen?

Melegem van, önnek is melege van, melegünk van. Másról nem is beszélünk, csak a melegről. No meg arról, hogyan kellene védekezzünk a gyilkos hőség ellen. Strandfürdő, Lillafüred? Pénz kellene hozzá. Nekünk, szegény legett pestieknek pedig pénzünk nincs, csak csuda melegünk. Hogyan védekezzünk mégis? Nem is olyan nehéz. Gondoljunk eggyre duzzadó házbérlőre, ez mindenesetre alaposan leült. Gondoljunk szegény halálraült üzletünkre: a hideg végigfut a hátunkon. Gondoljunk a bolettára és a drágulásra, amelyetől előre járunk. Jusson eszünkbe az adók tömege, megfogjuk ereinkben a vér. Bethlen londoni utja hidegen hagy, a nagy kölcsön beigérését hűvösen fogadjuk, az új városi rend hallatára megdöreg bennünk a lélek. Nincs itt hiba, emberek, van itt annyi minden, amittől járunk, hogy ennek a kis kánikulának a se neki. Inkább az a csoda, hogy az utcákon nem találnak megfagyott pestieket.

Csajthay Ferenc kitüntetése

A kormányzó Csajthay Ferencet, a Budapesti Hírlap főszerkesztőjét, aki negyven év óta áll a Budapesti Hírlap szerkesztőségének élén, a II. osztályú érdemrenddel tüntette ki. Csajthay e kitüntetése nemcsak a sajtó, hanem az egész magyar társadalom legszelebb körében osztatlan örömet kellett. Csajthay egyike azoknak az újságírók egyéniségeknek, akiknek országnévről a magyar sajtó kifejlésében és európai színvonalra való emelésében. Izzése, ítéletképesége, akaratereje és szervezői tudása a legnehezebb időkben vezető pozíciókat tudott biztosítani a Budapesti Hírlapnak, amely mögött ott állt förtelen egységével a magyar közepostály, a kiegyezés utáni Magyarország társadalmának színe és java.

Kitüntetése alkalmából volt munkatársai és barátai meleg szeretettel üdvözölték őt s még azok a sajtóorgánumok is meghajtották előtte lobogójukat, amelyekkel évtizedeken keresztül súlyos és kemény elvi csatákat vívott.

Hüttl Hümér professzor ünneplése

Hüttl Hümér dr., a magyar sebeszt egyik legkiválóbb uttörője most érkezett el főorvosi működésének huszonötödik jubileumához. A meggyógyított betegek tizezreinek szívében a hála hangjai köszöntik a nagyírú tudóst, de ünneplik pályatársai, az egész magyar tudományos világ és társadalom is.

Az ünneplésből kivették részüket volt növendékei, akik vasárnap délelőtt félizentekkor gyülekeztek a Rókus-kórház híres «kék-műtő-jében».

Az ünnepségen résztvettek: Borszék Károly dr., a Rókus-kórház központi igazgató-főorvosa, Barla-Szabó József, a Társadalombiztosító igazgató-főorvosa, Rozenák Miksa, Pauncz Márk, Rskay Dezső professzorok, Pauncz Sándor, Etscher Ernő, Kenessey Albert, Czukor István főorvosok, Borszék dr. kivételével valamennyien tanítványok, ezenfelül ott volt még a Rókus-kórház orvosi kara teljes számban.

Rozenák Miksa dr., a Szeretetház igazgató-főorvosa, mint a legidősebb tanítvány köszöntötte elsőnek a jubiláló mestert, utána Borszék dr., a kórház igazgatója mondott üdvözlő beszédet. Kiemelték Hüttl Hümér professzor örökbecsű érdemeit, különösen a sebeszt terén, az a sepsis az ő nevéhez fűződik, ő alkalmazta elsőnek a jód-tinktúrát, gyomorvarró gépe az egész világon elterjedt. Egyéni érdemei közé sorolható a betegekkel szemben rendkívül humánus magatartása, amiért természetesen rajongó szeretet veszi körül. A betegben nemcsak a betegséget, hanem a lelket is keresi, s erre is jótékony befolyást gyakorol.

Az üdvözlő beszédek közben az egybegyűlt szűnni nem akaró óvációban részesítették a jubilánst, aki válaszában azzal a kedves és közvetlen hangon, amellyel tanítványaihoz beszélni szokott, meghatva köszönte meg az ünneplést és három tanácsot adott az életre.

Az első: „nem lehet fogcsikorgatva együtt dolgozni, hanem megértésre és szeretetre van szükség”, a második: „éjjel aludni kell, hogy piheneten tudjuk felelősségteljes munkánkat elvégezni”, a harmadik tanács pedig: „nemcsak a rák lehet inoperabilis, s ezért gondoljuk meg jólre, operáljunk-e egy beteget, vagy sem, mert ne feledjük el, hogy annak az embertársunknak, aki a műtőasztalon fekszik, éppen úgy vannak testvérei és aggódó szülei, mint nekünk”.

Ahítatos csöndben hangzottak a mester szavai, melyek után az ünneplést átvette a gyönyörű kivitelű „Hüttl-émlékalbumot”, amelybe huszonhat tanítványa irt tudományos cikket. A szűkkörü és családi jellegű ünnepséget tizenkét órakor ért véget.

Andrássy Gyula halálának évfordulója

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Június 13-án volt egy esztendeje, hogy Andrássy Gyula gróf, az új Magyarország egyik legnagyobb államférfia, a magyar politika egyik legnagyobb alakja meghalt. Nem mehetünk el a kegyelet és a megemlékezés adója nélkül e mellett a szomorú dátum mellett, amely megfosztotta a magyar politikát egyik vezető egyéniségétől, a legműveltebb s legvilágosabban látó magyar elmék egyikétől. Andrássy Gyula élete, pályája, küzdelmei, harcai és tragikus erőfeszítései immáron a történelemre tartoznak: ellenségei és ellenfelei egyformán kénytelenek elismerni nagyságának mértékét és méreteit. Ő volt a kiegyezés utáni korszak politikai együttesének legtehetségesebbike, de valami véget üldözte, sehogy sem tudott érvényesülni, sehogy sem tudta érvényesíteni magát azokban a közéleti küzdelmekben, amelyeknek annyi tartalmat, annyi gondolatot adott és amelyekben annyi célt tűzött ki.

Egész élete egy belső meghasonlás volt; soha nem volt hajlandó az érvényesülés kedvéért feladni nacionalizmusát, nemzeti szempontjainak érvényesítését. Tisza Istvánnak ő volt a legnagyobb ellenfele, ő harcolt ellene legszívósabban, ő vezette ellene a legkeményebb elvi harcokat, de Tisza mindig felülkerekedett, mert bármennyire magyar volt Tisza is, a hatalmi szempontok és a párturalmi igények kedvéért fel tudta adni azokat a szempontokat, amelyekről Andrássy Gyula nem tudott egy pillanatra sem eltávolodni, amelyekhez Andrássy Gyula nem tudott volna hűtlen maradni soha.

Andrássy Gyula volt az egyetlen ember, aki az összeomlás előtt még meg tudta volna menteni a monarchiát, azonban Károly király gyengesége csak akkor szölitotta oda a monarchia külügyminiszeri polcára, amikor már minden elveszett, amikor már késő volt. Az ellenforradalmi Magyarország politikájában ő képviselte legvilágosabban és leglélesebben, továbbá a legnagyobb közjogi fegyverzettel, tudással a legitimizmust, amely sokáig tengelye volt a magyar politikának. Szívósabb ellenfele, Bethlen István gróf kiszorította a politikából, de befolyását nem tudta gyengíteni, a parlamenten kívül is tényező maradt egészen tragikus haláláig, amely kitöltetlen irt hagyott maga után.

Andrássy Gyula halálának évfordulóján egykori hívei, barátai, kegyeletes ünnepséggel adóztak emlékeztetének s ezen az ünnepségen Pethő Sándor dr. méltatta Andrássy Gyula államférfiúi jelentőségét.

Egy felrobbant szódásüveg sulyosan megsebesítette a szigeti Newyork-étteremben Frey Endréné, ismert budapesti uriaszonyt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombaton éjszaka a margitszigeti Newyork-étteremben sulyos baleset ért egy ismert társaságbeli szimpatikus uriaszonyt. Egy szódásüveg felrobbant és a szétrepülő üvegszilánkok

Frey Endre cégvezető fiatal feleségének lábán véres sebet ejtettek.

A Newyork-étteremben, mint minden szombaton, most is többszáz főnyi előkelő, estélyi ruhás közönség jelent meg. Éjfél után, a ki-világított parkett közelében, egyik asztalnál, ahol szmokingos urak és estélyi ruhás hölgyek foglaltak helyet, nagy izgalom keletkezett. Ennél az asztalnál ült Frey Endréné férjével és társaságával,

amikor véletlen folytán a vidám és lebillincselő kedvességgel társalgó uriaszony széke mellett elhelyezett egyik szódásüveg felrobbant.

A vastagfalú szikvizésüveg szilánkjai az uriaszony bal alsó lábát érték és mintegy nyolc centiméter hosszú s két centiméter mély, vágott sebet ejtettek rajta.

Frey Endréné estélyi ruhája, selyemharisnyája pillanatok alatt csurom vér lett, a szmokingos urak felugráltak helyükről és valaki hangosan kiálította magát:

— Orvost... orvost!

Frey Endréné megsérült ballábáról azonnal lehúzták a selyemharisnyát és ideiglenesen

szalvétákkal kötötték el a vérző sebet. Tárján Vilmos, a Newyork-étterem igazgatója pillanatok alatt alarmozta a mentőket. A megsérült uriaszony türelmesen várta a mentőorvos megérkezését. A mentők Frey Endréné sebet azonnal kimosták, bekötötték

és családja kérésére a Park-szanasatórium-ba szállították, ahol kisebb műtétet hajtottak végre.

A Newyork-étterem vezetősége szigorú vizsgálatot indított, hogy a szódavizes üveg hogy került az uriaszony széke mellé és hogy ki döntötte fel. Frey Endréné állapotában, mint értesültünk, a vasárnapi nap folyamán javulás állott be.

Őszi rózsá, fehér őszi rózsá...

Márványtábla egy csárda falán
Fráter Lóránt emlékére

Esztergom, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A tati dunai rakodópárnán van egy régi csárda, melyben már évtizedek óta szoktak hangos mulatozásokat rendezni az uri társaságok...

Tavaly történt, hogy Fráter Lóránt, a híres dalköltő, aki Esztergomgyében is nagyon népszerű volt, Budapestről fölkereste jó barátját, Reviczky Elemér főszolgabíró, azonban nem találta otthon. Azt mondták neki, hogy a tűzoltók majálisán van a tati csárdában. Fráter autóra kapott és csakhamar a csárdában termett. Ott nagy örömmel fogadták és ünnepelték. Fráter azzal hálálta meg az ovációt, hogy elhegedülte és eljászotta legszebb nótáit. Ennek a szép napnak az emlékére az uri társaság, mely akkor vele időgált, márványtáblát készíttetett, melyet a csárda falában helyeztetett el. Az emlékkőnek ez a felirása:

„Őszi rózsá, fehér őszi rózsá...
Itt játszottad Fráter Lóránt.
Száz szál gyertya világoson neked.
Táti rajongóid.

Az emléktáblát nagy közönség jelenlétében a minap leplezték le. A nemrég elhunyt dalköltő-fő Reviczky Elemér főszolgabíró és Frey Vilmos dr. országgyűlési képviselő mondott meghatóan szép emlékbeszédet. A jelenvöltek a magyar dalköltőhöz méltóan néhány Fráter-dalt énekeltek.

Jávor Pál színész afférje egy portással

Arcul vágta és hat foga meglazult

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Friedmann Sándor a Rákóczi-ut 36. számú ház portása könnyű testi sértés és becsületsértés címén feljelentést tett a főkapitányságon Jávor Pál, a Fővárosi Operettszínház fiatal és tehetséges tagja ellen. A Rákóczi-ut portás feljelentésében azt panasolja, hogy Jávor Pál egy izben az éjszakai órákban hazatért Rákóczi-ut lakására. Felszölitotta őt, hogy a ház előtt álló autótaxit fizesse ki. Nem volt aprópénze s így Jávor Pál kérését teljesíteni nem tudta.

Szóváltás keletkezett köztük, amelynek során a fiatal színész öklével a portás arcába vágott.

Az ökölcsepás következtében a portásnak hat foga meglazult, úgy, hogy hosszabb ideig kezelni kélt.

Jávor Pál szerint a portást azért inzultálta, mert vele sértő modorban beszélt, amire viszont semmi oka nem volt s ez annyira felingerelte, hogy tettelegességre ragadtatta magát. A rendőrség a tényállás pontos tisztázása után az iratokat a járásbíróshoz fogja áttenni.

ZILAHY IRÉN ÉS RÁTKAY MÁRTON
(Budai Nyári Színház)

Öngyilkos lett egy sikasztás miatt letartóztatott szabadkai bankigazgató

Baja, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése. —

Szenzációs letartóztatás és nyomában meg-rázó öngyilkosság történt vasárnap délelőtt Szabadkán. A Szabadkai Városi Takarékpénztár igazgatósága különféle auttógások alapján házi vizsgálatot rendelt el az intézetnél, amelynek során megállapították, hogy

Bénis Lukács, a Takarékpénztár aligazgatója sulyos szabálytalanságokat követett el.

A házivizsgálat során felmerült gyanuokok alapján az intézet vezetősége hűtlen kezelés és csalás címén bünvádi feljelentést tett az aligazgató ellen. Bénis Lukácsot a szabadkai rendőrségen hosszas kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezték.

Az aligazgató a letartóztatásról szóló végzet látszólag megnyugvással vette tudomásul,

egy óvatlan pillanatban azután a zsebében tartott szublimátpasztilákkal mérgezte magát.

Bénis Lukácsot a szabadkai közpórházba szállították, ahol életveszélyes állapotban fekszik.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámait
296—99 és 125—10
Vasárnap délután és éjjel:
229—31 és 253—09.

10.000

vendég kereste fel szombat és vasárnap

A MARGITSZIGETI

SPOLARICH-PARK

KÁVÉHÁZÁT

ÉS

ÉTTERMÉT

CLIO LIMONÁDE TABLETTA
a kellemes üdítőtől!
10 fillér - MINDEN FÜSZER-ÉS CUKORÁNYELTEN KAPHATÓ.

Szörme- és szőnyeg megóvási
Jegyükre bankunk még aznap
pénzkölcsönt folyósít
Kamat összköltséggel 100.— P után havi P 1.50
BRETTFELD szücs, Váci-utca 14. Art. 887-37.

Szabadlábra helyezték Ujvári Miklós asztalossegédet aki Czinóbert Szolnokon elfogta

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Országos érdeklődés középpontjába került az elmúlt napokban Ujvári Miklós asztalossegéd, aki mint ismeretes Czinóbert Józsefet, a Leszámitoló Bankban történt rablótámadás egyik tettesét Szolnokon felismerte és rendőrkézre adta. Két nappal később újabb értesítés szerint

a szolnoki rendőrség Ujvári Miklóst le tartóztatta,

mert előzőleg a budapesti királyi ügyészség körözvényt bocsátott ki ellene. Ujvári Miklóst Budapestre szállították és az ügyészség

Markó-utcai fogházában helyezték el. A vizsgálat során kiderült,

hogy Ujvári Miklós nem azonos azzal az egyénnel, akit a hatóságok keresnek, csak különös véletlen következtében személyi adatai egyeznek.

E ténymegállapítás után Ujvári Miklóst szabadlábra helyezték. A fiatalember egzisztenciájára igen súlyos kihatással volt ez a tragikus tévedés és mint értesülünk, a Leszámitoló Bank igazgatóságához fordult, hogy legalább annyi pénzt kapjon, amellyel Budapestről elutazhat, hogy valahol vidéken munkába lépjen.

Európaszerte körözött elegáns szélhámosnőt fogtak el a győri piacon

Győr, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Európaszerte körözött, veszedelmes szélhámosnőt fogtak el vasárnap délelőtt a győri rendőrség. A győri piacon egyik pénzszabású arra lett figyelmes, hogy egy feltűnő elegáns öltözött asszony a pénztáskájából egy köteg százpengőt kiemelt. Kiáltásaira csakhamar rendőrkézre került az asszony, akiről megállapították, hogy Heller Lipótnak hívják,

akit nemcsak a magyar, hanem csaknem valamennyi külföldi hatóság évek óta különböző szélhámosságok, csalások és lopások miatt köröz.

Heller Lipótné 44 esztendő és ebből az időből 20 esztendőt a legkülönbözőbb országok fegyházai-ban, börtöneiben és fogházaiban töltött.

Ó volt a tettese annak az egész világ rendőrségét sakkban tartó nagyszabású lopásnak, amely 1926-ban a genfi konferencia résztvevőit károsította meg.

Ekkor egész Genf rendőrsége kereste a tettest, Hellernének azonban,

akinek 1922 óta a magyar rendőrség által kiállított egész Európa területére szóló utlevele van,

sikerült eltűnnie. A veszedelmes szélhámosnő kézrekerítése számos, szinte már a feledésbe menő szélhámosságok és lopások tettesét juttatja a hatóság kezére.

Dinich Győző gyomorvérzéssel összeesett a futballpályán

Vasárnap délután az FTC-pályán egyik páholyban Dinich Győző 38 esztendő tanár, volt nemzetgyűlési képviselő, gyomorvérzés következtében összeesett. Ertesítették a mentőket, akik Dinich Győzőt eszméletlen állapotban a szanatóriumba szállították.

Grandi látogatása Schober kancellárnál

Bécsből jelentik: Grandi olasz külügyminiszter, aki mint magánember érkezett Bécsbe, ma délelőtt tisztelő látogatást tett Schober dr. szövetségi kancellárnál.

Mayer János földművelésügyi miniszter vasárnap a kerületébe, Hódmezővásárhelyre utazott, ahol a gazda-lóversenyt tekintette meg.

Szent Imre-ünnepségek Veszprémben

Veszprémből jelentik: Százával zárandokoltak Veszprém környező falvaiból szombaton és vasárnap a jubileumi Szent Imre-ünnepségre. Az ünnepség két napon át impozáns keretekben folyt le. A tömegesen érkező,

legnagyobb részben gyalogos zárandokok a rekkenő hőségétől csaknem összereszkadtak s az ünneplők tömegéből a mentők egymásután szabadították ki forrón tiűz nap hevéből ájuldozókat.

Vasárnap délelőtt Rott Nándor megyéspüspök ünnepi misét celebrált fényes papi segédlettel a Szent Imre-téren. Délután a gazdák és az iparos-társadalom tartott ünnepi nagygyűlést.

Kovács Andor esperes ünneplése

Oroszházáról jelentik: Az evangélikus lelkesítő kar egyik kiváló tagját, Kovács Andor esperest ünnepezték vasárnap Oroszházán 40 éves lelkipásztori szolgálatának évfordulóján. Az ünnepségen megjelent Raffay Sándor dr. bányakerületi evangélikus püspök és felesége, Sztranyavszky Sándor dr. helyi ügybíró, az orosházi evangélikus gyülekezet felügyelője. Az ünnepi istentiszteleten Raffay püspök, Kálmán Rezső igazgató-lelkész és Orémsz Pál lelkész szolgáltak. Az utána következő egyházközségi diszkygyűlésen Sztranyavszky Sándor dr. köszöntötte a jubilaris. Délben társaság volt.

A margitszigeti halálosvégű autógázolás

Szemtanukat keres a rendőrség

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Margitszigeten történt rendőrtárgédia ügyében a rendőrség változatlanul folytatja a nyomozást, hogy a gázoló autóbilét kiküldtassa. A vasárnapi nap folyamán kihallgatták a főkapitányságon

Bura Károly cigányprimást, aki az egyik étteremben játszik és éjjel 2 órakor a szigetbejárónál villamosra várakozott.

A cigányprimás elmondotta, hogy valóban a Margithid közepén egy 7-es jelzésű villamosra várakozott, amikor óriási gyorsasággal egy autó robotott a sziget kijáratán át Buda irányába. A kocsi számát nem figyelte meg és csak egész homályos leírást tudott az autóról adni.

Elmondotta még azt, hogy ugyanakkor a sziget bejáratánál egy öt vagy hat tagú, férfiakból álló társaság állodogált.

A társaságnak feltűnt a nagy sebességgel száguldó gépkocsis és lehetséges,

hogy ezek az autóbilét tüzetesebben megfigyelték és közelebbi adatokat tudniak mondani

A főkapitányság felkéri a társaság tagjait, akik a Margitsziget bejáratánál a szerencsétlenség időpontjában a robotgó autóbilét látták, jelentkezzenek vallomástételre a rendőrségen.

Az Országos Rákóczi-Szövetség közgyűlése

Az Országos Rákóczi Szövetség Majthényi Károly társelnök elnöklésével vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlést, amelyen Rothermere lordot a szövetség fővédnökévé választották. Elnök lett Szabó Sándor dr. országgyűlési képviselő, ügyvezető elnök: Király Aladár dr. nyug. főispán. A közgyűlés elhatározta, hogy Ballagi Aladár síremlékének felállítására országos gyűjtést rendez, továbbá, hogy Borovszky Istvánnak, a társaság néhai alelnökének sírját emléktáblával jelölje meg. Befejezésül kimondotta a közgyűlés, hogy a kötelekbe tartozó Zrínyi Ilonakört tagábkörű autonómiával ruhazza fel, mire az újjászervezett Zrínyi Ilona-kör megválasztotta új vezetőjét. Elnök lett borosjenői Kádár Jenőné, ügyvezető elnök Eckhardt Tiborné.

Halálosvégű autógázolás Soroksáron

Vasárnap délelőtt Soroksáron a Grassalkovits-utczában az S 38—355 rendszámú teherautó, amelyet Csikós Mihály sofőr vezetett, összeütközött egy parasztszekérrel. A kocsi ülő Wágner Mihály gazdálkodó leesett a bakról és a súlyos autóbilét kerekéi alá került. Koponyaalapi törést szenvedett és mielőtt a pesterzsébeti mentők a helyszínre értek, meghalt. A soroksári csendőrség megindította a nyomozást a halálos végű szerencsétlenség ügyében.

Modern hűtőkészülék az Omniában

Az Omnia-kabaráé következő műsorában egy olyan operettet hoz, amely a strandfürdőn játszódik és hogy a közönség valóban víz mellett érezze magát, a nézőteret egy különleges külföldről hozott hűtőkészülékkel szerelték fel. A hűtőkészüléket már üzembe is helyezték mindenki legnagyobb örömeire.

Öngyilkos magántisztviselő

Szombaton este a Holló-utca 12. számú ház egyik lakásában ismeretlen méreggel megmérgezte magát Urbach Károly 32 esztendő magántisztviselő. A kihívott mentők súlyos állapotban lévő fiatalembert a Rókus-kórházba szállították. A rendőrség megindította a nyomozást.

Klotz volt francia pénzügyminiszter meghalt

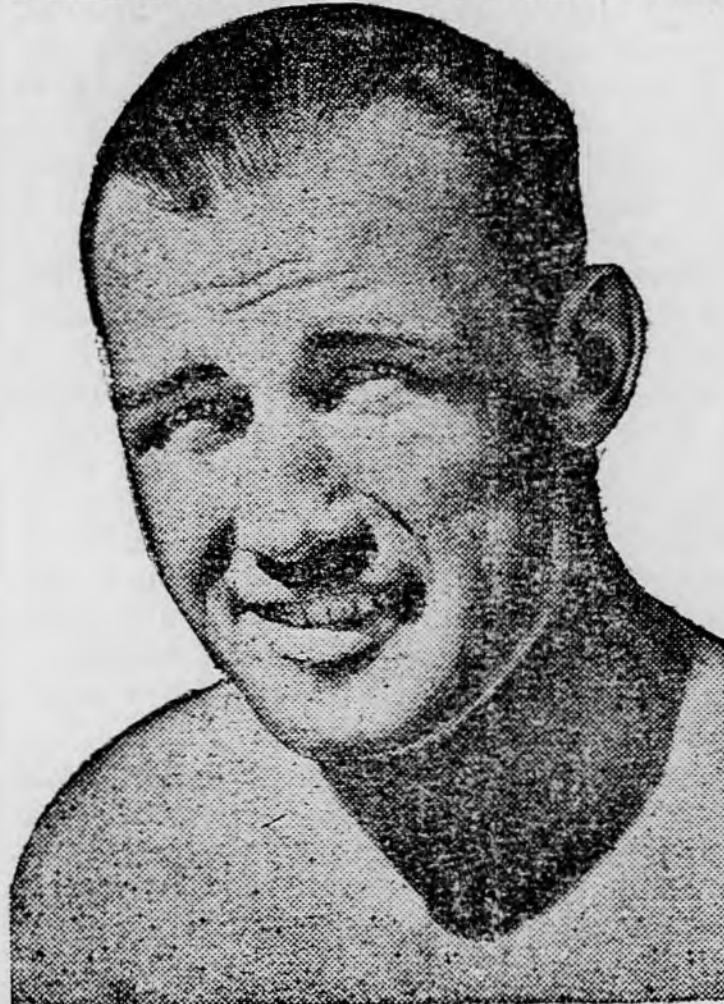
Párisból jelentik: A Journal értesülése szerint Klotz volt pénzügyminiszter ma hirtelen meghalt.

JDÖ

Az elmúlt napokban az időjárás helyzetben alig állt be változás. A hőmérséklet, Európa nyugati és északnyugati részeit kivéve, szokatlanul magas. A kislégnymás Délkelet-Európát, a nagylégnymás Észak-Európát borítja. Európa minden részében zivatarok voltak. Hazánkban a hőmérséklet 31—32 fok Celsiusig emelkedett.

Prognózis: A nagy meleg előreláthatóan tovább tart, helyenkint apróbb zivatarok várhatók, helyi enyhüléssel.

SCHMELING LEGYŐZÖTT ELLENFELE.

Jack Sharkey, aki a világbajnokságért folyó mérkőzés négy első turájában nagy fölényben volt, de szabálytalan ütés miatt diszkvalifikáltak.

Kamarai választások a pestkörnyéki községekben

Pesterzsébetről jelentik: Pesterzsébeten, Csepelen, Soroksáron és Dunaharasztn vasárnap választották meg a kereskedelmi és iparkamarába kiküldendő két tagot. Heves küzdelem után Scheimann Árminal és Schweiger Istvánnal szemben Schwarz Jenő pesterzsébeti líkőrgyárost és Nánay Károlyt, a Csepeli Kereskedők Egyesületének elnökét választották meg 171 szavazattöbbséggel.

Hory András Szent Imre-estélye Bolognában

Rómából jelentik: A bolognai Szent Lajos-kollégium Hory András kvirináli és Barcza György szentszéki követ kezdeményezésére estélyt tartott a Szent Imre-jubileum alkalmából. Az estélyen megjelent Nasalli bihoros, Rocca prefektus és igen sok előkelőség. A bihoros, valamint Hory András követ felszólalása után több előadás hangzott el, amelyek Szent Imre személyével, a magyar történelem kiemelkedő eseményeivel, továbbá a bolognai egyetem és Magyarország történelmi kapcsolataival foglalkoztak. A római magyar akadémiai tagjai ének- és zeneszámot adtak elő.

Kórházat építenek Kelenföldön

Vasárnap délelőtt tartotta a Budai Ambulatórium Egyesület rendes közgyűlését, amelyen Hermann Emil dr. igazgató-főorvos indítványára elhatározták, hogy Kelenföldön kórházat fognak építeni. A közgyűlés tisztújítás után köszönetet szavazott a vezetőségnek.

x A házassági apróhirdetések lapunk mai számából helyszüke miatt kimaradtak. A beérkezett hirdetések lapunk legközelebbi számában közöljük.

x Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfitruhát, butorait, szőnyegeit és régiségtárgyait eladja Rottenbergnek, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut.: 185—21. Hívásra jövök.

— A m. kir. osztályorszájtek résztvevői felkértnek, hogy megújítási betéteket (egész 24 P, fél 12 P, negyed 6 P, egyynolcad 3 P) és az előírt 30 fillér költséget legkésőbb ma vagy holnap, a 18-án kezdődő 3-ik osztály húzása előtt fizessék meg, mert ellenkező esetben a nyereményigény és minden más a sorsjeggyel kapcsolatos jog elvész.

— A Reklám Élet legújabb száma a jubilaris Nemzetközi Vásár reklámpéldényeivel foglalkozik és közli egyrészt a jól felépített pavilonoknak. Molnár Farkas ir. erről alapos készült-cikket; Kassák Lajos a fotomontázsról írt. Cikkét közöl ezenkívül Balogh Sándor kitűnően szerkesztett eleven lapja a modern reklám humoráról és beszámol az Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdíjgyűlésének közgyűléséről. Illusztrált, igazán hasznos ismertetést ad a kirakatokban lévő feliratokról. Érdekes hírek egészítik ki a számot, amely minden jobb könyvkereskedésben egy pengőért kapható. Kiadóhivatal: V., Bálvány-utca 12.

— Szászbereki Kohner Imre István báró és Menko Hartogensis Alice 1930 június 11-én házasságot kötöttek Enschedében (Hollandia).

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: 296—99 és 125—10

FIRMIN GEMIER A NEMZETKÖZI SZINHAZI KONGRESSZUS ELNÖKE.

Hamburgban most gyűlésezik a színházak nemzetközi kongresszusa, melynek elnöke Firmin Gemier; nagy része van a színpadi művészek nemzetközi együttműködésében.

Komjádi Béla, vízipólókapitány az utánpótlásról

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A vasárnapi nemzetközi uszóversenyen szorgalmasan tevékenykedik és buzdítja a fiatal uszókát Komjádi Béla, volt vízipóló kapitány, mintegy eleven cáfolatát annak a híresztelésnek, hogy betegsége miatt vonult vissza a vízipóló válogatott csapat körül viselt tisztségétől. Nyoma sem látszik rajta a betegségnek és mosolygós arccal áll a Reggeli Ujság munkatársának rendelkezésére.

— Az eddigi dicsőséget — kezdi el Komjádi Béla a beszélgetést — már teljesen megéleltem. Súlyosan nehezedett reám az a gondolat, hogy a magyarok csak úgy tarthatják meg vízipóló hegemoniájukat és rendkívüli sikerű nemzetközi eredményeiket, ha kellő gondoskodás történik új versenyzők neveléséről és a válogatott csapat felrészítéséről. A fiatal gárda neveléséről nem történt elég gondoskodás, ezért minden gondomat az utánpótlásra fogom fordítani. Tervem, amelyet az illetékes sportkörök is teljes mértékben helyeselnek és magukévá tesznek, az, hogy

minden esztendőben legalább két új játékos fogok beállítani a válogatott keretbe.

Hogy kik lesznek eggyelőre ezek a fiatal vízipóló-tehetségek, azt még nem tartom időszereinek közölni. De ha minden évben csak két jó játékos tudunk felfedezni, akkor nem kell félni a magyar vízipólósport világlklasszisát és hegemoniáját.

Amellett az új emberek beállítására a régiekre sem maradt minden hatás nélkül, mert azok a játékosok, akik már tulságosan elbizták és pótolhatatlan nagy fluknak tartották magukat, a fiatal konkurrencia által jobban megfelfékezhetők és irányíthatók komolyabb belátásra.

Az utánpótlásról való szép tervei Komjádi Bélának a legnagyobb hálaára kötelezünk minden sportbarátot és nincsen kitégyünk az iránt, hogy az erős akaratu, kitűnő sportférj keresztvízi szándékát és még sok dicsőséget fog juttatni a magyar sportkulturának.

Kitűnő eredmények lóversenyeink nyári startján

A Budapesti Polgári Lóverszegyesület ma rendezte Mannlicher-versenyét a nagytétényi katonai lövőtéren. A versenyen sokan indultak.

A honvédelmi miniszter díját Dulossy István százados nyerte, aki mai eredményével az országos rekordot beállította.

A másodiknak helyezett Welter Árpád százados a főváros tiszteletdíját nyerte.

Részletes eredmények a következők:

1. Dulossy István százados, Szeged, 29 találat, 215 kör.
2. Welter Árpád százados, Budapest, 30 találat, 209 kör.
3. Lemberkovics Antal fhgy, Budapest, 29 találat, 208 kör.
4. Hradeczy László fhgy, Miskolc, 28 találat, 188 kör.
5. Lánó László fhgy, Debrecen, 29 találat, 180 kör.
6. Prepenliczay István fhgy, Miskolc, 29 találat 179 kör.
7. Ifj. Selmezy Miklós BPLE, 29 találat, 179 kör.
8. Bényi Elemér fhgy, Kiskunfélegyháza, 29 találat, 179 kör.
9. Konja Sándor fhgy, Miskolc, 30 találat, 175 kör.
10. Jármy János BPLE, 29 találat, 175 kör.

Ferencváros és a Nyul

A kerékpáros világban nemcsak a szövetségben, de az egyesületekben is bajok vannak. A szövetségi társelnök lemondása után most a zöld-fehérek szakosztályi elnöke, Nyúl Dezső adta be váratlanul lemondását, sőt a klubból is kilépett. Nyúl elhatározásának okáról nem akar nyilatkozni, csak azt mondja, hogy most nagyon meg van elégedve. A Ferencváros szintén megelégedettségéről beszél. Nem csoda tehát, ha kerékpárosaink között csupa öröm az élet.

Vigyázz!
mert nem minden léntisztító
Sidal

Színház

Szegények vagyunk a Krone Cirkuszhoz

Beszélgetés a félkarú állatszelidítővel — Magyarok a Krone Cirkuszban — Sunny-boy, a kedvenc tigris

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A tegnapi még sivar futóhomok sápadt füpreletárjaival benőtt buckás térségben mára valóságos város támadt a hepehupás úpesti városéig. Itt verte fel „sátorfáját” Európa legnagyobb cirkusza s szinte fél, hogy túl nagy nekünk, szegény magyaroknak a Krone Cirkusz luxusa. Bécs öt hétig látta vendégül; ki tudja, hogy a szegény Budapest meddig bírja.

Pedig ez a látványosság, a maga gigantikus méreteivel, varázslatos technikájával a legnagyobb félfelügyelést érdemelne.

Ahogy tegnap felvonultak a fehér kocsisorok, ahogy a német rend precíz masírozásával megérkeztek, elhelyezkedtek, felépültek, s mára már teljes díszben állanak, bámolni valóbb, mint a hátfalborzongató oroszlán- és tigrisprodukciók. A furcsa várost, mert cirkusz, elefántok hordták össze, mert német, tankok segítettek előbúvólni a magyar puszta. Krone, a német cirkuszdirektor, megszeldítette az elefántokat ép úgy, mint a vad tankokat.

Nagyon illik hozzájuk a mostrumtesztű állat s félfelügyeltemen dübörgő óriásgep.

Bendix, a világhírű állatszelidítő

Vasárnap délelőtt hát megnyitott a Krone Cirkusz híres állatkertje és a cirkusz igazgatósága megdöbbenve konstataálta, hogy nem tudul a közönség. Pedig a hangos reklámok, a nagy ígéretek ellenére sem csalódik az ember. Nyolcszáz állat, csupa imponzans exotikum a cirkusz állatállománya.

Mi a sajtófőnököket keressük fel. A Krone Cirkusz külön sajtófőnöke van. Megkérjük, hogy mutasson be Alfred Bendixnek, a híres állatszelidítőnek. Nemi keresés után a cirkusz kápolnájában leljük meg fiatal társával, Paul Kloseval. Söröznek.

Első pillanatra nem is tudom elhinni, hogy ezek lennének ők. Mint két vasárnapi söröző jámbor polgár, úgy néznek ki. Verítkező a nyári hőségben, feszteltenül elterülve a székeken.

Igy köztudottan közelről s jól szemügyre véve sem látjuk rajtuk semmi különösét. Bendix zömök, izmos, derűs, kékszemű férfi. Klose nyulánkab, de az ő német-kék szeme is csupa mosolygás. Lassan megindul a diskurzus köztünk. Bendix elmeséli, hogy miként történt a két év előtti szerencsétlenség vele, amikor a jobb karját az egyik tigris letépte.

— Délután próbán történt a malőr... Egy idegen tigris tanítottam be. Ez az állat még nem ismert engem. Amikor a produkcióját megisméltettem vele, hirtelen feldühösödött s a torkomat ugrott. En védőn magam elé tartottam a karamot s így ezt marcangolta össze a fenevad. Szerencsére nem vesztettem el a lélekjelenlételem s hogy az állat kitöltötte rajtam bosszúját, a rá-lüöz tekintetem megjuhászította, elkotródott... Felkacag.

— Nem is állatszelidítő az — teszi hozzá —, akivel ilyen meg nem esik.

Tigrisek közt

Paul Klose arcán is egy szörnyű tigriskarmolas nyoma látszik. Mosolyogva, kissé büszkélkedve mutatja. Ő még csak öt éve van a társulatnál. Bendix ezerkilencszáznegy óta állatszelidítő. Most már csak tigrisekkel foglalkozik. Amint meg tudom, ez nagyobb feladat, mint az oroszlán-szelidítés.

— A tigris ravaszabb — magyarázza a félkarú szelidítő —, mint az oroszlán... Nehezebb vele bántani. Utáni nem szabad, de nem is lehet. En jó-íduatlant, de energikusan nevelem az állatot... Pillanatra elkomorodik.

— Félni nem szabad tőlük... — S hangsúlyozottan megismélti: — Félni nem szabad!... En mindig csurom víz leszek, mire végzek a számommal. A közönség azt hiszi, hogy a félfelügyeltemen izzadok. A munka, az idegek megfeszített munkája, a koncentráció, a figyelés az, ami kimerít... Nem is hiszik el, hogy mennyire igénybeveszi ez az embert... — Ez hipnotizálás — jegyzem meg.

— Szó sincs róla — tiltakozik Bendix. — Az állatot nem lehet hipnotizálni. A hipnotikus produkció is egyszerű idomítás... Meglágyul a hangja:

JARDIN
Erzsébet királyné-ut 1   Telefon: József 336-31
MADLINE TRIO
SYDNEY PON-PON, INGE RANA
KACAGÓ ESTÉK!   KEZDETE 10 ÓRAKOR

— Jöjjön, — invitál kedvesen, — s nézze meg az én „kicsikéimet...”

Felkerekedünk s elindulunk a kicsikékhez, — a tigrisketrec felé. Bendix valami egész különös hangon, szinte megható becében szólal meg az állatait. És azok jókedvű szuszogással, valósággal befektetik a pofájukat Bendix simogató tenyerébe. De aztán hatalmas tálcán markos szolgák hozzák az állatok ebédjét. Üvöltözés, vad morgogás tölti be hirtelen a ketrecet. Vérbenforgó szemmel kapkodják el a tigrisek az odavetett koncot. Ilyenkor megközelíthetetlenek. Csak Sunny-boy, a fiatal tigris, türi el, hogy Bendix benyúljon a ketrecbe s hozzáérjen ételéhez. Ezt a fiatal tigrist az állatszelidítő cuclis-üvegen maga nevelte fel. Együtt lakott a kocsi-jában.

Bucsuznál. S bucsuzól, mint aki valami nagy titkot árul el, úgy mondja Bendix: — Szeretni kell az állatot...

Balajthy Ferenc, a magyar elefantszelidítő

Az oroszlánokat most nem lehet megközelíteni. Szerelmben vannak.

Az elefántok óriási sátoristállóban laknak. A huszonkét monstros főfelügyelője magyar ember, Balajthy Ferenc. Husz éve van cirkuszi szolgálatban. Ő is nagyon szereti az állatait. Panasz-kodik, hogy itthon, a magyarok, nem kedveskednek az állatoknak úgy, mint külföldön.

— Angliában, Németországban — mondja — állandóan traktálják zsemelével, kukorral az elefántokat... Itt alig kapnak valamit.

Rosszalólag csóválja a fejét. Aztán egy darab kenyeret huz ki a zsebéből s megkínálja vele Assam, a kedvenc elefántját. Hatalmas, negyvenéves állat ez. Óriási lebernyeg füleit figyelően előrelebbenti a szóra s okosan igent bólogat, de amikor azt mondja Balajthy Assamnak:

— Inkább Brahmanak adom...

Assam a nagy mutfelével nemet int. Az elefántok, mint már irtam, nemcsak cirkusz-produkciót végeznek, hanem dolgoznak is. Az építésnél, lebontásnál. Ők az eleven tankok.

Balajthy Ferenc magyar vendégszeretettel elvezet az egyik kocsiiban lévő lakásába. Szűk hely, de mémet ökonómiaival kihalásnak benne minden tér. Ágy, tüzhely, asztal, szekrény, székek s összezúszható mosdó a berendezése. Az ablakokon tiszta, kedves tarka függönyök. A lakásban főzéstől kipirult arcu asszony fogad. Kitűnik, hogy Balajthyé is magyar.

— Nagyon örülök ám — jelkendezik —, hogy magyar szót hallhatok... Csak azt szégyenlem, hogy olyan nagy szegénységet talált itt Krone igazgató ur...

Idegesen rázza a fejét. — Nem hittem volna, hogy itthon ilyen nagy a szegénység... Mi megvagyunk, ha cigánykodva is élünk. Megkeressük a kenyerünket s még félre is tehetünk. Eleinte féltettem az uramat, de már megtanultam, hogy okos állat az elefánt... Aztán mindent meg lehet szokni... — teszi hozzá szelid beletörődéssel.

Balajthy is jól éri magát. Nincs panasa. Csak azt fájlatja, hogy a kisfiát nem viheti még magával.

— Jövőre már ő is velünk lesz — biztatgatja az elszontyolodott asszonyt.

A beszélgetés során kiténik, hogy négyen vannak magyarok a Krone Cirkuszban. Kivülük a nyergesmester felesége s egy bohóc, de az már csak tőri a magyar szót.

Balajthy valamikor kereskedő volt, s mert nem ment jól neki, kiment külföldre, ott aztán felcappolt cirkuszosnak. A nyergesmester felesége pedig egy müncheni látogatás alkalmával szeretett bele az urába.

A magyarok összetartanak.

— Annyian vagyunk a Krone Cirkusz szolgálatában idegenek — mondja Balajthy — s mindig idegenben vagyunk, jól esik néha összeülni, magyarul beszélgetni, az otthoniakról megemlékezni.

Amikor bucsuzunk, szomoruan bólongatva mondják megint az asszonyok:

— Jaj, de nagy szegénység van itthon... s milyen gazdagság odakint külföldön... U. Gy.

VIGSZINHÁZ
Minden este:
Az ugynevezett szerelem
A legmulatságosabb zenés vigjáték!
Főszereplők: Titkos Ilona, Makay Margit, Dayka Margit, Eszterházy Ilona, Rajnai, Törzs, Vértess, Gárdonyi, Bárdi
Jegyek valamennyi előadásra válthatók

Vitustánc a Magyar Színház körül

A Magyar Színház bérletéért jelentkező töke, a kenyerüket érthető izgalommal féltő színészek, a kissé önös érdekeiket tulontul nagy gonddal szemük előtt tartó szerzők valóságos vitustáncot kezdtek, amikor felvetődött az a terv, hogy a Magyar Színházat a Nemzeti Színház, illetve Hevesi Sándor vegye át a jövő szezónra. A sajtó az egyes érdekköröknek szolgálataiban emelt szót. Úgy tűnik, magáról a színház komoly kulturális problémájáról megelégedett. Mert mit jelent, ha magánkébe kerül a Magyar Színház? A mult tapasztalatai után kevés optimizmussal nézhetünk az ilyen vezetés elé. Szeszizagatók, agráremberek sáfarkodásai kétségtelenül a színész, író s a publikum rovására majd teljesen elherdálták azt az erkölcsi tőkét, amelyet a Magyar Színház a magyar kulturális életben jelentett. Minden centralizáció a fejlődésnek bizonyos szempontokból utját állja. De a mi viszonyaink között s azt a körülményt meghangsúlyozva, hogy a színházhoz, a színpadhoz legjobban s a legfelkészültebben értő, ennek a mesterségnek, az igazgatásnak valóságos művésze, Hevesi Sándor kerülne a Magyar Színház élére, eltörpül a decentralizáció vitán felülmúló jogos elve.

Bizonyos az, hogy a Nemzeti Színház igazgatója kénytelen volt a két állami színház vezetőségénél felsőbb helyről jött meggondolásokhoz alkalmazkodni s Hevesi Sándor alkalmazkodónak is bizonyult. Más a helyzet, ha a Magyar Színházat valóban avantgarde színházának tekintenék s helyet adna azoknak a szerzőknek, akik éppen az előbb említett meggondolások miatt nem juthattak szóhoz s tálan Hevesi Sándor belső érzelmi ellenére, az állami színházakban. A külföldi példa az annyira speciális magyar viszonyok között nem mindig mérvadás. De ezáltal nyugodtan hivatkozhatunk Reinhardt esetére, akinek bevonása a berlini állami színházak vezetésébe éppen nem lesz kárára a színházaknak, inkább emelkedésük s fejlődésüket jelentette.

Ismerve Hevesi Sándor szociális fellegását, kizártnak tartjuk, hogy a színészek érdekeit ne tartaná szem előtt, de ami ennél több, ne védene meg: Hevesi Sándor bizonyosan önálló társulatót szervezne. Nem tudjuk elgondolni, melyik színésznek lenne az ellen kifogása, ha olyan magyar színházhoz szerződhetne, amelynek anyagi alapját az állam biztosítja, erkölcsi s művészi vezetését pedig Hevesi Sándor. Színészek szempontjából tehát eminens érdek az, hogy a Magyar Színház Hevesi Sándor keze alá kerüljön.

A szerzők részére pedig csak addig probléma, amíg Hevesi Sándor nem emancipálja magát azoktól az elvektől, amelyek eddig, nem árulunk el titkot, ha így fejezzük ki magunkat, megköthették elhatározásaiban. Abban az esetben, ha a Magyar Színház csak bizonyos fokig is a szabaddbkezü Hevesi Sándor vezetése alá kerül, máris jelentősen javult művészi fejlődésének lehetősége.

Annak pedig, hogy a kapzsi, hozzá nem értő, nivótsüllyesztő s züllesztő magántőke rombolása meg fog szünni, csak örülni lehet. Mi történhetik? Jövő szezónban nem adnak majd olyan darabokat, amikkel két év alatt megbomlasztották

a közönség izlését s valósággal elsöpörték ennek a színháznak magasabb, művészi célkitűzését.

A Magyar Színház bérbeadása kérdésében egyébként azt halljuk, hogy holnap lesz a döntés. A színházra egyedüli komoly pályázó Bárdos Artur dr., rajta kívül egy Juhl dr. nevű ismeretlen tesz ajánlatot a bérbevitelre. Mondanunk se kell, hogy ha Bárdos dr. megteremtette a színház átvételéhez szükséges anyagi előfeltételeket, minden tekintetben öt egyenrangú pályázónak tekintjük Hevesi Sándorral.

Az első tavasz Bemutató a Fővárosi Nyári Színházban

Sebestyén Géza konok ember: szombaton este megkontremínálta Kiss Menyhértet, egyetlen ellenfelét a városházán, aki téli kirohanásaiban évről-évre megismélti a követelést: változatos műsort a Budai Szinkörben! Minden esztendőben megcsinálja, hogy egyetlen darabba huzza ki a főszezont, úgyhogy most már komolyan hiszem: Sebestyén direktor csak azért fekszik bele, ak-

ZILAHY IRÉN

kora gonddal és költséggel a nyári slágerbe, hogy szegény Kiss Menyhértet bosszantsa. A közönség az ő pártján áll, mert — állapítsuk meg — a jó öreg Budai Szinkör csak topográfiailag fekszik Budán, valójában Pesté. A budai sláger, a krisztinavárosi vendéglők, a fiatal liba, a Waldmeister-ből lilásodó egü hajnalokon: mindez hozzátartozik a szalmaözvegyek Pestjéhez. Így volt ez derűs békében, minek ezen változtatni most, amikor évek óta ugys bessz van boldogságban és vidámságban?

Ezutal «Az első tavasz» a címe a budai darabnak, amelynek írójaként Andai Ernő, zeneszerzőjeként Brodszky Miklós jelenkezik. Kellemes izü aperetiv budai görbe éjszakák étlapján. Megnézhetik szolid házaspárok és oldalt ugráló szalmaözvegyek. Szórakoztatja a legitim hivatst és jókedvre hangolja az alkalmi démonocskát. Úgyesen kigondolt, gondosan megirt, állagon felüli librettó, invenciózus, népszerűsre igényf tartó zene. A szövegben derü, romantika, sőt helyenként buja erotikum, a zenében vidám ritmu-

TENISZ ING
rövid ujjal, fehér, szállós panama-anyagból. Nyitva és csukva viselethető. Nagyon praktikus, elegáns és tartós viselet
7.50 Pengő
Pestán bérmentve szállítunk.
PENYVES
ANDRÁSSY-UT 4

AZ ELSŐ TAVASZ
MINDEN ESTE — BUDAI SZINKÖR
HONTHY HANNA ZILAHY IRÉN, RÁTKAY MÁRTON
DELLY FERENC, NADOR JENŐ
Jegyrendelés: Automata 514-50

A PESTI OLDAL legnagyobb operettsikere
LILA TEST — SÁRGA SAPKA
minden este 8 órakor **NYÁRI OPERETT SZÍNHÁZ**
Városliget (Az Angel Park mellett)
Jegyváltás a színháznál (Telefon: Aut. 200-36) és az összes városi jegyirodáknak

sok és lány melódiák. Szép szinpad, jó előadás, nagyszerű szereplők. Mein Liebchen, was willst Du noch mehr, ebben a bolettás világban?

A szerzők hálások lehetnek a direktornak a nagy áldozatkészségért, Lóránt Vilmosnak az izléses szervirozásért és külön-külön a szereplőknek a jobbnál-jobb teljesítményért. Honthy Hanna végigviharzik egy skálán, amely a lányos derültől a legforróbb asszonyosságig terjed. Élettel, vidámsággal, egy nagyszerű asszony pezsdülésével tölti meg a szinpadot. Zilahy Irén ennivaló gamin, rakoncátlan gyerek, csupa friss szemtelenség. Rátkai Márton minden szava, minden mozulata derült fakaszt. Dolly Ferenc férfias, szerelmes és a Németországból visszatért és szívesen fogadott Nádor Jenő széphangu énekes. Körmeny János remek öreg parasztját mintha kemény tölgyfából faragták volna.

Taps, ujrászás, szerzők kihívása, siker. Szeptemberig nincs más darab. Kiss Menyhért készülhet az új interpellációra — a régi szöveggel.

Urai Dezső.

Érika, érik a buzakalász Ujházy György vigjátéka a Kamarában

Bizony, megérik egyszer, — a «heider ménkü»-jét ennek a cudar színházi világnak! Mert akinek olyan édes a hangja, magyar a fantáziája, tüzes a szinpad dikciója, olyan drágán és aranyosan naiv a lelke, mint amilyen az Ujházy György a «Beleznay asszonyok» című vigjátékban, annak a buzakalászt megérleli egyszer a magasságos napsugár, még ha a zsinórpadlás pókháló felhői közül is szűrődik le a szinpad fénye tapsoló emberekre, lelkes színészekre és Ujházy György a zajos sikertől megriadt, sápadó arcára. Mert szívbéli, üde, lelkes és drága darab a «Beleznay asszonyok», amelyet vendégjátéka utolsó gyöngyeként Alapi Nándor remek kis társulata játszott el a Kamara-Színház szinpadán. Áradó kedv és csókos melegség volt a színházban, a költő prózájának pattogó, mégis poétikus ritmusai, mint a delibáb színei a pusztá szellője, a friss, vjaskodó és forrongó lélek lázadó trópusai égtek, hűsítettek és szárnyaltak a szinpadon, s ragadták magukkal azt a kedves, magyar publikumot, amely eljött ünnepelni Ujházy Györgyöt. Alapi Nándor társulata emlékezetes sikert jegyezhetett annaleszeibe. Mihályi Mária, Pető Zoltán, Hubay Klára, Miskei József, Gyarmathy Anikó, Bánhidgy László, Jákó Pál, Sugár Károly egytől-egyig a kivesszőben lévő eredeti és magyaros színjátszás harcos képviselői. Meleg és mélabus emlékek távozott a színházból az ember: a buzakalász andalító suhanása s a buzakalászlól szóló halhatatlan népdal szerelmes melódiái ölelték át, mint egy édes felhő, ami egy pillanatra eltakarta mindent,

ami ebben a mai színházi világban nyers, sötét, érzéki és infernalis.

Maklárý Zoltán és Peti Sándor Kertkabaréja

Két fiatal színész, Maklárý Zoltán és Peti Sándor konzorciumos alapon társulatot szervezett Kertkabaré címen. Műsoruk mulatságos, vidám egyfelvonásosokból s finom magánszámokból áll. A közönség meleg szeretettel fogadta a bemutatkozást s zúgó tapsal honorálta a művészek játékát.

Szininövendékek vizsgálója

Vasárnap délután tartotta vizsgálóadását a Vigszínházban az Országos Színészegyesület sziniskolája. A vizsgálóadásán Farkas Imre „Künn a bárány, benn a farkas” című szinműve került bemutatásra. Az iskola II. és III. évfolyamu növendékeiből regrutálódott előadó gárdája, nagy igyekezettel látott hozzá feladatának megoldásához, ami nagyrészen sikerült is neki. Különösen feltűnt lovag Kieszkovszka Mária, aki szerepét sok invencióval és határozott színésznői kvalitásokkal alakította. Teljesítménye annyival is inkább dicsérendő, mert alakja és temperamentuma inkább a szubrett szerepekre képesítene. A jóalaku Tesity Mária egy fiatal özvegy szerepében, Kramer Ius egy tulerkölcsös leány hálás figurájának alakításával, egy jukkerleány szerepében pedig Kemény Mária bizonyították be tehetségüket. A darab férfi főszerepében Balog István elfogadható alakítást nyújtott, csak szereptudása nem állotta ki a szigorú kritikát. A közönség sokat tapsolt és jól mulatott.

Színházak hétfői műsora:

- Nemzeti Színház: Tartuffe B (1/8).
- Városi Színház: Tosca B30 (8).
- Vigszínház: Ugynevezett szerelem (8).
- Belvárosi Színház: Fruska (8).
- Budai Színház: Az első tavasz (1/8).
- Royal kabaré: Te boldog Budapest (9).
- Nyári Operettszínház: Lila test (8).
- Omnia kabaré: Dámák a faluban (9).
- Kert-kabaré: Mit járkálsz? (9).
- Nyári Komédia: Razzia (9).

* Kacagó esték a Jardinban. A júniusi kacagató műsorból kiemelendők: Madeline-trio, Sydney Pon-pon, Simay-kvartet, Mucki Brown, Inge Rana és Mil Sylvano.

Hétfői Film Ujság

Mérleg a „hangos”-film első szezonjáról Ötmillió pengő ment külföldre filmekért

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A budapesti mozik az elmúlt szezonban tértek át a filmgyártás történetében eddig legnagyobb változásra: a hangos filmre. A hangos film a filmélet tespedésébe új szenzációkat hozott. Legelső sorban a mozik rezsiéből lehasított egy jelentős tételt: a zenekart. Igaz ugyan, hogy ezt a spórolást majdnem teljesen kiegyelítette a hangos gépek beszerelési költsége és anak az amortizációja.

A pesti elsőhetes mozik (tizenhárom vannak) idén nem panaszkodhatnak. Majdnem mindegyik nyereséget könyvelhet el — úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Kezdjük a budapesti elsőhetes filmszínházak legdivatosabbikával, a Fórummal. A Fórum játszott Magyarországon elsőnek hangosfilmet, igazgatója igazán mozgékony, nagyon ötletes — és ami a legfontosabb — nagyon szerencsés kezű. Budapestet a hangosfilm számára a „Singing Fool” nyerte meg, Al Jolson és Devey Lee több mint háromszázszor dolgozták meg a könnyimiri-gyeket. Ezek a könnyimiri-gyek alapjában véve kisebbfajta merényletet intéztek a közönség pénztárcája ellen. A „Singing Fool” kasszarportja rekordot jelentett a magyar mozik életében, de csak addig, amíg a „Zwei Herzen im 3/4 Takt” sikere tul nem szárnyalta. Ez a hosszucímű film volt a legnagyobb szenzációja az elmúlt szezonnak és

a Fórumnak jegybevételben sohasem el-képzelt összeget mutatott fel

és még ma is, a kánikula és majdnem bevégzett szezon ellenére diadalmasan fut tovább. A Fórum többi filmjei, kivéve talán a „Jazz Singer”-t, szintén anyagi pluszt jelentettek. Erdekes megjegyezni, hogy a Fórum filmszínház a tizhónapos szezon hat film bemutatásával huzta ki.

Sorrendben es sikerben a Royal Apolló következik. A szezon elején kisebb zökkenés után két nagy sikert könyvelhetett el. A „Négy ördög” és „Foz Follies” a beszélőfilmet új oldaláról mutat-ták be, mindkettő új diadal volt a „Talkie” szá-mára. Azután újra kisebb kisiklások következtek, amit a „Vad orchideák”, „Apák büne”, „Négy pajtás” és a „Végzet” című filmek sikere nemcsak egalizált, hanem a Royal Apolló mérlegét erősen aktívá alakította.

A Kamara a szezon első felében még néma volt, aztán gazdát cserélt. Új tulajdonosai kezében azonnal hangosra nyergelt át, és mint hangos mozi nagyszerű szezonot mutathat fel. A „Mienk az éjszaka”, „Vasárlarcos”, „Csak egy kislány...” és a „Nevető Budapest” bemutatásával hatalmas pluszt ért el. Elismeréseméltó, hogy a Kamara minden tekintetben előnyt ad a magyar hangos-filmnek, ha az talán gyengébb produkció is.

A Rádiusnak egy nagy sikere volt: Az „Atlantia.” Többi filmjeivel nem volt szerencséje, pedig műsora elég jól volt összeválogatva. Végeredményében hatalmas minusszal zárja a szezonját.

Különbön jövőre új tulajdonosa lesz. Hogy ki, azt még csak találgatják.

A Décsi Mozgó remek szezonot könyvelhet el. Majdnem minden filmje elsőrangú volt, különösen Chevalier galoppozott be a magyar közönség szeretetébe. Egészen biztos, hogy Chevalier a pesti mozibaktisok legfőbb ábrándja. A filmszakma doyenje, az „öreg” Décsi fiatalos tempera-mentummal vezeti moziját, szellemben moder-nebb, mint akármelyik pesti filmszínház-igazgató.

Az Ufa filmszínházak (Uránia, Teréz-köruti Ufa és Corvin) rosszul startoltak. Első hangos film-jük, a „Vasárnap délután” nem sikerült. Azonki-vül a német gyártmányu leadógépek körül is volt valami hiba, különösen a legutoljára átvett Cor-vin hangvisszaadása ellen volt sok kifogás. A sze-zon vége azonban hatalmasan feljavult. A veze-tést átszervezték, minden pozícióra megfelelő em-bert állítottak, a hibás gépeket kitünőkkel cse-relték fel és ennek az eredménye volt az, hogy a „Tigris”, a „Hollywood revü” és a többi szezon-végi filmek nagy sikereket arattak. Meg kell je-gyezni, hogy az Ufa jövő évi programja sokkal gazdagabb, mint az idej volt.

A Palacnak egy nagy, átütő erejű sikere: a «Submarine». Többi filmje az átlag határon mozgott. Az eredmény:

Uj magyar tulajdonosai, ha nem is keres-tek, de nem fizettek rá.

Azonban a vételár amortizációját plussznak szá-molhatják el.

A Corsó nem mutathat fel nagy sikereket, de bukásokat sem. Átlagszezonja volt, valami kis minusz azonban mutatkozott.

A Capitol nem keresett az idén. Terhes szer-ződései voltak, környéke sem tul jómódu, min-denesetre deficitel zár.

Az Orion, Budapestnek kétségkívül legartiszti-kusabb, legfinomabb kis mozija, minden erőlkö-dése ellenére deficitben van szintén. Pedig film-jei és szakszerű vezetése anyagi sikerekre is pre-desztinálhatná. Az Orion alapvető hibája, hogy tulságosan kis befogadóképességű ahhoz, hogy rentabilis lehessen.

Végül az Omnia semmi tekintetben nem hozott jót az idén. Eleinte kapkodva és szakértelem nélkül vezették, egy rövid időre be is zárt a szezon közepén. Azután új vezető került élére, aki azonban már nem sokat segíthetett. Külön-ben a szezon végén az Omnia kabaréva ala-kult át.

A világon minden, minden kulturországban gyártanak hangosfilmet. Nem beszélünk a nagy, gazdag nemzetekről, csak azt jegyezzük meg, hogy

az idén Csehországban 40 cseh nyelvű han-gosfilmet készítenek, Románia 12 román nyelvű filmet készít.

Mi itt állunk kulturfőleányunkkal és körülbelül 1001 a világon mindenütt nagy sikert elért filmbíre-ségünkkel — és még szó sincs a magyar hangos-filmgyártásról. Az akadémikusok, a külföld-imádók azt mondják, hogy nincs pénz és nincs gyártási lehetőség. Ennek a megcáfolására té-nyeket hozunk fel:

Ebben a gyártási szezonban, szóval mostaná-ban, Magyarországon 19 hangosfilm külső felvételeit készítik el, illetve fogják elkészí-teni.

Hogy Németországból, Franciaországból és Angliából miért jönnek hozzánk filmet gyártani, annak egyszerű oka van. Sehol nem olyan olcsó a statisztéria, sehol nem olyan olcsó a technikai segédor, sehol nem olyan olcsó az élelmezés, mint Magyarországon. Azonkívül tájaink külö-nösen alkalmasak filmgyártásra.

Végül álljon itt egy pár adat arra vonatkozóan, hogy filmek kölcsöndíja fejében az 1929/30-as szezonban milyen összeg vándorolt ki külföldre. A pesti amerikai filmképviseletok legelőször rez-sijüket (havi 50—60.000 pengő) fedezik és a fennmaradó összeget átutalják newyorki főinté-zetikeknek. Ez az összeg:

Metro Goldwyn	— — —	110.000	dollár
Warner-First	— — —	105.000	„
Paramount	— — —	65.000	„
Fox	— — —	55.000	„
Universal	— — —	24.000	„
Összesen:		359.000	dollár

Nem beszélünk a német, angol és francia film-kölcsönzőkről, amelyek összesen legalább

további hárommillió pengőt küldenek anya-intézetikekhez.

Egy azonban biztos: az elmúlt szezonban filmkölcsöndij fejében Magyarországról ötmillió pengő került ki külföldre.

Ebből az ötmillió pengőből legalább a felét meg lehetne takarítani és legalább további ötmillió pengőt lehetne elérni azzal, ha Magyarországon készült filmjeinket legalább német verzióban is elkészítenénk.

Bródy András.

BENDIX, A HIRES FÉL KARU ÁLLATSZELIDITŐ.

Nyári premier-téli műsor!

Rod la Rocque.

A Yoshiwara gyöngye

URÁNIA

Éjfél kalóz

K Ö Z G A Z D A S Á G

A „Reggeli Ujság” hajózási szakértőjének rendelkezésére bocsájtották a komphajó végleges terveit

A Dunán keresztül kell keresni a tengerre vezető utat

A Reggeli Ujság hajózási szakértője, akinek a komphajóról és a hajózási szubvenciókról szóló cikkei nagy feltűnést keltettek, a következőket írja:

A hajózási kérdésekkel kapcsolatban néhány ismertetést közöltem a Reggeli Ujság hasábjain. Örömmel konstátalom, hogy az illetékes körök szívesen fogadták fejtegetéseimet. Az a körülmény, hogy ehhez a kérdéshöz most már egyéb szakszerű hozzászólások is történnék, igazolja, hogy maga a nagyközönség is mennyire vágyódik az után, hogy a propagandán vagy gáncson kívül olyan magyarázatokat is nyerjen, melyek a szönyegen lévő kérdésekben a tisztánlátást előmozdítják.

Magamnak is igen nehéz volt a hozzászólás. Mert vizsgálataimat és az azokból levont következtetéseimet nagyon megnehezítette az a körülmény, hogy csak igen gyér számú és hiányos adat állt rendelkezésemre; azonkívül, hogy adatokban egymásnak ellentmondó közlemények jelentek meg. Valamivel többet tudtam meg abból az előadásból, amelyre éppen mint a cikkek íróját, a Magyar Közgazdasági Társaságba hívtak meg. A komphajónak és a levantei hajózásnak alapos ismerőivel közvetlenül is a cikkek nyomán folytatott eszmecsere-t is nyertem néhány adatot

végül tanulmányozás céljából még kézhez is kaptam a komphajó végleges tervét.

Megállapíthatom, hogy az általam kiszámított adatok zöme teljesen fedi a várható helyzetet.

A magyar hajózási kérdést állandóan abból a szempontból vizsgálom, hogy

Magyarország tengerhajózási kérdéseinek megoldásában más ut, mint a Dunán át, nem jöhet számításba.

Közleményeimből rámutattam arra, hogy Fiume távolosik a magyar állam fenntartásától és tarifális szempontból nagyobb előny, ha a rakomány a kiindulási ponttól a rendeltetési helyig az egész utat saját közlekedési eszközeinken teheti meg. Csak ily módon gyakorolhat az állam ingerenciát egy a tarifára, mint a menetrendre, követezkésképp a magyar exportcikknek elszállítási lehetőségeire. A vasúti tarifa folytán a Fiumén át történő szállítás feltétlenül drágítólag hatna áruinkra, mert az összfuvardíjnak jóval kisebbik hányada esik a tengeri szállításra.

Nem szabad tehát komoly mérlegelés tárgyává tenni olyan törekvéseket, amelyek oda irányulnak, hogy egy, már a szállítás természeténél fogva lényegesen drágább utat és tőlünk távol eső kikötő képezze a szubvenzionált magyar vonaljaratok kiinduló pontját.

A dunai problémánál — mert hiszen a fiumei kérdést a fentiek alapján ki is kapcsoltam — került egymással szembe a komphajó és normál teherhajó mint ugyanazon célt — a magyar export fokozását és a dunai hajózás fellendítését — szolgáló eszközök.

A probléma a következő: ad-e oly lényeges előnyök a komphajó; és a tervek biztonsága minden tekintetben annyira kielégítő-e, hogy elfogadhatósá a normál teherhajó helyett.

A komphajó önköltségszámítása

Lássuk az önköltségi számításokat a rendelkezésemre bocsájtott és véglegesnek tekinthető adatok alapján.

I. Komphajó.	
Leírás	175.000 P.
Biztosítás	168.000 „
Karbantartás	134.400 „
Központi regie	67.200 „
Fizetések és bérek	131.000 „
Előre nem látott kiadások	35.000 „
Évi fix költségek összesen	710.600 „
Gépüzem költségek évi 16 utazást felvéve Sulina Port Said és vissza	171.883 „
Dokkolási költségek	6.500 „
Kikötői és révkalauz illetékek	121.242 „
Összesen	1.010.225 P.

Miután a komphajó szállító képessége 2000 tonna, tehát oda és vissza évi 16 utazás alatt 64.000 tonnát szállíthat. Az egy tonnára eső szállítási önköltség 15.80 P., amelyhez még hozzáadva az uszályok ki- és berakodási költségeit, az egy tonnára eső összes költség:

100%-os kihasználás mellett	20.— P.
66%-os kihasználás mellett	27.90 P.
50%-os kihasználás mellett	35.80 P.
33%-os kihasználás mellett	51.60 P.

A normál teherhajó önköltségszámítása

A levantei hajózást ismerők gyakorlati tapasztalatai alapján azonos következtetésre jutottam, hogy egy 3800 tonnás teherhajó a kikötőkben eltöltött hosszú tartózkodás miatt 8 utazásnál többet nem teljesíthet évente. Ennek oka egyrészt a kikötői rakodóberendezések tökéletlen volta, másrészt az uszályból a hajóra való átrakodásnál a tapasztalatban mutatkozó jelenségek, végül pedig az emberi munkaerőnek kicsiny teljesítőképessége (helyesebben valóságos teljesítménye).

Ezek a komphajóval kapcsolatos megállapítások azonban kifejezetten a levantei forgalomra vonatkoznak, mert az északnyugat-európai kikötők tanulmányozásai során nyert tapasztalataim sokkal előnyösebbek a normál teherhajó rakodására vonatkozólag.

A mondottak alapján a normál teherhajóra vonatkozó költségszámítás az alábbiak szerint alakul:

Leírás	85.000 P.
Biztosítás	85.000 „
Karbantartás	68.000 „
Központi regie	42.000 „
Fizetések és bérek	131.112 „
Előre nem látott kiadások	26.000 „
Évi fix költség összesen	437.112 P.
Gépüzem-költség évi 8 utazást felvéve Sulina—Port Said és vissza	100.336 „
Kikötőilletékek	98.161 „
Összesen:	635.609 P.

Miután a teherhajó szállítóképessége 3800 tonna, tehát évi 8 utazás alatt oda és vissza, összesen 60.800 tonnát szállíthat; az egy tonnára eső szállítási önköltség 100%-os kihasználásnál 10.44 P., amelyhez hozzáadva még az átrakodási, ki- és berakodási költségeit,

az egy tonnára eső összes költség:

100%-os kihasználás mellett	23.44 P.
66%-os kihasználás mellett	28.66 P.
50%-os kihasználás mellett	33.88 P.
33%-os kihasználás mellett	44.32 P.

A komphajó javára mutatkozik tehát 100%-os kihasználás mellett 3.44 P. tonnánként, 66%-os kihasználás mellett 0.76 P. tonnánként.

A teherhajó javára pedig 50%-os kihasználás mellett 1.92 P. tonnánként, 33%-os kihasználás mellett 7.28 P. tonnánként.

Meg kell még a komphajó javára állapítanom, hogy a komphajó tervai alapján eszközölt azon számítás, amely évi tizenhat utazással számol, pesszimiztikusnak nevezhető, mert a komphajó a bemutatott tervek szerint évente több utazást — mintegy 23 utat — is teljesíthet.

Elfogadható az az érvelés is, hogy gyakrabban közlekedő, de kisebb kapacitású hajók könnyebben láthatók el rakománnyal, mint a nagyobb kapacitású, de ritkábban közlekedő hajók.

A komphajó technikai szempontból

A szakszerű vitának még egy eredményét kell megállapítanom. Rámutatott volt ugyanis arra, hogy a komphajó manőverezésére a sulinai kikötő nem alkalmas, mert részben cca 7.0, részben cca 7.6 m. mély, viszont a rév, melynek mélysége 12—15 m. között váltakozik, alkalmatlan, mert a tenger mozgása itt már sokkal erősebb, semhogy a manőverezésre alkalmas teret nyújtana. A komphajó tervezői tehát további kutatásra kényszerültek és a British Admiralty Chart No. 2207. angol tengerészeti térkép alapján

Sulina városától északra a Duna medrében meg is találták azt a helyet, ahol mintegy 10 m. vízmélységnél a dokkolási manőver biztonságosan elvégezhető.

Megkapva végre a komphajó terveit, áttérhetek ezen rendelkezésemre bocsájtott tervek műszaki tanulmányozásának eredményeire is:

1. A hajó mint konstrukció. A szerkezeti részek anyaga, valamint méretezése, szilárdságtani szempontból, úgy hosszanti, mint keresztirányban a hajító és nyíró igénybevételekre, továbbá huzásra és nyomásra teljesen kielégítő.

2. Stabilitás. Áttanulmányoztam és utánaszámítottam egy a vízvonalak inerciányomatékát, mint a metacentrumnak a rendszer (teljesen felszerelt hajó, uszályok és rakomány) sulyponttól és a displacement-sulyponttól való távolságát; ezek alapján a kezdeti és kihajlási stabilitást. Mindezek szintén megfelelnek a tervezés követelményeinek. Sőt az alakstabilitás a szokottnál előnyösebb is azáltal, hogy a hajó oldalfalai cca. 70 cm-el a vízvonal alatt, kifelé hajolnak. Tehát a hajónak oldalt hajlása esetén, a hajót visszatéríteni igyekvő nyomaték is nagyobb, mint egy párhuzamos oldalfalu hajónál, mert a vízbemerült rész vizkiszorítása nagyobb lévén, mint a kiemelkedő részé, a displacement-sulypont eltolódása folytán a felhajító erő karja meghosszabbodik és a metacentrum távolsága a sulyponttól megnagyobbodik.

3. A hajó oldallengéseinek csillapítására a Frahm-féle tartányok szolgálnak, amelyek bár

az ide-oda lengő víztömegek és a felhajító nyomatékkal ellentétes irányú nyomaték folytán csökkentik a stabilitást, mégis előnyös hatást gyakorolnak a hajóra és rakományra azáltal, hogy a hajó oldallengéseinek számát és nagyságát kisebbítik.

4. A rögzítő szerkezet. A komphajó terveireh mellékelt leírásban meg vannak említve az uszályoknak a hajóhoz való erősítésére szolgáló gyűrűk, amelyeknek célja az uszályhajófenék és komphajófedélzet közötti surlódás segítségével elegendő biztonságot nyújtani az uszályok elmozdulása ellen, még nagy viharok esetén is.

Tekintettel arra, hogy az uszályok rögzítésének tökéletes biztosítása elsőrendű követelmény,

a tervezők bizonyára fokozott figyelemmel lesznek rögzítő szerkezetek elhelyezésére és méretezésére.

Cikkeim megírásánál az a lelkesedés vezetett, hogy a hajózási kérdésben történnék valami. Külföldi tanulmányaim és összes adataim alapján igyekeztem hozzájárulni ahhoz, hogy a kérdések tisztázódjanak.

Az a követelése, hogy a dunai hajózást kell fejleszteni, a dunai utat kellőképp kihasználni és a Dunán keresztül keresni a tengerre vezető utat,

helyeslésre talált mindekinél, aki a most szönyegen forgó hajózási kérdéseknél csak a közérdeket tartja szem előtt.

A komphajót ért kritikák kapcsán erőteljesebben ütötte fel fejét a fiumei hajózás kérdése, holtan éppen ez az elgondolás jelenti csupán az áldozatok viselését, a keresett előnyök elérése nélkül.

Nyitva marad még a szubvenció kérdése, — jogosultsága, — mily módon való helyes megoldása.

Ky.

Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság

E vállalat igazgatósága elhatározta, hogy a folyó évi június hó 30-án megtartandó közgyűlésnek az 1929-es üzletévre részvényeként egy mint az előző évben, 3.5 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

Az elegancia

egyik legfontosabb kelléke a jól szabott, divatos férfiing, mert az ing az a ruhadarab, ami leginkább szembeötlök, főleg nyáron, amikor mellény nélkül járunk, vagy éppen ingujjban.

Elegáns

férfi el sem képzelhető kifogástalan szabású, tökéletes kivitelű izléses ing nélkül. Ezeknek a követelményeknek teljesen megfelelnek azok a selyempuclin, angolzefir és oxford

férfiingek

melyek 14 napos ingvásárunk

keretében az eddigi 14 és 16 pengős árak helyett

9.50 pengőért kerülnek eladásra

Feltétlenül nézze meg ezeket az ingeket bemutató kirakatainkat! Vidékieknek utánvétellel szállítunk!

LUSTIG EDE

RÁKÓCZI-UT 2

Érdekes tartalommal jelent meg a

GAZDASÁGI VILÁG

Felelős szerkesztő: Kármán Aladár

Főbb tartalom:

Az ipar érdekeit nem szabad áldozatul dobní a mezőgazdaság érdekeinek. — Magyar indítványra megcsinálják a fizetésképtelenségek nemzetközi statisztikáját. — Azt akarjuk, hogy minél több ember minél boldogabb életet élhessen szépen a földön. Az OMGE centenáriuma alkalmából írta: Buday Barna. — Magyarország megmivelt földterületének csak egynegyed része van bérlőkézben. — Létrejött az életbiztosító társaságok kartelje. — Nádosy Imre volt országos főkapitány nyersbőr- aukciók rendezésére kizárólagos jogot kért a kormánytól. — Mennyi állami szubvenciót élvez a Tejszövetkezeti Központ. — Sebestyén Arnold. — A tőzsdeválasztás epilógusa. Irta: Nagy Andor, a tanácsi választásokat előkészítő nagybizottság elnöke. — A záloglevélkoncentráció tönkretenné a mezőgazdasági hitelt. — Érdekes balesetbiztosítási tervet. — A

magas betéti kamatok káros befolyása a gazdasági életre. — Nyílt levél dr. Hallóssy István kamarai segédtitkárhoz. Irta: Kármán Aladár. — Budapest-fürdőváros legendája. Irta: Dr. Rátkay Károly. — Nagy Andor. — Az autóipar sulyos helyzete, Bolgár Aladár az Ausro—Daimler—Puch—Steyr-művek magyar kereskedelmi r.-t. ügyvezető igazgatójának nyilatkozata. — A német tüzbiztosítási feltételek sulyosbítás nem befolyásolja a magyar biztosító intézeteket. Gergely Tódor, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatójának nyilatkozata. — A Szabadság-téri protestáns butorizletből ismét hitelszövetkezetet csináltak. — A Hangya és a kötelékébe tartozó szövetkezetek és vállalatok 67.8 millió pengővel vesznek részt az ország gazdasági életében. — Stb. stb. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V, Arany János-u. 9. Tel. 156—70

A magyar-osztrák kereskedelmi pótegyezmény életbelépése Jugoszlávia hozzájárulásától függ

Nem köthetünk a jelenleginél rosszabb magyar-csehszlovák szerződést

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A gazdasági élet két nevezetesebb eseménye, amely egy napon került nyilvánosságra, hogy hosszú tárgyalás után tegnap Bécsben aláírták a magyar-osztrák kereskedelmi pótegyezményt és ezzel szinte egyidejűleg jött híre annak is, hogy a cseh-szlovák kormány, miután a Prágában a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződés módosításáról folytatott tárgyalások eddig nem vezettek eredményre, a jelenleg érvényben levő szerződést ez év december 15-ikére felmondotta. A magyar-osztrák pótegyezmény aláírása miniszterválságot idézett elő Ausztriában, mert Hainisch dr. a volt osztrák szövetségi elnök, a jelenlegi Schöber-kormány kereskedelmi minisztere, aki a minisztertanács e szerződés megkötése ellen foglalt állást, a szerződés aláírása után beadta lemondását. Ami a magyar-osztrák kereskedelmi pótegyezmény értékét a gyakorlatban illeti, meg kell állapítanunk, hogy az Ausztriával kötött pótegyezmény gyakorlati alkalmazására mindaddig nem kerülhet sor, amíg

Ausztria új gabona- és lisztvámjainak életbeléptetéséhez Jugoszlávia hozzájárulását ki nem eszközölte.

Ausztria ugyanis, amíg Magyarországgal kötött régebbi szerződését július elejére felmondotta, nem tehetette ugyanezt Jugoszláviával kötött szerződésével, amely csak 1931 június 30-án jár le. Hogyha Ausztriának Jugoszláviával megegyezni nem sikerül, az új gabona és lisztvámok Magyarországgal szemben sem emelhetők, mert

az osztrák-jugoszláv szerződésben kikötött vámokat a legtöbb kedvezmény címen mi is élvezzük.

De ha a megegyezés Ausztria és Jugoszlávia között létrejön, és így az új magyar-osztrák pótegyezmény is életbeléphet, kétségtelen, hogy Ausztriával való kereskedelempolitikai helyzetünk lényegesen rosszabbodni fog. Legfontosabb kiviteli cikkeinknek,

a gabonának és a lisztnek osztrák vámjait az új szerződés sokszorosan felemelte.

A nagymértékben felemelt lisztvámok hatását csak kis részben fogja enyhíteni az, hogy a beviteli kontingens egy részét, pontosabban 1929. évi liszt kivitelünknek körülbelül felét, az úgynevezett kisebb vámok mellett eszközölhetjük Ausztriában.

Csehszlovákiával kötött szerződésünk csehszlovák részről való felmondása előrelátható volt, minthogy a csehszlovák kormány azzal a feltétellel kezdte meg az új tárgyalásokat a magyar kormánnyal, hogy

amennyiben június 15-ig az új megállapodás nem jönne létre, a szerződést felmondja.

A jelenleg fennálló szerződésben hathónapi felmondási határidő köttetett ki úgy, hogy e szerződést december 15-re lehetett felmondani. Természetes, hogy a felmondás időtar-

tama alatt a tárgyalások folynak. Csehszlovákia nemcsak gabona- és lisztvámjának körülbelül az osztrák színvonalra való emeléshez kívánja hozzájárulásunkat, hanem

az állat- és husvámokat is sokszorosan akarja emelni

és az 1926. évi recept szerint ismét kereskedelmi szerződésekkel le nem szállítható úgynevezett minimális vámokkal kíván bennünket befejezett helyzet elé állítani.

A magyar kormány részéről nagy hiba volna, ha hozzájárulna Csehszlovákiával szemben való kereskedelempolitikai helyzetünk továbbj romlásához.

A jelenleg fennálló csehszlovák-magyar szerződés is kedvezőtlen Magyarországra nézve

és az 1926. évben kötött szerződés következtében Csehszlovákiával való kereskedelmi mérlegünk állandóan passzív.

A jelenleg érvényes szerződés megkötése után magyar részről hangzott el a kívánság a szerződésnek magyar érdekből való revíziójára. Lehetetlen tehát, hogy most csehszlovák érdekből revidálják a szerződést. Részünkről már nagy engedmény a mai ráknézve hátrányos helyzetbe való belenyugvás.

Az Ausztriával és Csehszlovákiával szemben előállott új kereskedelempolitikai helyzettel egyébként

a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kedden tartandó teljes ülése is foglalkozni fog és a teljes ülés el Székely Artur dr. kamarai titkár által terjesztendő határozati javaslat felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a Csehszlovákiával megindult kereskedelmi szerződési tárgyalásokon gondoskodják arról, hogy ha jobb eredményt elérni nem lehetséges, legalább is a mai kereskedelempolitikai statuskvót tartsa fenn,

vagyis Magyarországra nézve már ugyis kedvezőtlen kereskedelempolitikai helyzet további rosszabbodásához hozzá ne járuljon.

A Nova mérlege

A Nova Közlekedési és Ipari Részevnytársaság igazgatósága megállapította az 1929. évi mérleget és zárszámadást, amely az előző évi nyereségáthozattal együtt 1.022.296.13 pengő nyereséget tüntet fel. Az igazgatóság a folyó évi június 30-án megtartandó közgyűlésnek részvényenként 2 pengő osztalék fizetését fogja javasolni.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Rt. igazgatósága dr. Scitovszky Tibor öccsellenciája elnöklete alatt megtartott ülésén elhatározta, hogy az e hónap 27-én megtartandó közgyűlésnek részvényenként 30 fillér osztalék fizetését fogja javaslatba hozni.

Háromszorosan tuljegyzték a német Young-kölcsönt

Berlin, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Young-kölcsönre Németországban 98 milliónyi jegyzés futott be és miután a kölcsönösszeg mindössze 36 millió, a jegyzéseket csökkenteni kell.

Párizsban a kölcsönt parin felül jegyzik. Londonban kétszeresen tuljegyzték a kölcsönt.

Svájcben a határidő előtt zárták le a kölcsön jegyzését, mert röviddel a jegyzés megindítása előtt máris tuljegyzték a kölcsönt.

Az olaszok 110 milliónyi kölcsön rüszletét ugyancsak tuljegyzték és a jegyzési listákat tegnap délután lezárták.

Hennel Margit a halállal birkózik...

Látogatás Hennel Margit festőművész nő betegágyánál, aki vőlegénye utáni bánatában morfiummal megmérgezte magát

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt Hennel Margit festőművész nő Székely Bertalan-utca 5. szám alatti lakásán megmérgezte magát. A fiatal és feltűnően csinos festőművész nő három héttel ezelőtt egy öngyilkossági tragédia egyik szereplője volt, amikor Szekeles László ügyvédjelölt ugyan csak a Székely Bertalan-utca 5. szám alatt föbelette magát és két nappal később a Rókus-kórházban meghalt. Szekeles László holttestét szülei hazaszállították Keszthelyre, ahol nagy részvét mellett eltemették.

A festőművész nő, aki jegybenjárta az öngyilkos ügyvédjelölttel, azóta buskomor lett és hozzátartozói előtt többször említette, hogy vőlegénye korai halálát nem tudja túlnéni. Az elmúlt héten Hennel Margit Keszthelyre utazott s meglátogatta Szekeles László sírját. Ugy látszik ekkor fogamzott meg benne a gondolat, hogy követni fogja vőlegényét a halálba. Budapestre való visszaérkezése után az öngyilkossági kísérletet csakugyan el is követte.

Hennel Margitot a Glück-szanatóriumba szállították és Pápan lakó tekintélyes és jómódú szüleit értesítették az újabb öngyilkossági esetről.

A festőművész nő állapota a szombati nap folyamán rendkívül súlyosra fordult, úgyhogy az orvosok már-már lemondtak életéről. Fiatal szervezete azonban legyűrte a mérge gyilkos hatását és a vasárnapi nap folyamán állapotában kezelőorvoss, Ujlaky Zoltán dr. szerint lényeges változás állott be. A déli órákban néhány pillanatra visszanyerte eszméletét, láthatólag megkönnyebbült, amikor öreg édesanyját ágya mellett meglátta. A festőművész nő édesanyja fáradhatatlanul ápolja leányát és érdeklődésünkre a következőket mondta:

— Leányom öngyilkossága kimondhatatlanul megrendít bennünket. Ő az egyetlen gyermekünk, mert a másik leányom négy évvel ezelőtt Münchenben járt szerencsétlenül. Lakásán egy spirituszforraló felrobbant, súlyos égési sebeket szenvedett és nem sokkal később sérüléseibe belehalt. Margit maradt most már egyetlen gyermekünk és minden reményünk... Talán életben marad... Csak a jó Isten segíthet...

Az utolsó szavakat már elcsukló hangon, könnyes szemekkel mondja. Hennel Margit 22 esztendő festőművész nő birkózik a halállal.

Látta?

Ezt kérdi ma mindenki. És csodálat és kielégülés moraja fut végig Budapest közönségén a

KRONE CIRKUSZ

káprázatos előadásainak nyomán. Egyik ámulatból a másikba esett ez a finnyás, kritizáló közönség és bírálaf helyett egyhangu a superlativuszokban zengő dicséret és elismerés

Egészen új, egészen más, egészen rendkívüli, amit a

Krone Cirkusza

nyújt. Üljön fel tehát ön is az 55-ös villamosra és jöjjön el az előadásra. Nem fog csalódnai, sőt többet kap, mint amennyit vár.

Fontos tudnivalók:

Helyárak 1.40-től felfelé
Állatkerít belépőjegy 1 pengő, gyermekek és katonák a felét fizetik.

Előadás naponta 8 órakor, csüförtök, szombat és vasárnap 2-2 előadás, délután 3 órakor és este 8 órakor • Krone monstre szimfonikus zenekara hangversenyez egy órával az előadás kezdete előtt, amikor a közönség már elfoglalja a helyeit • Allóhely nincsen!

Megszervezett forgalom • Sűrű villamosközlekedés • 50 különvonat előadás után • Menetidő 20-25 perc

Jegyelővétel: Budapest Párisi Nagy Áruház, VI. Andrásy-ut 39. Telefon: Automata 136-60 és 136-61. Ujpesten: Márkus bank- és váltóüzlete, Árpád-utca 67. sz. Telefon: Automata 946-00. Cirkusz-pénztár, telefon: 943-43. Cirkusz-igazgatóság, tel.: 944-95

Az állatkerít, 850 ritka példány, reggel 9-től napnyugtáig van nyitva

Amerikai méretek — európai nivó!

MODERN BUTOR SZALÓN

tavaszi oecasio vásárt rendez. Több száz szoba mélyen leszállított áron kerül eladásra

1 komplett teleháto . . . . . 400 P-től
1 komplett ebédő . . . . . 750 P-től
Modern komplett uriszoba . . . . . 440 P-től
Legyezős angol garnitúra . . . . . 350 P-től
Gyönyörű szalongoarnitúra . . . . . 170 P-től

Hittelképes vevőknek kedvező fizetési feltételek.

Gáspár Üllői-ut 14. Alapítva 1905
Nándor Címre üdvözl!

SIRKÓ PFEIFER és HESZKY kőfaragómeszerek új helyisége: Budapest, VII, Károly-körut 3/c (Dob-utca sarok)

Csak egy húzás, már június hó 21-én!

54. magy. kir. áll. sorsjáték

Összesen 17.000 nyeremény, melyek mind készpénzben fizetnek ki.

Főnyeremény:

30.000 pengő

Nyeremények: 20.000 P, 15.000 P, 10.000 P, több 5000 P, 2500 P, 2000 P, 1000 P stb. stb.

Egy egész sorsjegy csak 3 pengő

Kapható minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzszeben stb.

Utolsó hét

Sima lesz a lába, ha dr. Morisson szőrtelenítőt használ

MARVALITS (BTC)

KÉPES SPORT-ÚJSÁG

VOLENTIK (Ujpest)

A „REGGELI ÚJSÁG“ ÁLLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

Minden a sportot érintő közlemény és kép, a „Reggeli Újság sportszerkesztőségéhez“ címzendő
Budapest, V., Lipót-körút 5
Telefon: 296-99 és 125-10

II. évfolyam, 26 szám
Hétfő, 1930 június 16

Vasárnap délután 4 órától a sportszerkesztőség címe
VI., Vilmos császár-út 34
Telefon: 229-31 és 253-09

Bocskay-Ferencváros 2:0 (1:0)

Magyar Kupa elődöntő - 4500 néző - Góllövők: Vincze, Markos

Debrecen, június 15.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Bocskay-Ferencváros 2:0 (1:0). Magyar Kupa elődöntő mérkőzés. 4500 néző. Bíró Csárdás Gusztáv. Góllövők: Vincze (I. félidő 18. perc), Markos (II. félidő 45 perc).

A Ferencváros Turay és Bukovi helyén Gyurcsónál és Lykával állott fel, Furmann játszott jobbhalfot. A Bocskay Semler helyén Mórát szerepeltette. A mérkőzés Szaploneczay Éva, az új Miss Hungária kezdőrugásával indult meg.

A szél és a nap ellen játszó Ferencváros kezdte a támadásokat.

Takács II. lövését a második percben a kapufa védte.

Helyzet egyelőre nem alakult ki, mert mindkét csatársor sokat rontott. A 15. percben vezette a Ferencváros az első támadást, Takács II. azonban Tanczos átadásából élesen a kapu mellé lött. A 18. percben Sághy szöktette Vinczét, aki Markoshoz továbbította a labdát. A jobbszélső kidriblizte a Ferencváros védelmét, a vonalról lassan Vincze elé gurította a labdát, aki

a vetődő Amsel mellett gólt lött. (1:0).

A következő percben Mertin lövését a kapufa mentette. A Bocskay folyton támadott, a Ferencváros hátvédei állandóan ofszájra állították csatársorát. A közönség zajosan tüntetett a Ferencváros játékmódora ellen, úgyhogy a bíró néhány percig szüneteltette a játékot. A 33. per-

ben nagy kavargás volt a Bocskay kapuja előtt. A labda Kohuthoz került, aki két lépéssel az üres kapu mellé gurította. A 45. percben Markos egyedül kicselezte a védelmet, a 11-es tájékaról azonban tiszta helyzetből kapu mellé lött.

A második félidő 2. percében Wampetics lövése, amely gólnak látszott, a háló fölé került. Az 5. percben ismét jó helyzete volt a Ferencvárosnak, Takács II. azonban nyugodtan állította a labdát és öt lépéssel kapu mellé lött. A 15. percben Vincze ofszájra lövte el, amit a bíró nem adott meg. Ezután szélvihar, majd eső támadt. A Ferencváros a mérkőzésnek ebben a részében szinte kapujához szögezte a Bocskayt. A Bocskayvédelem mindent önfeláldozóan mentett, a Ferencváros csatársorának semmi se mikerült s így az ostrom eredménytelen maradt. A 32. percben Toldy ofszájra indulva gólt rugott, amit a bíró nem adott meg. A várt Ferencvárosi finis helyett a Bocskay fekiútt be erősen a játékba.

Markos az utolsó percben félpályán kapta a labdát, kicselezte az egész védelmet és a kapu közeléből védhetetlen gólt lött (2:0).

A Ferencváros csatársora igen gyengén játszott s az egész csapat csalódást keltett. A Bocskay csatársora is gyenge volt, a halvesor azonban, amelynek oroszlanrésze volt a győzelemben, kiváló formát mutatott.

A Bocskay ezzel a győzelmével bejutott a Magyar Kupa döntőjébe, ahol a Bástya lesz az ellenfele.

nás, Hász, Hazy, Hullmann, Wenk és Svéd mind meglelték és teljes igyekezettel küzdöttek a technikásabb együttes ellen. Az első félidőben még szépen tartotta magát az FTC és a 2:1 félidő elég hű tükre az izgalmas mérkőzésnek. A második félidőben már nem birta szusszal az FTC csapata és egymásután kénytelenek látni a hálójukban táncoló gólokat, melyek közül Brandy harmat, Homonnay II. kettőt, Szabó pedig egyet dobott. Az FTC egyetlen gólját Hazy dobta. A mérkőzést jól vezette dr. Beleznay László.

III. ker. TVE—MUE 9:1 (5:1).

A nemzetközi hírnevnek és tekintélynek örvendő óbudai csapat a szezon elején már kitűnő játékkal örvendeztette meg híveinek táborát. A nagy gólarány teljesen kifejező a III. kerületiek óriási fölényének és dacára annak, hogy a mérkőzés folyamán a III. ker. legjobb embere, Musitz megsérült Lakó I-el történt összeütközése folytán, a csapat hat emberrel játszva is teljesen legázolta a MUE-t.

A két csapat felállítása a következő:

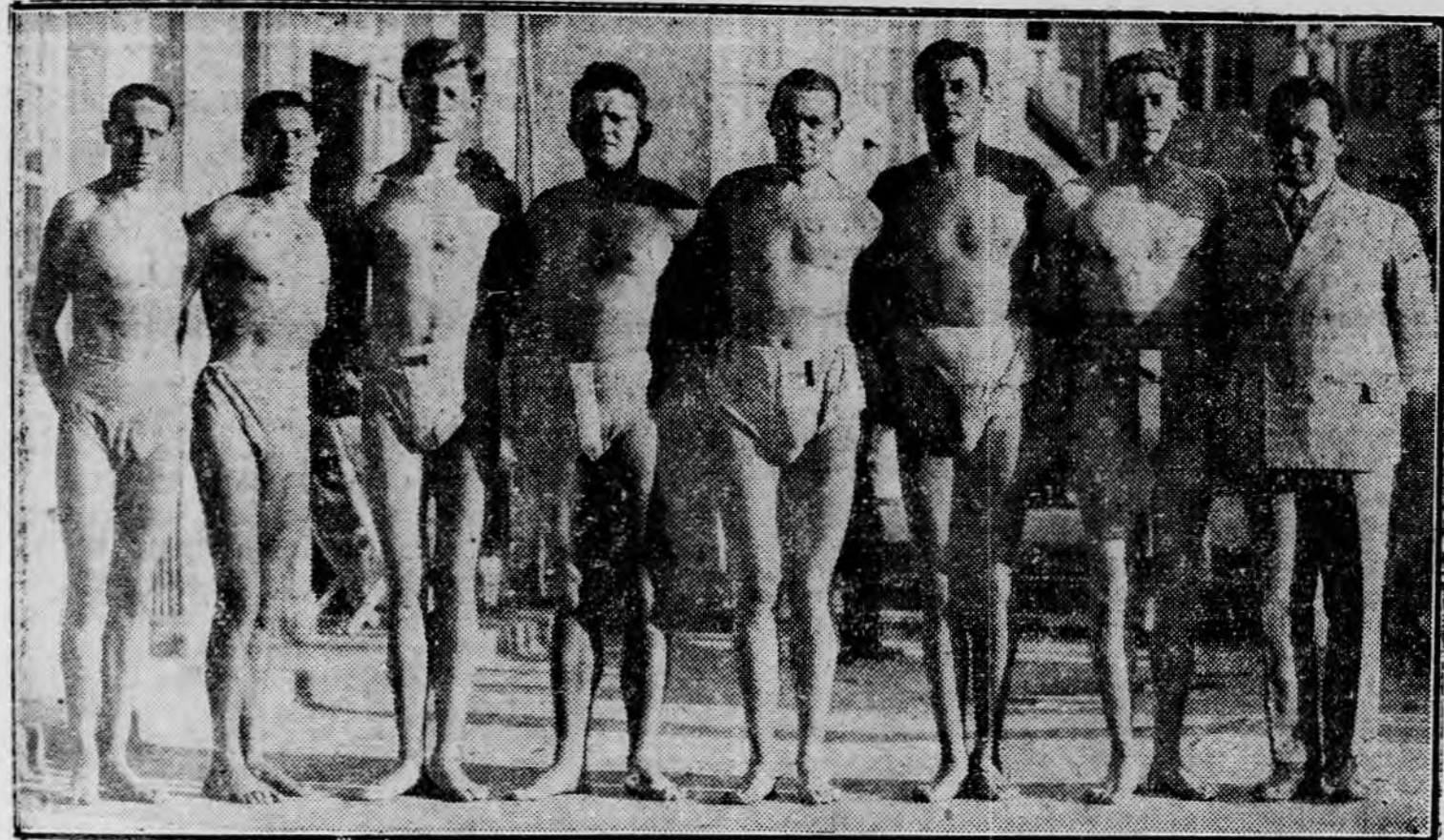
III. ker. TVE: Bródy, Sárkány, Kékessy, Surányi, Musitz, Czele, Róbert.

A MUE csapata: Kovács II., Lakó I., Lakó II., Petüs, Mosászky, Mattyasovszky és Lutner.

Schrenker bíró sipjelére feszült érdeklődés közben indul meg a mérkőzés, mely rövidesen a III. kerületiek nagy fölényét mutatja. Egymásután dob két gólt Musitz, majd a harmadik és negyedik gólt kitűnő összjátékából Czele lövi. Ekkor sikerül Petüsnek egy szépségtapasszerű gólt a III. kerületieknek bedobni. Surányi góljával záródik az első félidő. A második félidőben történik Musitz zsemserülése, ennek dacára az óbudai csapat Kékessy révén egy góllal jut és Czele révén még három góllal terheli meg a MUE hálóját. A mérkőzést vezető bíró lelkiismeretes igyekezettel látta el tisztjét, de sok hibát nem vett figyelembe.

MALLÁSZ GITTA

AZ FTC VIZIPÓLÓCSAPATA

2000 levente parádés sportünnepe

Tizenötezer főnyi közönség lelkesen ünnepelte a magyar—olasz ifjuság bajtársi találkozóját

Ünnepi gyűlékezésre sorakoztak fel vasárnap délelőtt a fővárosi leventék, hogy számot adjanak arról a komoly és fegyelmezett munkáról, amelyet oktatóik vezetésével egy év óta végeztek. A leventeszázadok végtelen sora a zenekarok pattogó indulóira vonult fel a ferencvárosi pályára, ahol a magyar társadalmi és sportélet előkelőségein kívül megjelent az egész budapesti olasz kolónia is Pignatelli herceg és Oxilia katonai attasé vezetésével, hogy szemtanui legyenek azoknak a remek mutatványoknak, amelyeket a magyar leventék és a meghívott olasz avantgárdisták programjukba iktattak.

Az oszlopokba állt leventecsapatokat és avantgárdistákat valóságos zászlóerdő előtt Budapest nevében Lobmayer Jenő fővárosi

tanácsnok magyar és olasz nyelven üdvözölte. Ezután kezdetét vették a Tasnady Imre és Eördögh József által betanított zenés szabványgyakorlatok, majd az olaszok friss és eleven atletikai stílusgyakorlatai. Erődy Harrah Béla, dr. Szalai József, Pelle István, Kunst Gyula, Horváth István és Kandász Ferenc leventeoktatók csapatai látványos és tökéletes szer- és talajtorna bemutatói után a szereplők és a közönségre egyaránt mulatságos 8-szor 25 méteres tréfás staféta-verseny következett.

A gazdag műsorú sportünnepély egyéb változatu számait a tribünöket zsúfolásig megtöltő közönség több ízben tüntető lelkesedéssel fogadta és meleg ovációban részesítette az ifju olaszokat is.

AZ 1500-AS CSAPATVERSENY A FORDULÓBAN

Nagy közönség és jó eredmények a MAFC nemzetközi uszóversenyén

A MAFC vasárnapi uszóversenyén szépszámu érdeklődő közönség jelenlétében rendkívül népes mezőnyök álltak starthoz. A nagy érdeklődés értendő volt, hiszen a futballbajnokságok befejezése után elérkezett az ideje, hogy a közönség a víziló-bajnokságok izgalmas eseményei és a nemzetközi sikereket elért uszó-versenyzőink felé forduljon. A vasárnap délutáni verseny, amely az osztályok uszók részvétele folytán bizonyos mértékig nemzetközi jellegű volt, uszósportunkban sok szép eredményt hozott.

A nemzetközi vándordíjas bajnoki és XV. Királydíj verseny lefolyása a következőképpen történt:

100 méteres hátuszás (Roeseemann és Kühnemann-vándordíj). 1. Nagy 1 p. 15.2 mp., 2. Ulrich UTE 1 p. 15.2 mp., 3. Rödiger, Grätz és Herendi holtversenyben 1 p. 18.4 mp.

400 méteres gyorsuszás. 1. Vitéz Halasy Olivér UTE 5 p. 28.4 mp., 2. Mihálik István SZUE 5 p. 29 mp., 3. Seitz Gratz AK 5 p. 38.6 mp.

100 méteres ifjusági gyorsuszás. 1. Hazay Kálmán MTK 1 p. 06.8 mp., 2. Brandt Jenő MTK 1 p. 09 mp., 3. Pauer Ödön MAC.

200 méteres junior melluszás. 1. Forauer Graz AK 3 p. 11.6 mp., 2. Balázs Ambrus BEAC 3 p. 20 mp., 3. Sárosi Imre FTC.

100 méteres hölgy hátuszás. 1. Mallasz Gitta FTC 1 p. 28.6 mp., 2. Veres Magda FTC 1 p. 36.8 mp., 3. Komáromi Bözsi UTE 1 p. 46.4 mp.

100 méteres gyorsuszás. Királydíj. 1. Wannie II. András SZUE 1 p. 0.08 mp., 2. Szabados László UTE 1 p. 0.5 mp., 3. Serény FTC.

50 méteres III. osztályú gyorsuszás. 1. Szamkó Jenő UTE 30 mp., 2. Kornut Iván UTE 30.2 mp., 3. Hazy FTC 30.6 mp.

Budapest-kerület 1930. évi műugró bajnoksága. 1. Kovács Ferenc UTE 73.06 pont, 2. Lenhard J. MAC 72.4 pont.

Budapest-kerület 1930. évi 400 méteres melluszó bajnoksága. Bajnok: Hild László UTE 6 p. 30.6 mp. Országos rekord! 2. Forray József FTC 6 p. 40.8 mp., 3. Tóth Zoltán UTE 7 p. 0.2 mp.

4x50 méteres gyorsuszó staféta. Honvédelmi vándordíj. 1. SZUE csapata, amelynek tagjai Mihályffy, Boros, Wannie II. voltak. Idő: 1 p. 53.2 mp., 2. BBTE 1 p. 56.4 mp., 3. BESZKÁRT 1 p. 58.4 mp.

100 méteres hölgygyorsuszás. 1. Stieber Lotti dr. MAC 1 p. 21.2 mp., 2. Mallasz Gitta FTC 1 p. 21.6 mp., 3. Boros Joli FTC 1 p. 30.8 mp.

3x50 méteres junior vegyes staféta. 1. UTE 1 p. 50 mp., 2. BBTE 1 p. 50.4 mp., 3. NSC 1 p. 50.8 mp.

4x50 méteres vegyes staféta. Germánia vándordíj. Legutóbbi védő 1929-re a SZUE csapata volt 2 p. 14.6 mp.-es idővel, 1930-ra szintén a SZUE védte a díjat. A győztes csapat tagjai Dunay, Herendy, Boros és Wannie II. A csapat ideje 2 p. 14.8 mp. Második az UTE 2 p. 16.2 mp., 3. a III. kerület TVE 2 p. 13.6 mp.

Váli Rezső, Machán Tibor vezérevezős, Molnár László kormányos.

A szépen sikerült verseny utolsó száma volt a négyvezős verseny kormányossal, palánkos hajók részére, bármilyen kategóriájú versenyzők részére, magyar gyártmányu hajóban:

1. Budapest Evezős Club 2 hajóhosszal, ideje 7:12.2 mp., 2. Váci Sport Egylet 2 p. 24.6 mp., 3. Ferencvárosi Torna Club 7:28.8 mp.

Bajnoki víziló-mérkőzések

MTK—FTC 6:1 (2:1).

A futballpályákról ismeretes örök rivális MTK és FTC hívők ezúttal a vízben lévő csapatoknak drukkolhattak. Ámbár a futballpályán igen kétséges szokott lenni egy MTK—FTC, illetőleg most már Magyarország—Ferencváros mérkőzés kimene-tele, a víziló-sportban a bajnok-aspiráns MTK-nak nem volt méltó ellenfele az FTC csapata.

Bóri, Ravasz, Homonnay II., Szabó, Hazay, Brandy, Keserü I. felállításban szereplő MTK könnyedén győzte le a nálánál gyengébb FTC csapatát. Az FTC csapatának tagjai, Nagy, Jó-

Külföldi eredmények

Pozsony. Cseh kerület—magyar kerület válogatott labdarugó mérkőzés 6:2 (3:1).

Hamburg. Északnémetország—Északnémetalföld válogatott labdarugó mérkőzés 5:1 (2:1).

Lipsee. Hertha—I. FC Nürnberg 6:3 (3:3). Német birodalmi bajnokság középdöntője.

Duisberg. Holstein Kiel—Dresdner Sport Club 2:0 (0:0). Német birodalmi bajnokság középdöntője.

Stockholm. Svédország—Svájc válogatott labdarugó mérkőzés 1:0 (0:0).

Berlin. Berliner SV—Minerva 93 5:2 (3:1).

Középnémet labdarugó eredmények: DFC Germania (Newyork)—VFL Halle 96 3:1, Spvg. Dresden—Teutonia Chemnitz 6:2 (4:1). München 1860—VFB Fortuna Leipzig 3:2, Erfarth—Apolda 3:1. Mühlhausen—Gutha 2:1. Weimar

—ASV Nürnberg 3:2. Wacker Leipzig—I. SV. Jena 3:1.

Északnémet labdarugó eredmények:

Lübeck Mecklenburg—Észak Hannover 5:3 (1:3)

Lengyelország—Ausztria (Európa amatőrkupa mérkőzés) 3:1 (2:0) (Krakkó).

Ujpest—SK Zilina 7:1 (5:1) (Zsolna).

SK Nahod—Somogy 7:2 (4:1).

I. oszt. amatőr bajnoki eredmények: FTC—BSzKRt 2:0 (2:0), 33 FC—BEAC 6:1 (2:1), BSE—III. ker. TVE 2:2 (0:2), UTE—PSC 5:1 (1:1), Tü-rekvs.—Fer. Vasutas 9:1 (5:0), BTC—Testvériség 2:2 (1:0). Az M8K—Postás mérkőzést az MTK kérésére elhalasztották.

A 19 ÉVES OSZTRÁK CSODA

Rekorddöntések a szigeti viadalon

Szabó, Somfay és Szepes pompás szereplése a 19 éves osztrák Rinner mellett

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A zárttéri sportok befejezésével és a nagyobb futballmeccsek végetértével, hatalmas tempóban indultak meg mindazon sportágak, amelyeket szabadtéren lehet megtartani. Természetesen az atlétika vezérkedik ezen a téren és még természetesebb, hogy a rendezésben griffmadaras gardánk jár elől, akik az első igazi nyári napra változatos és gazdag műsorú viadalt rendeztek vasárnap délután.

A hagyományos és mintaszerű rekordtermő viadalon elsőrangú eredmények voltak az idén is

és ez új híveket szerzett nemcsak a szigeti gardának, hanem az egész magyar atlétikának. A késő esti órákba benyúló MAC-versenynek nagy és előkelő publikuma volt a Margitszigeten.

100 m. síkfutás (Gerenday-émlékverseny): 1. Gerő Gábor MTK 10.9 mp., 2. Pajzs BEAC 10.9 mp., 3. Nagy MAC 10.9 mp. (Gyenge hátszél).

2000 m. síkfutás: 1. Szabó MAC 5 p. 36.8 mp. Országos rekord! 2. Gyulay MAC 5 p. 40.8 mp., 3. Riegler (Budafok) 5 p. 54.5 mp. Gyulay eredménye pontosan a régi országos rekord.

Hármasugrás: 1. Fekete (Dorogi AC) 1403 cm., 2. Fusz (EKAC) 1338 cm., 3. Ómaszta (MOTE) 1313 cm. (Gyenge hátszél).

Súlydobás. (Barátossy—Porzolt Ernő-émlékverseny.) 1. Darányi (MAC) 1513 cm. Acélszalaggal 1510 cm. Darányi az első versenyző, aki magyar pályán 15 méteren felül dobott, 2. Hunyadi (BBTE) 1335 cm., 3. Cserenyei (BTC) 1311 cm.

300 m. síkfutás. 1. Félix Rinner (Wiener AC) 34 mp. Osztrák országos rekord! 2. Sugár István (UTE) 34.6 mp. Magyar országos rekord! 3. vitéz Szalay (BBTE) 35.3 mp., 4. Zsitvay (BBTE) 35.8 mp.

Az alig 19 éves osztrák diák világklasszist jelentő eredménnyel könnyen győzött. Sugár is megjavította Barsi 35 mp. es országos rekordját.

Magasugrás: 1. Udvardy (BBTE) 178 cm., 2. Orbán (BBTE) 178 cm., 3. Soós (BSE) 178 cm. Orbánnak igen rossz napja volt, bár a pálya ellen nem lehetett kifogása.

400 m. gátfutás. (Gr. Esterházy Miksa-émlékverseny.) 1. Somfay (MAC) 56.4 mp. Országos rekord! Az eredmény jobb lehetett volna, ha „őreg bajnokunk” az első 100 m.-en nem ad bele mindent futásába. 2. Leichtag (UTE) 61.2 mp., 3. Göbel (MTK) 62.6 m.

800 m. síkfutás. (II. oszt.) 1. Lenkey (MAC) 2 p. 01.4 mp., 2. Bártfalvy (TSE) 2 p. 02.4 mp., 3. Halász (MTK) 2 p. 03.2 mp.

Rudugrás (Kaiser Jakab emléktárgy): 1. Karlovics MAC 375 cm. Karlovics a 401 cm-re fellett léccet alig ütötte le. 2. Csáky Dorogi AC 340 cm.

Gerelyvetés (gr. Andrassy Géza vándordíj): 1. Szepes MAC 6520 cm., acélszalaggal 6525 cm., tehát országos rekordjától egy centiméterrel maradt el. 2. Takács (Postás) 5848 cm., 3. T. Szabó MAC 5662 cm., Horváth BEAC 5519 cm., Budavár BBTE 5489 cm., Szekrényessy MTK 5106 cm. és Szakmáry TFSC 5609 cm.

5000 m. síkfutás: 1. Hevela Soroksári AC. 15 p. 46.8 mp., 2. Szerb MAC 16 p. 21.6 mp., 3. Gégény ESC 16 p. 24 mp. Meglepetés Szerb gyenge futása, aki csak az utolsó métereken előzte meg Gégényt.

Diszkoszvetés: 1. Donogán BTC 4654 m. A rendőrelléta legkisebb dobása 4592 cm. volt. 2. Remecek RAC 4344 m. Új diszkoszvető tehetség, akitől még nagy eredményeket várhatunk. 3. Egri MAC 4343 cm.

Háromszor 1000 m-es stafétajutás A) osztályú egyesületek részére: 1. MAC csapata (Mauréri, Gyulay, Szabó) 8 p. 06 mp. Legjobb országos eredmény. 2. MTK A) csapata 8 p. 07 mp., 3. UTE A) csapata 8 p. 21.4 mp.

Háromszor 1000 m-es stafétajutás C) osztályú egyesületek részére: 1. UTE C) csapata 8 p. 28.6 mp., 2. MTK C) csapata 8 p. 34.2 mp., 3. MTE 8 p. 27 mp.

TARRIS, AKI BÁRÁNY FÖLÖTT GYŐZELMET ARATOTT

A Józsefvárosi TC országúti kerékpárversenye

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Főversenyzők. Táv 134 km. 1. Vida I. (BSE) 4:41:09 mp., 2. Szenes Károly (MTK) rajta, 3. Peck János (Postás) rajta, 4. Fekete Lajos (Szegedi VSE) rajta, 5. Huszka Dezső (Vil. KK) rajta, 6. Szeifert János (Lehel KK) 4:43:00 mp., 7. Nemes István (BSE) rajta, 8. Bálint József (Postás) rajta, 9. Schwarstein Tibor (Turul) 4:43:32, 10. Rác Ferenc (BSE) 4:46:41, 11. Kék Tibor (UTE) 4:47:12, 12. Thun Sándor (Postás) rajta, 13. Lovass Károly (MTK) 4:52:01, 14. Papp József (BSE) 4:55:31, 15. Gyálics Béla (Postás) 4:55:32, 16. Vida Mihály (UTE) 4:57:42, 17. Formanek Lajos (Postás) 5:01:14, 18. Jakse (KAC) 5:01:18, 19. Lestyan Ferenc (Postás) 5:05:08, 20. Salpár János (Kitartás) 5:07:33.

Haladók. Táv 134 km. 1. Németh Miklós (BSE) 4:58:56 mp., 2. Fösch István (UTE) rajta, 3. Terényi József (Ny. TE) 5:06:02, 4. Pelyvássy (MTK) 5:02:33, 5. Papp István (KAC) 5:02:56, 6. Kiss II. József (Szegedi VSE) 5:06:18, 7. Steingruber Ferenc (MTK) 5:07:24.

Kezdők, 134 km. 108 induló: 1. Rövid (Kitartás) 4:42:41, 2. Bui (Sólyom KE) 4:48:29, 3. Kun István (Lehel) rajta, 4. Dávid Lajos (UTE) rajta, 5. Wierl Endre (UTE) rajta, 6. Vonyik I. (Vándorkedv) rajta, 7. Medgyesi Béla (BSE) 4:49:11, 8. Bognár II. (MÁV) 4:52:14, 9. Schmidt Ferenc (MTK) 4:53:26, 10. Oláh József (Testvériség) 4:53:34.

Széniorok, 40 km.: 1. Kozdon Gyula (UTE) 1:15:03, 2. Rusovszky Mihály (KAC) rajta, 3. Tóth Gyula (MKSZ) 1:15:04, 4. Sehesi Ferenc (MEMOSZ) 1:15:12, 5. Zsák László (KAC) rajta, 6. Groncsák Ferenc (Árpád) 1:15:55, 7. Papp Gyula (FTC) 1:16:33, 8. Szilágyi János (RKK) 1:16:34, 9. Füzér Károly (Postás) 1:17:22, 10. Stari Lajos (Kondor) 1:17:24.

Befejezték

a főiskolai birkózóbajnokságokat

Vasárnap rendezték a Műgyetemen a főiskolai birkózóbajnokságokat, amelyeken a MAFC gardája feltűnően jól szerepelt. A részletes eredmények a következők:

Légsúly: Bajnok: Csorba (MAFC), 2. Sugár (MAFC), 3. Soós (TSFC). — **Pehelysúly: Bajnok**: Pályi (Tud. egy.), 2. Dobry (MAFC), 3. Buzás (Tud. egy.). — **Könnyűsúly: Bajnok**: Botond (MAFC), 2. Ambrus (KEAC), 3. Starkbauer (TFSC). — **Középsúly: Bajnok**: Czuna (TFSC), 2. Mélik (Tud. egy.), 3. Biró (Tud. egy.). — **Nagyközsúly: Bajnok**: Sárközi (Strosztik) (Tud. egy.), 2. Jancsó (Tud. egy.), 3. Simek (TFSC). — **Kisnehézsúly: Bajnok**: Bátky (TFSC), 2. Aczél (Tud. egy.), 3. Kerékjártó (TFSC). — **Nagynehézsúly: Bajnok**: Parczér (MAFC), 2. Dobby (TFSC), 3. Halász (MAFC).

A pontversenyben 1. MAFC 22 pont, 2. Tud. egy. 21 pont, 3. TFSC 17 pont, 4. KEAC 5 pont. Majdnem minden győzelem tusgyőzelem volt.

SOMFAY, AZ ÚJ REKORDER

Hungária győzött a Pannónia ellen

Megindult az élet az evezősök táborában

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap délután tartották meg előkelő közönség jelenlétében a Magyar Evezős Szövetség rendezésében az idei első országos amatőr evezősversenyt. A versenyt végigvezette Gömbös Gyula honvédelmi miniszter is. A megjelent előkelőségek sorában ott volt Perger Ferenc, az evezősszövetség elnöke, bádogi Soós Károly ny. honvédelmi miniszter, Tárca-Felices Román miniszteri tanácsos és még sokan mások.

A példás rendben lefolyt verseny legkimagaslóbb eseménye volt a Hungária és Pannónia evezős egyesületek ideai első összecsapása, amely a Hungária megérdemelt győzelmével végződött.

A Hungária nagy riválisát öt hosszal utasította a második helyre.

A verseny részletes eredményei a következők: **Négyevezős verseny kormányossal palánkos hajók részére**: 1. Budapest Evezős Egylet háromnegyed hosszal, 2. Szent István Evezős Club, 3. FTC.

Egyes verseny újoncok számára: 1. Garszky Tivadar (Váci Sport Egylet Evezős osztály) 7:39.3 mp., egynegyed hajóhosszal nyerve. 2. Szendey András (Neptun Evezős Egylet) 7:39.5 mp., 3. Kovácsics Lajos (Neptun EE) 7:46.2 mp.

Négyevezős verseny kormányossal, újoncvezetők részére, kik még nem nyertek versenyt: 1. Hungária Evezős Egylet, 2. Budapest Evezős Club, 3. Szegedi Regatta Egyesület.

Kettős párevezős verseny kormányos nélkül, palánkos hajók részére: 1. Neptun Budapesti Evezős Egylet, amely öt hosszal fölényesen nyerte a versenyt. A dubl tagjai Kovácsics Lajos és Knoblauch Géza. 2. Duna Evezős Egylet.

Nyolcevezős verseny kormányossal, palánkos hajók részére: 1. Késmárki BBTE 188 cm., 2. Bergstroem (svéd) 188 cm.

Magyar atléták pompás sikere külföldön

Oslo, június 15.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A nagy nemzetközi atlétikai viadal második napján a magyar atléták ismét szép sikerrel szerepeltek. Az erős konkurrencia ellenére mind a három versenyszámban, amelyben indultak, kiűnő eredménnyel elsősk lettek.

Részletes eredmények a következők: **100 m. síkfutás**: 1. Raggamby BBTE 10.9 mp. **400 m. síkfutás**: 1. Barsi BBTE 49.2 mp. **1500 m. síkfutás**: 1. Joergensen (norvég) 4:00.6 mp.

Országos rekordok az MTK ifjúsági versenyén

Az MTK ma délelőtt Hungária-uti sporttelepén rendezte országos ifjúsági atlétikai versenyét, amely igen szépen sikerült. A 200 m-es síkfutásban Beliczai UTE, a hármásugrásban Somló FTC új országos ifjúsági rekordot, a 400 m-es síkfutásban Nádujfalvy új KISOK-rekordot állított el. Figyelemreméltó eredményt ért el a rudugrásban Csontos MTK, a diszkoszvetésben Keresztes MTK és a hármásugrásban a második helyezett Mezey MTK is.

A részletes eredmények a következők: **Rudugrás**: 1. Csontos Zoltán MTK 340 cm. 2. mp. (Orsz. ifj. rekord.) 2. Duha KISOK 23.6 mp. 3. Hortobágyi MTK 23.6 mp.

400 m. síkfutás: 1. Nádujfalvy Béla KISOK 52.4 mp. 2. Fried KISOK 53 mp. 3. Biró MTK 53 mp.

200 m. síkfutás: 1. Görög László UTE 6:05.4 mp. 2. Simon MTK 6:12.6 mp. 3. Ginelli UTE 6:14.6 mp.

4x100 m. staféta: 1. FTC csapata (Márton, László, Sziklai, Somló) 46.5 mp. 2. MTK 47.1 mp. 3. UTE 47.2 mp.

Hármasugrás II. o.: 1. Somló Lajos FTC 1391 cm. (Országos ifjúsági rekord.) 2. Mezey MTK 1346 cm. 3. Hubay MTK 1325 cm.

Rugugrás: 1. Csontos Zoltán MTK 340 cm. 2. Mélykúti MTK 300 cm. 3. Fássy MTK 280 cm.

Távolugrás II. o.: 1. Somló FTC 663 cm. 2. Hubay MTK 652 cm. 3. Mezey MTK 626 cm.

Diszkoszvetés: 1. Keresztes József MTK 3534 cm. 2. Horváth BBTE 2918 cm. 3. Mezey MTK 2801 cm.

Döntetlen után bajnokság

Szeged, június 15.

— Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap délután játszották le a szegedi alosztály amatőr bajnokságának döntőjét, amely a KEAC és az SZTK csapatai között 2:2 (1:2) arányú döntetlennel végződött. A KEAC a döntetlen dacára is az alosztály bajnoka lett.

A Testnevelési Főiskola nyerte a Kokas vándordíjat

Ferencvárosi Vasutasok Sportköre vasárnap délután rendezte a gyáliuti sporttelepén Kokas Gyula vándordíjas országos tornaversenyét. Az örökös vándordíjat nagy meglepetésre a Testnevelési Főiskola A) csapata nyerte 36.63 ponttal a védő BTC előtt, melynek 34.45 pontja volt. Harmadik a Testnevelési Főiskola B) csapata 31.80 ponttal, negyedik a VAC 31.28, ötödik a BBTE 30.51, hatodik az NTE 28.26, hetedik a Ferencvárosi Vasutas SC 27.02 ponttal.

Az általános csapatornázásban részt vett az MTE, RTK, FVSK, BTC, VAC, NTE hölgycsapata, FVSK hölgy, és gyermekcsapata és a BTC hölgycsapata.

A katonai összetett csapatversenyt az első honvédegyetem csapatja nyerte meg.

A Toperczer Lajosné vándordíjat (hölgycsapatverseny fabottal) a Wacker és a BTC A) csapata holtversenyben 50:25 ponttal nyerte. Harmadik az FVSK 49 ponttal.

SZEPES REMEK AKCIÓJA

FÉRFIAKNAK A PATIKÁBAN

Auto és Motor

A Soproni Automobil Egyesület kudarca a brennbergi autó- és motorkerékpárversenyen

Willy Melichar, Ottlik Lajos és Lyka István produkálták a legjobb időt

Vasárnap délután zajlott le a Soproni Automobil Egyesület rendezésében a brennbergi pályán az autó- és motorkerékpárverseny, amelyen résztvett közönséget és a Budapestről meghívott vendégeket mindjárt a versenypályán még a start pillanata előtt nagy családias érte.

Akik azzal a szándékkal jelentek meg a versenypályán, hogy egy élvezetes autó- és motorkerékpárversenyben fognak győnyörködni, nagy bosszúsággal szemlélték a verseny rendezőségének tehetetlenségét,

amely különféle formákban nyilvánult meg. Elsősorban is megfelelő előkészületek hiányában a versenyt nem kezdték meg a kitűzött időpontban, hanem mintegy kétórás késéssel indították az első kocsit, amikor már a közönség, de főképpen a versenyzők kijelentették, hogy faképnél hagyják a rendezőséget. A verseny lefutása alatt kiderült, hogy

a rendezőség elfelejtette a telefonösszeköttetést megteremteni a starthely és a célállomás között,

ugyhogy a kocsik indítása és beérkezése körül a legnagyobb zavar uralkodott. Különös érde-

kessége ennek a vasárnapi autóversenynek az is, hogy a Soproni Automobil Egyesület ötven résztvevő versenyző indulását jelentette be.

A startnál kiderült, hogy mindössze husz versenyzőt jelent meg, de ezek közül is nagyrészt mind fővárosiak voltak, mert a soproni, illetve helybeli versenyzők száma mindössze öt volt.

Az autóversenyen Szelnar Aladár és Petrovits, a Királyi Magyar Automobil Club főtitikára is megjelent és a kiküldöttek ugyancsak meglepődve fogadták a helybeli automobil klub részéről egyáltalában nem várt és a rendezés körül észlelt rendtelenséget.

A verseny legjobb idejét Willy Melichar Sunbeam motorkerékpáron, Ottlik Lajos Steyr és Lyka István Bugatti-gépeikkel produkálták. Hartmann László versenyző az automobilverseny egyik legrosszabb idejét futotta.

Remélhetőleg a S. A. E. vezetősége vasárnapi kudarca után levonja a verseny tanulságait és a jövőben nagyobb szakértelemmel és hozzáértéssel fogja munkáját végezni.

(F. r. h.)

Autósok hódoló felvonulása a herceprimás előtt

A legagilisabb sportegyesületünk, a Terézvárosi Torna Club vasárnap nem rekordokra menő és izgalmas versenyeket, hanem propaganda-kirándulást rendezett a primási székhelyre, Esztergomba. 62 motorkerékpár és 29 autó indult utnak és részben Vác—Nagyvarasd—Visegrád érintésével, részben Hűvösvölgy—Solymár—Hídegytúli—Pilisvörösvár—Dorogon keresztül és egy harmadik csoport Óbuda—Csillaghegy—Szentendre és Lányfalun át érkezett az ősi városba. A több mint 400 résztvevő Esztergom város idegenforgalmi hivatala vendége volt vasárnap és a propagandautnak kiemelkedő esemény volt az a pompás felvonulás, amelyet a bíboros-herceprimás tiszteletére rendeztek. Esztergom város egész közönsége egybegyűlt a riika és látványos sportünnepre és Antony polgármesterrel az élén szívesen magyar vendégszeretettel fogadta azokat az autósokat és motorosokat, akik a fővárosból és az ország különböző részeiből ezen ünnepi napra a primási székhelyre összegyűltek.

A kiránduló gépeknek a város nevezetességének megtekintése után a délutáni uzsonnán a TTC régóta ismert gazdag díjait osztották szét és a jóslakertűl tura után késő este érkeztek a fővárosba. Hír szerint a csillagtúra nagysikerére való tekintettel a TTC a közeljövőben hasonló, de még nagyobb számú kirándulást fog rendezni.

A kékfehérek a velencei tónál

A Magyar Testgyakorlók Köre autó- és motoros osztálya a nyári idény megkezdésével programjába vette, hogy a székesfővárosához közelebbi üdülőhelyekre tömeges társaskirándulást rendez. Vasárnap a kora reggeli órákban hatalmas tábor gyűlt össze a klubhelyiség előtt, ahonnan a velencei tóhoz rándultak ki. Az egésznapos tura befejezésül a kiváló kékféher motoros gárda fegyelmeltt rendezh az éjjeli órákban tért vissza a fővárosba.

A Pannónia Automobil Club június 19-én csillagtúra-, ügyességi, valamint kocsiszépségversenyt rendez Székesfehérváron a sóstói pályán.

A BÉMAC urnáján délután dirt-trac motorkerékpár- és kerékpárversenyt rendez Miskolcon.

Tátrai autótúra

A Hevesvármegyei Automobilosok Egyesülete június 18-án és 19-én társasturát rendez a Tátrába. A tura utvonala: Eger, Monosbél, Ózd, Bnréve, Rozsnyó, Betlér, Iglófüreg, Igló, Lőcse, Késmárk, Poprád, Ujcsorba (meghálás), gyalogkirándulás a tengerszem-csucsra és vissza Ujcsorbára (meghálás), Felsőhági, Tátrazéplak, Tátrafüred, Tátralomnic, Matlárháza, Barlangliget, Poprád, Vernár, Dobsina (jégbarlang-megtekintés), Vernár, Murány, Vöröskő, Jolsva, Tornaalja, Bánréve, Putnok, Vadna, Szilvásvárad, Eger. A turaut hossza 500 km.

A TURISTA

Június 19-iki kirándulások.

Magyar Turista Egyesület. Központ: Lipótmező—Vadaskert—Fármashatárhegy—Óbuda. Találkozás: délután 3 órakor a Széll Kálmán-téren. Vezető: Jász Géza.

Fecskék csoportja: Fördőtúra Felsőreghegyre. Találkozás: reggel 7 órakor a Berlini-téren. Vezető: Kollár Béla.

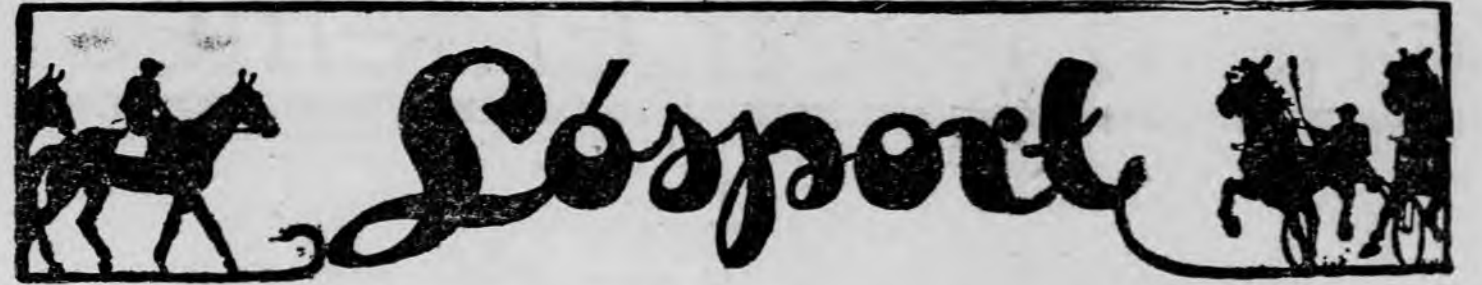
Sasok csoportja: Vác—Tahi—Öreg bükketető—Vöröskőszikla—Leányfalu. Találkozás reggel 7 óra 10 perckor a nyugati pályaudvaron. Vezető: Herdinánd Rudolf. II. csoport: Üröm—Csucshegy—Hármashatárhegy—Hűvösvölgy. Találkozás délután 1 óra 10 perckor a nyugati pályaudvaron. Vezető: Alberkovic József.

Si és sziklamászó szakosztály: Leányvár—Kétágu hegy—Strázsahegy—Esztergomtábor (sziklamászó tura). Találkozás reggel 5 óra 40 perckor a nyugati pályaudvaron. Vezető: Szabó Endre.

Magyar Munkások Turista Egyesülete: Munkatúra a Vérteshegységbe. Indulás 18-án, szerdán este 9 órakor a kelenföldi pályaudvarról. Vezető: Borbély Ferenc.

Postás Sport Egyesület Turista Szakosztálya: Pomáz, Pilisszentlászló, Visegrád. Indulás 19-én, csütörtök reggel 6 óra 30 perckor a Pálffy-térről. Vezető: Zentay Erzsébet.

Felavatták a mogyorósbányai menedékházat. Vasárnap avatta fel „Antony Béla dr.” menedékházat a MTE esztergomi osztálya.

Lósport

A Magyar Kancadijban a kétreás favorit Claire győzött

A Magyar Derby miting első napja

Hosszabb szünet után vasárnap ismét a lovaregyleti pályán voltak versenyek. Rövid — hatnapos — miting ez és szencziója a vasárnap lefutandó Magyar Derby lesz. Az első napon a Magyar Kancadij került eldöntésre, amelynek harmincezer pengős díjért kilenc ló állt a starthoz. Tulajdonképpen csak nyolc, mert Harangvirág — mint bérelt ló, — csak mint Claire vezető lova indult. Start után Harangvirág valóban megfelelő hivatásának és hosszakkal vezetett a fordulóg.

Claire az egész uton hátul galoppozott.

Még a beforduló után is hátul volt. Itt Flippan ment az éle és Claire csak a távoszlop előtt kezdett felnyomulni és kívülről Flippan mellett elhuzott s félhosszal győzött, míg Alpine három hosszal lett harmadik, Creola pedig negyedik Napraforgó előtt. Claire a harmadik ló, amelynek sikerült mind a három kancaversenyt: a Széchenyi-émlékversenyt, az Osztrák és a Magyar Kancadijat megnyernie. Előtte csak Léda II. és Parola győztek e három versenyben.

Claireért különben tulajdonosa, Festetics herceg a Magyar Kancadij lefutása után bánatot jelentett a Magyar Derbyben.

A nap első száma meglepetéssel végződött. A fogadóközönség az osztrák Gloriosust favorizálta, de ez még csak helyre sem érkezett be. A versenyt a fogadásokban elhanyagolt Csibész nyerte meg.

Csibész könnyű nyérése után biztosan starthoz áll a Magyar Derbyben.

A favoritok Biri kivételével, — amelyre az árverésen nem volt ajánlat, — valamennyi futarban kikaptak. Az utolsó futamban monstre mezőny, tizenkilenc ló indult. A kabalisták a B-betűvel kezdődő lovakra: Balaton, Bujdosó és Bonne fortune-re esküdtek. Balaton végül is favorit lett, de a B-betűsök közül éppen Balaton futott helyezetlenül, —

a versenyt Bonne fortune nyerte meg szép finis után Bujdosó ellen. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Népligeti díj. 4000 P. 2400 m. 1. Issekutz Gyula: Csibész (Hulme, 12), 2. Baladin (Gutai, 5), 3. Hortobágy (Csuta, 1½). F. m.: Daloló, Sormani, Gloriosus, Passat. Két hossz, nyakhossz. Tot.: 10:122; helyre: 31, 22, 22.

II. Kétéves nyerelessék hendikepje. (3000 P. 900 m. 1. Gr. Meran Herbszeilose (Gutai, 4), 2. Pusztá (Schejbal, 2), 3. Silver King (Csuta, 5). Fejhossz, háromnegyed hossz. Tot.: 10:52; helyre: 14, 17, 25.

III. Magyar Kancadij. 30.000 P. 2400 m. 1. Herceg Festetics Tasziló: Claire (Esch, 2 reá), 2. Flippant (Gutai, 4), 3. Alpine (Balog, 14), 4. Creola, 5. Napraforgó, 6. Damsel, 7. Mi lesz?, 8. Ardennec, 9. Harangvirág. Félhossz, három h. Tot.: 10:15; helyre: 12, 14, 26.

IV. Hendikep. 3000 P. 2000 m. 1. Mr. Gabriel: Csitri (Kasszián, 6), 2. Darius (Linch, 2), 3. Daruhát (Esch, 2½). F. m.: Rögton, Martinsberg, Problem. Egy és háromnegyed hossz, hat hossz. Tot.: 10:83; helyre: 29, 24.

V. Kétévesek eladóversenye. 2000 P. 900 m. 1. Györffy M. urnó: Biri (Péter, 1½), 2. Moment (Kaszács, 6), 3. Barcarola (Klimscha, 6). F. m.: Kotola, Kornélia, Georgette, Tüzes, Sanyi, Marquis, Friederica, Maxima, Corvin, Sohase. 1½ hossz, félhossz. Tot.: 10:27; helyre: 17, 16, 44.

VI. Welter-hendikep. 3000 P. 1200 m. 1. Br. Harkányi S.: Bonne Fortune (Schejbal, 4), 2. Bujdosó (Balog, 3), 3. Frau Wunderlich (Tuss, 20). F. m.: Dehogyisnem, Cipou, Nagyur, Maramaros, Margareta, Severina, In Time, Takaros, Lukrécia, Feldherr, Mazurka, Szigliget, Fababa, Balaton, Minto, Nocsak. Nyakhossz, fejhossz. Tot.: 10:61; helyre: 28, 29, 67.

Győzött a „Red devils” és a „Sturgeons” a vasárnapi pólmérkőzéseken

R vasárnapi pólmérkőzéseket előkelő és tekintélyes számu közönség nézte végig, amelynek soraiban láttuk: dr. József Ferenc kir. főherceget és Anna főhercegnőt, Carola mecklenburgi hercegnőt, Hohenlohe Ferencné hercegnőt, Gömbös Gyula honvédelmi minisztert, dr. Dakovszky Ivánnét, dr. Scitovszky Béla belügyminisztert és családját, dr. Scitovszky Tibort és nejét, gróf Khuen-Héderváry Sándor meghatalmazott minisztert és nejét, az amerikai, angol, olasz, görög, spanyol és román követet és még sokan másokat.

Délután háromnegyed 5 órakor a „Sturgeons” (1. Mr. M. N. Kearns 0, 2. Mr. S. P. Tuck 0, 3. Mr. Bryan Martin 2, 4. Hohenlohe Ferenc herceg 0) mérkőzött a „Budapesti Honvédek” csapatával (1. Szentpály Imre főhadnagy 0, 2. Depold Miklós őrnagy 0, 3. vitéz Lipcsey Márton ezredes 0, 4. Aich Hubert 0) a földmívelésügyi miniszter által adományozott „Bábolna-díj” döntőjében. Az első percben a „Sturgeons” gölt ér el briliáns lefutásból, a második percben ismét, ugy hogy már az első chukker első felében behozta azt azl és fél gólelőnyt, melyet a Honvédek kaptak. Innen kezdve

Nagyon változatos és izgalmas képet mutat a játék.

A küzdelem végig nyílt, az utolsó chukker első feléig, amikor a „Sturgeons” Mr. Martin—Mr. Tuck összájátékából gölt ér el és végleg magához ragadja a vezetést. Végeredmény 8:5½ a „Sturgeons” javára. A mezőnyből különösen Mr. Martin és Mr. Kearns váltak ki, rámenős, de mégis okos játékkal, míg a honvédsapathban Aich Hubert és Szentpály Imre játszott említésre méltóan.

A gróf Wenckheim Józsefné által adományozott „Junior Bajnoki Kupa” döntőjében a „Red devils” (1. Mecklenburgi herceg 0, 2. Sorg Jenő 0, 3. W. D. Morgan őrnagy 2, 4. ifj. gróf Bethlen István 1) játszott a berlini „Benders” (1. R. Weinger 0, 2. Fugger György herceg 1, 3. dr. Rakovszky Iván 0, 4. D. H. C. Richardson őrnagy 2) ellen és győzött biztosan 4:1-re. A „Red devils” már a második percben gölt ér el, melyre a mecklenburgi herceg az első chukker utolsó játékában még rádupláz egy briliáns góllal. A második chukkerben a helyzet változatlan marad, míg a harmadik chukkerben a „Red devils” Morgan—Sorg kombinációja eredményes, amelyre a berliniek Fugger herceg góljával felelt.

Az utolsó chukker állandó „Red devils” fölényt hozott. A berliniek többször a kapuból halásszák ki a labdát, míg végre Morgan őrnagy 4:1-re beállítja az eredményt.

Jó napja volt a „Red devils” minden játékosának. A csapat főerejét főképp az összájáték és a tervszerűen felépített támadások képezték, míg a „Bender”-csapat, mely itt-ott meglepően fejletlenül játszott, erős ellenállást tudott tanusítani. Richardson őrnagy angol stílusa, Fugger herceg biztos és gyors játéka és Rakovszky Iván dr. erős javulást eláruló formája révén. A győzteseknek a díjakat Anna főhercegnő nyújtotta aa a közönség hangos ovációja közben.

Kiadótulajdonos a Reggeli Ujság Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság Felelős szerkesztő és kiadó: KÁDAR LEHEL

Willy Melichar

a gugerhegyi verseny és a Hungária dirt-track

abszolút győztese

A soproni Brennberg hegyi versenyen

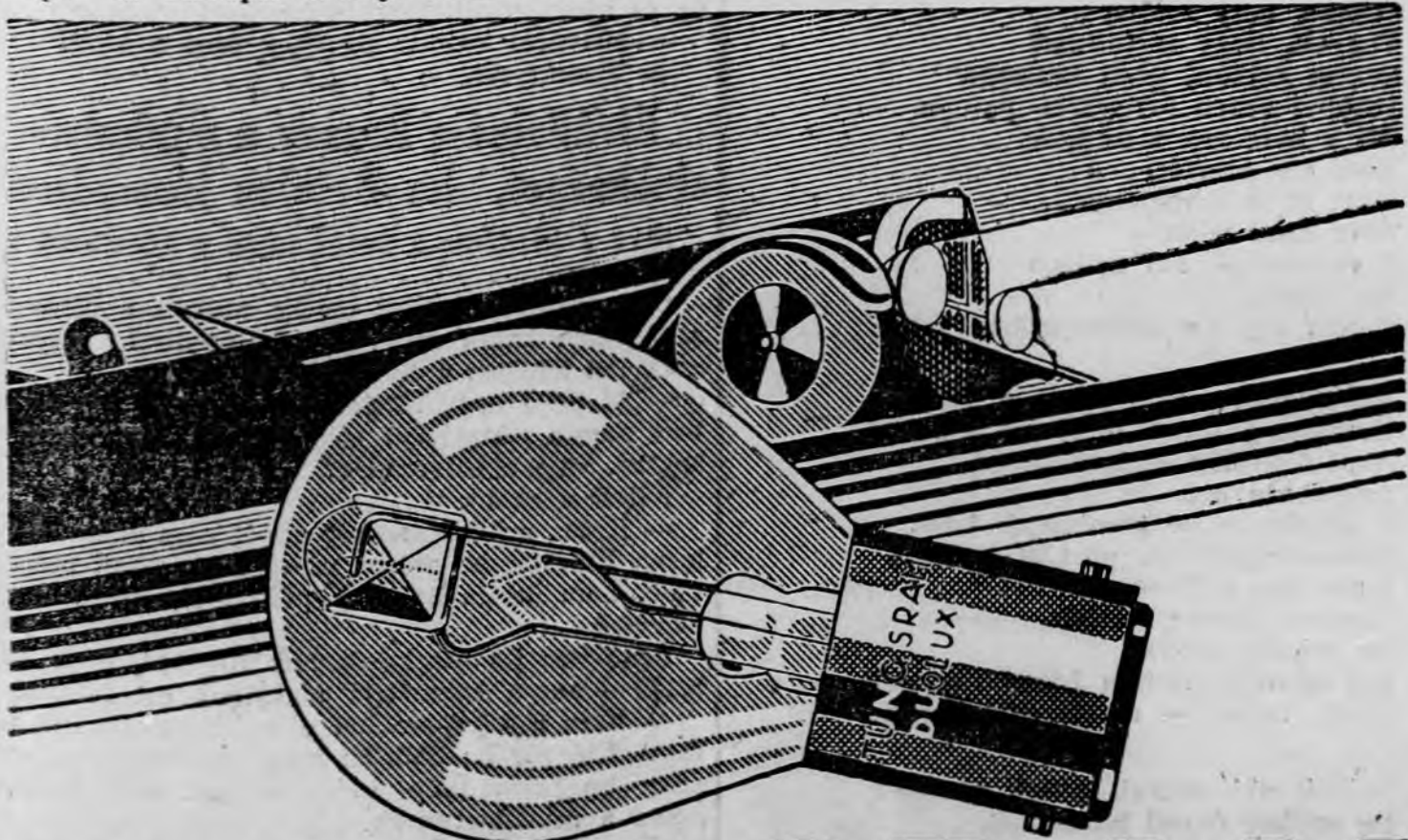
350-500 köbcenfiméteres kategóriában

első

A nap legjobb idejét motorkerékpár-utvonallrekordot

Shell Super Heavy

oil és Shell-benzinnel nyerte

TUNGSRAM

autólámpa tartós és gazdaságos!

Törje a fejét! Érdemes!

Megfejtések postára adandók legkésőbbén esütőrtökön. Cim: Reggeli Ujság szerkesztősége, V. Lipót-körút 5. A levél vagy levelezőlap címodalára feltűnően ráírandó: Törje a fejét és melléklendő a Törje a fejét lenti szelvénye. A helyes megfejtők között a következő 25 jutalmat osztjuk ki: 1. díj 20 pengő, 2. 10 pengő, 3. 5 pengő, 4-5. díj: egy-egy negyedkiló Dreher-Maul csokoládé, 6-7. díj: egy-egy negyedliter Morisson-féle kölnivíz, 8-9. díj: egy-egy doboz Szénássy-féle levélpapír, 10-12. díj: egy-egy csomag Pflavin fenyőfürdőtabletta, 13-25. díj: egy-egy értékes könyv (A jutalmakra való pályázáshez elegendő egy helyes megfejtést beküldeni.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15										16			
17				18						19			
20				21		22	23		24			25	
		26				27						28	
29	30				31					32			
33				34		35			36				
				37								38	
39	40		41			42		43		44			45
46		47				48						49	
50						51			52			53	
54				55	56		57					58	
59			60						61			62	
63			64				65	66		67		68	
69				70				71					

VIZSZINTES:

- Az egyik erdéli fejedelmi ház hatalmának megalapítója.
- Sziló járó
- Naldi keresztneve
- Órakkellék mássalhangzó.
- Horgony — németül (Híres pesti palota) megalapítója.
- Tizenkettő tucat
- Jó osztályzat
- 3600 másodperc
- Férő név
- Feddő
- Dizájn
- Érvekkel megdönt
- A gordiusi a legnevezetesebb
- Vivő műszo (fon.)
- E világ (két szó)
- Órökké ez van
- Nóta — magánhangzó nélkül
- Francia nőnemű névelő
- Sír
- Írányt jelez

- Híres görög államférfi monogramja
- Ónteni szokták szegényeket
- Büncselekményt követ el
- Világhírű német matematikus, kivél Bolyai levelező barátságban volt
- Igekötő
- Mutató névmás
- Időhatározó
- Híres magyar építész
- Vissza: névmás
- Nyakra csavarják
- Bolygó
- Rádióaktív elemek bomlásából létrejövő anyag
- Mi az — népiesen
- Légnemű test mássalhangzó
- Folyékony
- Sportegylet
- Ki ez — népiesen
- Szülő
- Zudít
- Határ — mássalhangzó
- Azonos betűk

FÜGGŐLEGES:

- Vigyáz a pesti közbiztonságra
- Énekszám
- Állatot tarfának bennük
- Teljes meghódolás
- Hosszmérték rövidítés
- Vissza: szemlé
- Izgató
- Egyást előző betűk az abc-ben
- Sínlődik
- Kötőszó (Van — angolul)
- Nevezetes sziget az Ir-tengerben
- Kölnivíz — népiesen
- Tombolánál lehet hozzájutni
- E század elején „nemzeti ellenállás”-áról híres idő
- Római pénz és súly
- Befejezés — rövidítése
- Menj — angolul (Japán játék is)
- Vissza: latin „5”
- Híres, ma már meg szűnt intézmény
- Hamis
- Tűzdeli papír
- C — régiesen
- Földrajzi művekben olvasható
- Boldog (?) halandó
- Híres magyar író (Szent Péter esernyője)
- Nemes paripa (két szó)
- Hézag
- Veszteség
- F. D.
- Körülírt
- Piramis
- Fohász
- Salátába szükséges
- Folyó Verdun és Sedan mellett
- Vissza: Hosszadalmanak talált
- Kötőszó (ő — latinul)
- Híres makedon uralkodó jelzős nevének kezdőbetűi

Megfejtésül beküldendő a vizszintes 1, 15, 32 és a függőleges 1, 14, 37.

Betűrejtvények

1.

K **LLLL** **K**
Ba

2.

B **VZ&&**
- / - /

3.

Dollár **TZ&**
|

Földrajz

- A — a — a — a — ág — che — di — c — est — hód — hely — in — jász — kun — la — me — mount — man — nok — nagy — ra — ri — sár — szol — thén — uszt — vá — ver — zó.
- Magyar város a Tiszántul.
  - Forrongó angol birtok.
  - Ázsia egyik legmagasabb csúcsa.
  - Európai állam (6,5 millió lakos).
  - Angliát és Franciaországot választja el egymástól.
  - Előindiai város; az angol uralom előtt a nagy Mogul székhelye volt.
  - Magyar megye.
  - Akropoliszról híres város.
- A szótagokból a definíciók segítségével összeállítható szavak kezdőbetűi egy 2250 km. hosszú hegylánc nevét adják.

Megfejtések.

az 1930 június 10-iki számból.

Keresztrejtvény:

Vizszintes: 1. Csak. 5. Óva. 8. Bika. 12. Ázalék állatok. 13. Peru. 14. Író. 15. Méla. 16. Are. 17. Sto. 19. Lud. 20. Opossum. 22. Kei. 24. Romba. 27. Északi háborúk. 29. Sze-me. 30. Est. 31. Platina. 33. Nél. 35. Ata. 36. Kop. 48. Oson. 40. Ale. 41. Rája. 42. Térképolvasás. 43. Agis. 44. Omk. 45. Basa. Függőleges: 2. Szerkesztőség. 6. Városi hatalom. 10. Kolumbusz tojása.

Betűrejtvények: 1. Tulajdonnév. 2. Ünérzetes. 3. Sas-orr.

A bankjegyek: Mert 1929-ben a koronabankjegyek elvesztették már értéküket.

Sakk: Bb5-b4.

A kutya meg a nyul: 600 ugrás.

Szólané: Szín-ház-mester. Luxus-adó-kukcs. Kék-mák-virág. Talp-bőr-egér. Egér-ut-kaparó. Osztróza-olaj. Könyv-gáz-számla. — Hamburg.

JUTALMAK:

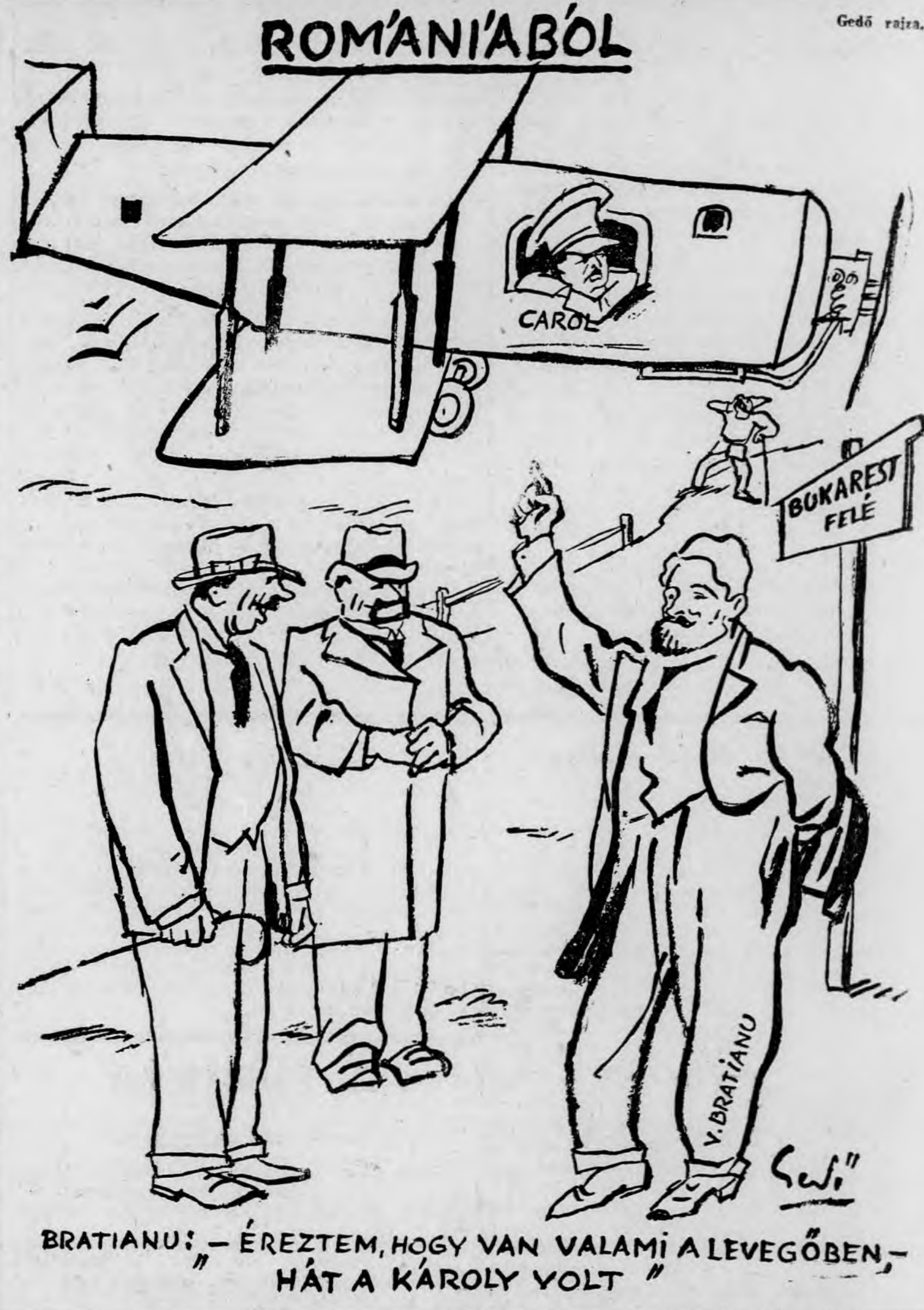
Első díjat, 20 pengőt nyerte: Varga Mária, Rottenbiller-utca 12. Második díjat, 10 pengőt, nyerte: Szegő Dezső, Békéscsaba. Harmadik díjat, 5 pengőt nyerte: Kollmann Józsefné, Attila-körút 12. 4-5. díjakat: egy-egy negyed-

csokoládét nyerték: Hirschberger Józsefné, Dembinszky-u. 20. Lazarovits A. Szombatsely, Kisfaludi Sándor-u. 30. (Haut S.-nél). 6-7. díjakat: egy-egy negyedliter Morisson-féle kölnivíz nyerték: Bánay Ernő, főtisztviselő, VII. Nefelejts-utca 15 és Berkes Teréz, Dráva-utca 12. I. 36. 8-9. díjakat: egy-egy doboz Szénássy-féle levélpapírt: Gyöző Imre, Kunhegyes, Hajnal Lucy, III. Ujlaki-rakpart 44. 10-12. díjakat, egy-egy csomag Pflavin fenyőfürdőtablettát: Küllög Zoltán, ny. rendőrségi főfelügyelő, VII. Dohány-utca 42-44. IV., dr. Haraszthy Lajosné, Miskolc, Soltész Nagy Kálmán-ut 13, Kuchár Julianna, polg. isk. tanárnő, VIII. Nagytemplom-u. 25, III. 20. 13-25. díjakat, egy-egy értékes könyvet nyerték: Szőnyi Jánosné, Budapest, VII. Hernád-u. 24. I. 11., Bácz Elemér, rendőrfelügyelő, Sátoraljaújhegy, Baubach Ágota, Ujpest, Jókai-u. 10, Gerő László, VII. Bethlen-u. 33, Weiss Károlyné, Gődöllő, Podmaniczky-u. 2, Teichner Imre, III. Lóportármalom-dűlő 7743, Herepely Károly, Diósgyőr-Vasgyár, Diószeghy János, Főherceg Sándor-tér 4, Sonnenfeld Gézáné, Gömb-u. 96, Rónai István, postatiszt, Balassagyarmat, Manchen Rezső, Lenke-u. 44 II. 4, Keresztessy Ilona, Békés, II. Ötemető-u. 6, Dóra Erzsébet, II. Ostrom-u. 17.

A Reggeli Ujság

június 16. Törje a fejét! szelvénye

BRATIANU: — ÉREZTEM, HOGY VAN VALAMI A LEVEGŐBEN, — HÁT A KÁROLY VOLT "

A nyaraló természetrajza

Írta: Molnár Jenő

Aki nyaral, annak van rendszerint Egy vagy két vendég kabátja És egy unokabátyja, Aki híres író Vagy kurlai bíró, Aki híres színész — Ahogy az kínéz! — Vagy minimum — bár ez nem előkelő — Egy jóllízített banktisztviselő. Aki nyaral, az rendszerint Felsorolja rendre mind E kintinó rokonokat, Aki bőszi pofonokat Adnának a szegényeknek... De hogy adhatnak, Amikor nem is élnek!

Aki nyaral, annak rossz a konyha, Rossz és komisz a szoba. «Ugy-e, mily ostoba Vagyok, hogy idejöttem? Bezzeg otthon, pesti lakomba! Minden csupa kényelem, pompa, Ott a komorna s az inas Ne-n oly pimasz, Mint itt a szobalány... Nem hiszi talán?» S önagysága, aki nyáron Így alakít, Pesten egy szoba-konyhában lakik.

Aki nyaral, annak kevés a koszt És rossz a koszt, mert azt a koszt, Amit ő otthon ételnek nevez, Megszokta már S minden mást komisznak talál. Ha rostélyos van, pürkölt kellene, Egye meg a fene! — Naponta ötször étkezik, De mindig éhezik. Azt mondja: otthon hétszer is eszik, Avagy zabál, — ahogy már veszik.

Szóval: aki nyaral, annak semmisse jó. De amikor ősszel hazamegy, Tíz kilóval hízza meg, Ezt mondja lelkesülten: «Jaj de pompásan lesültem, Jaj de fényesen nyaraltam S hozzá a panzlózt Száz pengővel megcsaltam.»

Kedves Nevető Hétfő!

Van Budapesten egy ismert irodalmi folyóirat, amely körül idők során kialakult egy vacsorázó társaság. Ezek az urak — egytől-egyig jólszituált nyárspolgár — abban tetszelegnek, hogy ők irják a lapot. Ezzel szemben a szerkesztőség tényleges tagjai — egytől-egyig rosszul szituált emberek — sokszor csak képzelik, hogy ők — vacsoráznak.

Tilalom

— Egy dunántúli városkából. — Itt a koldulás a szegények számára fizetendő 10 pengő bírság terhe alatt tilos.

Van még udvariasság

— Én nem panaszkodhatom a férfiakra, hogy hozzánk, nőkhöz, udvariatlanok volnának. A mi nap is nem volt hely a villamoson, mire felállt egy ur és ajánkozott, hogy ölébe veszi a leányomat. — Mit nem mond? És hány éves a kicsi? — Tizennyolc.

Elvállalná-e Rassay a miniszterelnökséget, ha Bethlen lemondana?

Erre a kérdésre a tudós rabbi a következő választ adta: Egy vasuti kupéban együtt utazott a híres lovasberényi rabbi meg egy katonatiszt. Egyszer csak azt kérdezi a tiszt a rabbitól: — Mondja csak főtisztelendő ur, ha egy szombati napon pénztárcát találna, ami tele van ezresekkel, vajjon fölvenné-e? Feleli a rabbi: — Erre a kérdésre két okból nem adhatok választ. Először is: máma nincsen szombat, másodsor: nem látom sehoh a pénztárcát avval a sok ezressel. Asz-pasz: ha megkérdeznék Rassayt, hogy hajlandó lenne-e kormányt alakítani, ezt felelné: — Erre a kérdésre két okból nem adhatok választ. Először is: Bethlen nem mondott le, másodsor: ha lemondana, utána megint csak Bethlen lenne a miniszterelnök.

Szerző és lírikus

— Mit szól az új darabomhoz? — Abszolút összhangban van a nézőtérrel. — Olyan pesti? — Olyan üres